

LA A.S. 141

Teri smat 5 117

**SIIRTOKANSAN
KALENTERI
1931**

Suurin Suomalainen
Kello- ja Kultatavarain Liike

The
Savolainen
Co.

Suosittellee laajalti tunnettuja Kello-, Kulta- ja Hopea-alalle kuuluvia tavaroitaan. Pyydämme käynnilläne kunnioittamaan liikkeitämme ja siten tutustumaan monipuolisiin varastoihimme. Rehellinen ja nopea palvelus. Varmoille ostajille helpot maksuehdot.

Kunnioittavimmin,

 The Savolainen Co.
THE LEADING JEWELERS
SUPERIOR ST. & LAKE AVE. VIRGINIA
ELY MINN. DULUTH MINN.
HIBBING, MINN.

SUOMI-SEURA r.y.

H. H. Heltio

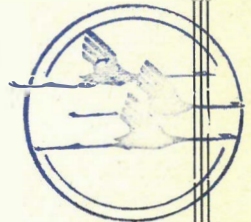
Kortistoitua 6.4.92

SIIRTOKANSAN
KALENTERI

1931

XIV VUOSIKERTA

SIIRTOLAISUUSINSTITUUTTI
MIGRATIONER INSTITUTE
Pii pankatu 3
20500 Turku 50 ☎ 17506

299-1283

Carl H. Salmisen
Kustannuksella
Duluth, Minn.

LUKIJALLE

NELJÄNNENTOISTA kerran lähtee Siirtokansan Kalenteri, Yhdysvalloissa ja Canadassa asuvien suomalaisten vuosikirja, antamaan "ajanviisuja, oppia jokapäiväistä."

Jo vuosi 1929 oli taloudellisesti monelle vaikea, työttömyyden ja maataloustuotemerkkinoiden lamauksen vuoksi, mutta vielä ahtaammalla siinä suhteessa on jouduttu olemaan kuluvan vuoden aikana. Suomalaiset Yhdysvalloissa ja Canadassa kuuluvat väestöön, jonka osuutena on raskas palkkatyö metsissä, tehtaissa, kaivoksissa y.m. ja pienviljelyksessä, jotka työolot aina ensiksi ja eniten joutuvat lamauskausina kärsimään. Ihmeteltävällä sitkeydellä ovat suomalaiset kaiken kestäneet; vähemmän valittaneet. Suomalaisten valistusharrastukset, pulakaudesta, työttömyydestä ja rahattomuudesta huolimatta, osoittavat monilla seuduilla huomattavaa elpymistäkin. Sitkeydellä suomalaiset raivaavat itselleen ja tulevalle sukupolvelle kansalaisuuttamme edustavaa arvovaltaista asemaa niin taloudellisesti kuin valistuksellisestikin, antaen kitsastelematta runsain mitoin osuutensa "Uuden Maailman" asutuksen vauhdikkaaseen kehitykseen.

Siirtokansan Kalenterin lukijoille, vanhemmille ja nuoremmille, toivottaa kustanja jatkuvaa innostusta ja menestysrikasta vuotta.

CARL H. SALMINEN.

Duluth, Minn., 1-6-1931.

PIMENNYKSIÄ

Vuonna 1931 tulee tapahtumaan 5 pimennystä, joista 3 auringossa ja 2 kuussa.

KUUSSA tapahtuu ensimmäinen pimennys, joka on täydellinen, huhtik. 2 p., ei näy Washingtonissa; alkuosa näkyy yleisesti länsiosassa Tyyntämerta, Aasiassa, Australiassa, Indian merellä, Euroopassa ja Afrikassa; loppuosa näkyy Aasiassa, paitsi itäosaa, Indian merellä, Afrikassa, Atlantilla ja Etelä-Amerikan itäosassa. — Toinen kuun pimennys, joka myöskin on täydellinen, tapahtuu syysk. 26 p., ei näy Washingtonissa; alkuosa näkyy Tyyntenmeren länsiosassa, Aasiassa, Australiassa, Indian merellä, Euroopassa ja Afrikassa, paitsi pohjoisosaa; loppuosa näkyy Aasiassa, paitsi pohjoisosaa, Indian merellä, Euroopassa, Afrikassa, Atlantilla ja Etelä-Amerikan itäosassa.

AURINGOSSA tapahtuu ensimmäinen pimennys, joka on osittainen, huhtik. 17—18 p., ei näy Washingtonissa. — Toinen pimennys, joka niinkään on osittainen, on syysk. 12 p., ei myöskään näy Washingtonissa. — Kolmas osittainen pimennys tapahtuu lokak. 11 p., tämäkään ei näy Washingtonissa.

MERKKIEN SELITYS

- ☉ Uusikuu.
- ☽ Ensimmäinen neljännes.
- ☾ Täysikuu.
- ☽ Viimeinen neljännes.

1 T Uuden vuod. p.	
2 P Aapeli	
3 L Elmo	☉
4 S Uud. vuod. j. sunn.	
5 M Lea (Ruth)	
6 T Loppiainen Harri	
7 K Augusti	
8 T Ilmo	
9 P Veli, Veikko	
10 L Nyyrikki	☾
11 S 1 s. Lopp., Kari	
12 M Toini	
13 T Nuutti	
14 K Sakari	
15 T Siviä	
16 P Ilmari	
17 L Anttoni	
18 S 2 s. Lopp. Laura	☉
19 M Henriikki	
20 T Reijo	
21 K Aune	
22 T Tiera	
23 P Eina, Meri	
24 L Mies, Jaari	
25 S 3 s. Lopp., Paavo	☉
26 M Aarno	
27 T Viljo	
28 K Kaarle	
29 T Valteri	
30 P Hillervo	
31 L Alli	

Muisto- ja merkkipäiviä.

1863. Lincoln julistaa orjien vapautuksen.
1888. Uno Cygnaeus kuoli.
1919. Theodore Roosevelt kuoli Oyster Bayssa, N. Y.
1818. Sakari Topelius synt.
- Suomen ensimmäinen sanomalehti, ruotsinkielinen, alkoi 1771. — Ensimmäinen suomenkielinen sanomalehti ilmestyi Turussa 1876, nimeltä "Suomenkielisiä Tietosanomia".
- Vapustaistelun vuosipäivä Suomessa.
1919. Yhdysvaltain hallitus tunnusti Puolan itsenäisen hallituksen, Paderewski presidenttinä.

Juhlapäiviä Yhdysvalloissa:

- 1 p. Uudenvuodenpäivä: kaikissa valtioissa.
- 8 p. Orleansin tappelun vuosipäivä Louisianassa.
- 29 p. McKinleyn päivä.

Juhlapäiviä Canadassa:

- 1 p. Uudenvuodenpäivä: kaikissa maakunnissa ja teritorioissa.

ILMAT: 1-3 p. Lauhkeaa. Selkeää ja lauhkeaa lännessä ja länsietelän valtioissa. **4-7 p. Myrskyistä.** Sadetta ja lumiräntää keskilännessä ja länsietelässä. Kylmää ja lumisadetta pohjoislännessä valtioissa, Suurilla Järvillä ja Uuden Englannin valtioissa. **8-11 p. Sateista.** Kovia sadekuuroja länsietelän valtioissa ja keskilännessä. Tuulista Mexican lahden alueilla ja Atlantin etelävaltioissa. Kosteaa ja sumuista useimmilla paikoin Mississippijoen itäpuolella. **12-15 p. Kosteata.** Usvaista ja kosteaa kaikilla rannikkoalueilla. Lumisateita Suurilla Järvillä ja pohjoislännessä rannikolla. Kirkasta eteläosissa maata. **16-20 p. Myrskyistä.** Alhaista lämpö määrää pohjoislännessä valtioissa. Paljon tuulta ja lumimyrskyjä, jotka ulottuvat kauas länsietelään. Yleisiä lumisateita itäosissa maata. **21-24. Kylmää.** Pohjoislännessä puhaltavia kylmiä tuulia. Hyvin kylmää Arkansasin, Tennesseen ja Georgian seuduille asti. **25-28. Tuulista.** Vinhoja tuulia kaikilla rannikoilla. Myrskyistä Kalliovuorten seuduilla ja kaikissa valtioissa Mississippijoen länsipuolella. **29-31. Selkeää.** Lauhkeaa ja selkeää länsietelän valtioissa ja itä-etelässä. Epävakaista Suurilla Järvillä, New Yorkin ja Uuden Englannin valtioissa. Kylmää Keski-Atlantin valtioissa.

Kurssi
Aina
Korkein

CARL H. SALMINEN

Lupakirjalla ja takauksella toimiva linjojen edustaja ja rahojen välittäjä

MINN.

Box 429

DULUTH

Kurssi
Aina
Korkein

1 S 4 s. Lopp., Heloisa	Muisto- ja merkkipäiviä.
2 M Aamu ©	2. Maamurmeli (Ground Hog) tulee piilostaan.
3 T Utria	5. 1804. J. L. Runeberg synt.
4 K Armi	9. 1919. Puolan ensimmäinen perustuslaillinen eduskunta koostuu Warsovassa.
5 T Juhana Ludvig	13 p. Laskiainen.
6 P Terhikki	15. 1899. Helmikuun manifesti annettiin Suomelle.
7 L Riku	18. 1546. Martin Luther kuoli.
8 S Kynttelinp., Laina	22. 1732. George Washington syntyi. — Pohjan Tähti, ensimmäinen suomalainen raittiusseura Yhdysvalloissa, perustettiin Hancockissa, Mich., 1885.
9 M Naimi ©	27. 1860. Suomessa peruutettiin kymmenen vuotta aikaisemmin (1850) annettu suomenkielisten kirjojen painamisesta.
10 T Elina	28. 1835. Kalevala-päivä. Kalevalan ensimmäinen painos valmistui.
11 K Talvikki	Juhlapäiviä Yhdysvalloissa:
12 T Elma	12 p. Abraham Lincolnin syntymäpäivä melkein kaikissa valtioissa.
13 P Altti	22 p. Geo. Washingtonin syntymäpäivä kaikissa valtioissa.
14 L Voitto	
15 S Laskiaiss., Sipri	
16 M Julius, Julia	
17 T Väinö, Väinämö ●	
18 K Kaino	
19 T Kauppo	
20 P Helinä	
21 L Keijo	
22 S 1 s. Paastossa	
23 M Tero (Tuulikki)	
24 T Matti	
25 K Suometar 3	
26 T Nestori	
27 P Torsti	
28 L Onni	

ILMAT: 1-4 p. Usvaista. Sumuista ja kosteaa useilla paikoin etelässä, keski- ja itäosissa. Uhkaavaa pohjoislännen ja Suurten Järvien seuduilla. **5-8 p. Kylmää.** Paljon kylmempää ja yleensä epäsuotuisia ilmoja. Tuulista ja epävakaista Suurilla Järvillä ja yli pohjois-Atlantin rannikon. **9-13 p. Myrskyistä.** Kovia lumimyrskyjä lännen ja pohjoislännen valtioissa. Sadetta ja räntää länsietelän ja keskilännen valtioissa. Sumuista keski-Atlantin ja Uuden Englannin valtioissa. **14-17 p. Tuulista.** Kovia vihureita ja epävakaista sekä lumituiskuja Kalliovuorilla ja pohjoislännellä. **18-22 p. Kylmää.** Alhaista lämpö määrää ja kovia tuulia pohjoislännellä. Jäätävän kylmää seuraavissa etelän valtioissa: Pohj.-Texas, Arkansas, Tennessee ja Georgia. **23-25 p. Selkeää.** Aurinkoista useilla paikoilla lännen ja keskilännen valtioissa. Selkeää etelässä ja länsietelässä. Kylmiä öitä Suurten Järvien alueella ja Uuden Englannin valtioissa. **26-28 p. Myrskyistä.** Epävakaista Kalliovuorten seuduilla ja pohjoislännellä. Myrskyistä säätä Suurilla Järvillä ja Atlantin rannikolla.

Kurssi
Aina
Korkein

CARL H. SALMINEN

Lupakirjalla ja takauksella toimiva linjojen edustaja ja rahojen välittäjä
DULUTH Box 429 MINN.

Kurssi
Aina
Korkein

1 S 2 s. Paast., Alpo	Muisto- ja merkkipäiviä. 1. 1919. Juutalaisten Zyrichis- sä pitämässä maailmankongres- sissa hyväksyttiin, että Palestina on tunnustettava juutalaiseks; valtakunnaksi ja että juutalaiset kaikissa maissa saavat oikeutta.
2 M Kanerva	
3 T Kaukomieli	
4 K Adrian (Kauko)	
5 T Laila, Leila	
6 P Tarmo	
7 L Taru	
8 S 3 s. Paast., Vilppu	9. 1917. Vallankumous Venä- jällä aakkol. 15. 1917. Tsaari Nikolai II luopui hallituksesta. 19. 1813. Tutkimusmatkailija Livingstone syntyi. 20. Kevät alkaa (kevätpäivän tasaus). 26 p. Kunink. kirje Turun yli- opiston perustamisesta julais- tiin v. 1640. 26. 1919. Vieraskielisten sano- malehtien edustajain kokous New Yorkissa Inter-Racial Councilin toimesta. 27. 1809. Suomen perustuslait vahvistaa Aleksanteri I Por- voossa.
9 M Auvo	
10 T Aura	
11 K Kalervo	
12 T Reko	
13 P Hirvo	
14 L Matilda	
15 S Puolipaastosunn.	Juhlapäiviä Yhdysvalloissa: 2 p. Itsenäisyyden julistuspäi- vä Texasin valtiossa. — 4 p. Presidentin virkaanasettamispäi- vä Washingtonissa, D. C. vaalien jälkeisenä vuonna.
16 M Iikka (Risto)	
17 T Kerttu	
18 K Eetu	
19 T Jooseppi	
20 P Suonio	
21 L Pentti	
22 S 5 s. Paast., Vihtori	27. 1809. Suomen perustuslait vahvistaa Aleksanteri I Por- voossa.
23 M Akseli	
24 T Kaapo	
25 K Marian päivä	
26 T Immanuel	
27 P Soini	
28 L Armas	
29 S Palmus., Joonas	
30 M Usko	
31 T Irma, Irmeli	

ILMAT: 1-3 p. Tuulista. Kylmät tuulet puhaltavat pohjoislännellä tähän aikaan. Pakkasöitä ja -aamuja etelävaltioissa. Kosteaa ilmaa Atlantin rannikolla. **4-7 p. Sekalaista säätä.** Kevättä ennustavaa säätä Suurilla Järvillä ja keskilännellä. Pilvistä ja uhkaavaa rannikkoseuduilla. Laitakulku vaarallista Atlantilla. **8-12 p. Sateista.** Yleisiä sateita etelässä ja länsietelässä. Epävakaista säätä pohjois-lännen valtioissa ja Suurilla Järvillä. **13-16. Kylmää.** Hyvin kylmää Kalliovuorten seuduilla ja länsietelässä. Kylmänlaista maaliskuun ilmaa kaikissa valtioissa keskilännellä ja idässä. **17-21 p. Lauhaa.** Leutoa ilmaa kaikissa länsi-valtioissa, rannikkoseuduilla ja Atlantin etelävaltioissa. Pilvistä Suurilla Järvillä ja Uuden Englannin valtioissa. — **22-26 p. Tuulista.** Vinhoja ja ankaria tuulia pohjoislännellä ja alempaa lämpö määrää toisilla paikoin. Epävakaista ilmaa etelässä ja länsietelässä. Myrkyistä Suurilla Järvillä ja pohjois-Atlantilla. **27-31 p. Lämmitä.** Leutoa ilmaa melkein kaikkialla. Vaihtelevaa ja tuulista Kalliovuorten seuduilla ja pohjoislännellä.

Kurssi
Aina
Korkein

CARL H. SALMINEN

Lupakinjalla ja takauksella toimiva linjojen
edustaja ja rahojen välittäjä

MINN.

Box 429

DULUTH

Kurssi
Aina
Korkein

1931

Huhtikuu—April

1931

1 K Harras ☺	<p>Muisto- ja merkkipäiviä.</p> <p>1. 1919. Michiganin kuvern Sleeper allekirjoittaa lain, jonka mukaan on kriminalinen rikos pitää väkijuomia kodissa ja yleisillä paikoilla.</p> <p>9. 1802. Elias Lönnrot syntyi</p> <p>10. 1829. Pelastusarmeijan perustaja, kenraali Booth syntyi.</p> <p>11. 1911. Mynchenin soviettihallitus kukistuu.</p> <p>17. 1770. Benjamin Franklin kuoli.</p> <p>30. 1789. Washington tuli Yhdysvaltain ensimmäiseksi presidentiksi.</p> <p>30. 1919. Buenos Ayresin sanomalehtimiehet tekevät työlakon.</p> <p>Juhlapäiviä Yhdysvalloissa:</p> <p>3 p. Pitkäperjantai: Alabama, Connecticut, Delaware, Florida, Louisiana, Maryland, Minnesota, New Jersey, Pennsylvania.</p> <p>17 p. Patriottipäivä: Massachusetts ja Maine.</p> <p>26 p. Muistopäivä: Alabama, Florida, Georgia ja Mississippi</p>
2 T Pellervo	
3 P Pitkäperjantai	
4 L Ukko	
5 S Pääsiäisp., Irene	
6 M 2 Pääsiäisp., Vilho	
7 T Arpia	
8 K Suoma ☺	
9 T Eljas	
10 P Rautia	
11 L Verna	
12 S 1 s. Pääsiäisestä	
13 M Tellervo (Eira)	
14 T Vorna, Tiburtius	
15 K Tuomi, Linda	
16 T Jalo ☺	
17 P Otto	
18 L Valto	
19 S 2 s. Pääs., Solmu	
20 M Lauha	
21 T Anssi	
22 K Alina	
23 T Yrjö, Jyrki ☺	
24 P Pertti	
25 L Markku	
26 S 3 s. Pääs., Terttu	
27 M Anto	
28 T Armo	
29 K Tornia	
30 T Mirjami, Mirja ☺	

ILMAT: 1-4 p. Kylmää. Pakkasöitä ja -aamuja Kalliovuorten seuduilla ja pohjoislännen valtioissa. Jäätävän kylmää Canadian rajaseuduilla, keski-Atlantilla sekä pohjoisissa idän valtioissa. **5-9 p. Sateista.** Sadekuuroja etelä- ja keskilännen valtioissa. Sadetta ja tuulista Suurten Järvien seuduilla ja keski-Atlantin valtioissa. **10-14 p. Lauhkeaa.** Keväistä säätä etelässä ja idässä. Kosteaa ja sumuista järvi-alueella ja Uuden Englannin valtioissa. Uhkaavaa Tyynenmeren rannikolla ja Kalliovuorten ylänkömailla. **15-18 p. Myrskyistä.** Rankkoja sateita ja ukkosmyrskyjä, rakeita ja tuulista etelässä, länsietelässä ja keskilännellä. Epävakaista säätä keski-Atlantilla ja Uuden Englannin valtioissa. Myrskyistä Suurilla Järvillä. **19-13 p. Selke.** Lämmintä ja kestäistä ilmaa keskilännen valtioissa ja Atlantin rannikko-seuduilla. **24-27 p. Myrskyistä.** Yleisiä ukkosmyrskyjä ja raesateita etelä-, keski- ja itävaltioissa. Suuria tulvia useilla paikkakunnilla. **28-30 p. Sumuista.** Kosteaa ja sumuista Mississippi-joen itäpuolella. Usvaista Suurten Järvien seuduilla, keski-Atlantilla ja Uuden Englannin valtioissa.

1931

Huhtikuu—April

1931

Kurssi
Aina
Korkein

CARL H. SALMINEN

Lupakirjalla ja takauksella toimiva linjojen
edustaja ja rahojen välittäjä
MINN.
Box 429
DULUTH

Kurssi
Aina
Korkein

1 P Vappu	<p>Muisto- ja merkkipäiviä.</p> <p>1. Vapunpäivä, kansainvälinen työväen mielenosoituspäivä työpäivän lyhennykseksi. — Suomen yleinen väkijuomalakko 1898.</p> <p>6. 1919. Englanti tunnustaa Suomen itsenäisyyden.</p> <p>8. Amerikan Yhdysvallat tunnusti Suomen itsenäisyyden.</p> <p>10. 1919. Hollannin parlamentin alahuone hyväksyi naisten äänioikeuden.</p> <p>12. 1806. J. W. Snellman synt.</p> <p>13. 1848. Maamme-laulu laulettiin ensimmäistä kertaa.</p> <p>16. 1919. New Yorkin valtion kuvernööri Smith allekirjoitti lain, joka kieltää naisten käyttämisen yötyössä rautateiden palveluksessa.</p> <p>Juhlapäiviä Yhdysvalloissa:</p> <p>12 p. Äitien päivä.</p> <p>30. Hautainkukituspäivä kaikissa valtioissa paitsi seuraavissa: Alabama, Arkansas, Florida, Georgia, Louisiana, Mississipp, E. ja P. Carolina ja Texas.</p> <p>Juhlapäiviä Canadassa:</p> <p>24 p. Victoria päivä kaikissa maakunnissa ja territorioissa.</p>
2 L Vuokko	
3 S 4 s. Pääsiäis. Outi	
4 M Laimi	
5 T Mainikki, Jenny	
6 K Ylermi	
7 T Helmi	
8 P Heino	
9 L Timo	
10 S Rukousun. Aino,	
11 M Lotta (Ainamo)	
12 T Juhana	
13 K Floora, Kukka	
14 T Helatorstai	
15 P Sohvi (Kotivalo)	
16 L Esteri	
17 S 6 s. Pääs. Maila	
18 M Erkki, Eero	
19 T Eemeli, Milja	
20 K Lilja, Lilli	
21 T Kosti, Kostia	
22 P Hemminki	
23 L Lyyti, Lyyli	
24 S Helluntai päivä	
25 M Urpo (Touko)	
26 T Vilhelmiina, Panu	
27 K Ritva	
28 T Alma	
29 P Oiva	
30 L Osmo	
31 S P. Kolminais. p.	

ILMAT: 1-3 p. Sadekuuroja. Paikallisia sadekuuroja Texasista, Arkansista ja Oklahomasta itään päin Alabamaan, Tennessee'hin ja Kentuckyyn asti. Yleisiä sateita keski-Atlantilla ja Uuden Englannin valtioissa. **4-8- p. Kylmää.** Koileita öitä ja aamuja Mississippinjoen länsipuolella olevilla tasangoilla ja Suurten Järvien seuduilla. **9-13 p. Lämmintä.** Erittäin lämmintä useissa etelän valtioissa ja keskilännellä. Helteistä keski-Atlantin rannikkoalueilla. Uhkaavaa Kalliovuorten seuduilla ja Tyynenmeren rannikolla. **14-17 p. Sadekuuroja.** Ankaria tuulia, sähkömyrskyjä ja raesateita monilla paikkakunnilla Oklahoman, Kansasin, Carolinan ja Virginian valtioissa. **18-22 p. Kostea.** Sateista myöhästyneitä ilma- suhteita keski- ja itäosissa maata. Pilvistä ja sateista pohjoislännellä, Suurilla Järvillä ja Atlantin rannikkotasangoilla. **23-27 p. Myrskyistä.** Kovia myrskyjä idässä ja keskilännellä. Tuulet ja myrskyt ovat yleisiä tähän aikaan. **28-31 p. Helteistä.** Paahattavan kuumia ilmoja — kuivanaista keskilännellä ja länsipohjoisessa.

<p>Kurssi Aina Korkein</p>	<p>CARL H. SALMINEN</p> <p>Lupakirjalla ja takauksella toimiva linjojen edustaja ja rahojen välittäjä</p> <p>DULUTH Box 429 MINN.</p>	<p>Kurssi Aina Korkein</p>
---	---	---

1 M Teemu	Muisto- ja merkkipäiviä.
2 T Vendla	1. 1919. Suomen yleinen kiel-
3 K Orvokki	tolaki astui voimaan.
4 T Toivo	1. 1919. "Rheinin tasavalta"
5 P Sulevi	perustettiin.
6 L Kustaa, Kyösti ☺	2. 1638. Suomen valtioposti
7 S 1 s. Kolminais. p.	järjestetään.
8 M Salomo	4. 1919. Liittosenaatti hyväk-
9 T Ensio, Ensi	syy 56 äänellä 25 vastaan esityk-
10 K Seppo	sen, että naisten yleistä ääni-
11 T Impl, Immi	oikeutta koskeva laki alistetaan
12 P Esko	valtioiden ratkaistavaksi.
13 L Raili ☺	6. 1918. Julistettiin Suomi ta-
14 S 2 s. Kolminais. p.	savallaksi.
15 M Vieno (Uuras)	11. 1919. Unloiden edustajat
16 T Salama	Atlantic Cityssä äänestävät ko-
17 K Urho	kouksessaan oluen puolesta
18 T Tapio	26,474 äänellä 4,005 ääntä vas-
19 P Siiri	taan.
20 L Into	17. 1919. American Federation
21 S 3 s. Kolmin. p. 3	of Labor liiton kokous hylkäsi
22 M Kielo (Ahti)	L. W. W. liiton esityksen sovlet-
23 T Aatu, Adolf	tihallituksesta ja lausui tuom-
24 K Joh. Kastajan p.	ionsa bolshevismistä.
25 T Ahvo	21. Kesä alkaa, vuoden pisin
26 P Rauno	päivä (kesäpäivän seisaus).
27 L Elvi	Juhlapäiviä Yhdysvalloissa:
28 S 4 s. Kolmin p. ☺	3 p. Jefferson Davisin synty-
29 M Pietari (Leo)	mäpäivä: Alabama, Florida, Geor-
30 T Päiviö	gia, Louisiana, Mississippi, E. Ca-
	rollina, Tennessee ja Texas.

ILMAT: 1-3 p. Sateista. Yleensä epävakaista säätä pohjoislännellä ja Suurilla Järvillä. Sadetta Kalliovuorilla ja Tyynenmeren rannikon pohjoisvaltioissa. **4-8 p. Epävakaista säätä.** Sadekuuroja Atlantin rannikkovaltioissa. Kuivaa läisietelässä ja Mississippijoen länsipuolella olevilla tasangoilla. Tuulta ja sadetta New Yorkin ja Uuden Englannin valtioissa. **9-12 p. Sadekuuroja.** Sumua ja vihasadetta Atlantin etelärannikolla. Kosteaa ja sumuista Suurilla Järvillä sekä New Yorkin ja Uuden Englannin valtioissa. **Vihmasadetta Tyynenmeren pohjoisilla rannikkotasangoilla.** **13-17 p. Kylmää.** Epävakaista ja pilvistä yleensä Mississippijoen itäpuolella. Kuivaa ja kylmää Kalliovuorilla ja tasankovaltioissa. **18-22 p. Helteistä.** Paahtavan kuumaa kaikkialla. Tukahduttavan kuumaa suurissa kaupungeissa keskilännellä ja idässä. **23-26. Myrskyistä.** Myrskyisiä ilmoja. Tuulet ja sähkömyrskyt ja raesateet hävittävät ihmishenkiä ja omaisuutta monella paikkakunnalla. **27-30 p. Epävakaista säätä.** Tuulta ja sadetta etelässä ja itäetelässä. Paikallisia sateita ja kovia tuulia keskilännän valtioissa. Epävakaista säätä Suurilla Järvillä, keski-Atlantin ja Uuden Englannin valtioissa.

Kurssi
Aina
Korkein

CARL H. SALMINEN

Lupakirjalla ja takauksella toimiva linjojen edustaja ja rahojen välittäjä

DULUTH Box 429 MINN.

Kurssi
Aina
Korkein

1 K Aaro	<p>Muisto- ja merkkipäiviä.</p> <p>1. 1848. Arvi Jännes syntyi.</p> <p>2. 1919. Naisasianajaja, tohtori Anna Howard Shaw kuoli.</p> <p>4. 1776. Yhdysvaltain itsenäisyydenjulistus.</p> <p>4. 1919. Saksan valtiopäivät hyväksyvät uuden valtiolipun ja kauppalipuksi värit musta punanen ja kullaväri, valkoinen ja punanen.</p> <p>4. 1919. Englannin alahuone hylkää lakiehdotuksen yleisestä naisten äänioikeudesta 100 äänellä 85 vastaan.</p> <p>15. 1917. Yhdysvaltain ja Canadian Suomalaisen Sanomalehti-liiton perustava kokous Chicagossa.</p> <p>25. 1919. Valittiin Suomen tasavallan ensimmäinen presidentti.</p> <p>26. 1919. Suomen tasavallan ensimmäinen presidentti Ståhlberg astui virkaansa.</p> <p>Juhlapäiviä Yhdysvalloissa:</p> <p>4 p. Itsenäisyyden julistuksen muistopäivä (Independence Day) kaikissa valtioissa.</p> <p>24 p. Uudisasukasten päivä: Utah.</p> <p>Juhlapäiviä Canadassa:</p> <p>1 p. Dominionpäivä: kaikissa maakunnissa ja territorioissa.</p>
2 T Vanamo, Linnea	
3 P Arvo	
4 L Ulla	
5 S 5 s. Kolm. p. Sulevi	
6 M Esa, Esaia	
7 T Klaus	
8 K Turo	
9 T Ilta	
10 P Saima, Saimi	
11 L Elli, Eleonora	
12 S 6 s. Kolm. p. Her-	
13 M Oras, Joel (man) ☺	
14 T Hely, Aliisa	
15 K Rauni	
16 T Reino	
17 P ●ssi	
18 L Rietti, Rik a	
19 S 7 s. Kolm. p. Saara	
20 M Marketta (Salli) ☺	
21 T Johanna	
22 K Matleena, Leena	
23 T Olli	
24 P Kirsti	
25 L Jaakko	
26 S 8 s. Kolm.p. Martta	
27 M Unikeon päivä	
28 T Atso	
29 K Olavi, Uolevi ☺	
30 T Asta	
31 P Helena	

ILMAT: 1-4 p. **Lämmintä.** Helteisen kuumaa lännen, etelän ja idän valtioissa. 5-8 p. **Sadekuuroja.** Ukkosmyrskyjä ja raesateita useilla paikkakunnilla keskilännellä ja länsipohjoisessa. 9-13 p. **Lämmintä.** Kuumaa ja kuivaa länsi-etelässä. Paahdavan kuumaa Atlantin eteläisillä rannikkotasangoilla. 14-18 p. **Myrskyistä.** Yleisiä myrskyjä, ukkosilmaa ja raesadetta useilla paikkakunnilla keskivaltioista itään käsin aina eteläisille Atlantin rannikkotasangoille asti. 19-23 p. **Kylmää.** Kylmiä öitä ja aamuja pohjois- ja keskilännellä. Vuodenajalle sopivaa ilmaa Appalachian vuoristoseuduilla. 24-27 p. **Sateista.** Yleisiä sateita Mississippijoen itäpuolella. Sadetta useilla paikkakunnilla Atlantin tasangoilla. Myrskyistä pohjoislännen valtioissa. — 28-31 p. **Epävakaista.** Lämmintä länsietelän valtioissa. Helteisen kuumaa suurissa kaupungeissa sekä keski- ja pohjoislännellä.

Kurssi
Aina
Korkein

CARL H. SALMINEN

Lupakirjalla ja takauksella toimiva linjojen edustaja ja rahojen välittäjä
MINN.
Box 429
DULUTH

Kurssi
Aina
Korkein

1931

Elokuu—August

1931

1 L Maire	
2 S 9 s. Kolm. p. Kim-	<p>Muisto- ja merkkipäiviä.</p> <p>1. 1863. Jyväskylän seminaari avattiin. — Euroopan suurvaltain sota alkoi 1914.</p> <p>2. 1856. Sanomalehdentoimittaja J. W. Lähde syntyi Kärkölässä.</p> <p>3. 1901. Suomalaisia valtiopäivämiehiä kokoontuu Tukholmassa laittoman asevelvollisuuskuusunnan johdosta.</p> <p>18. 1920. Yhdysvaltain naisille myönnettiin yleinen äänioikeus.</p> <p>18. 1919. Chicagossa perustettiin koko maailmaa käsittävä paperossien käyttöä vastustava seura.</p> <p>21. 1919. Ministeri A. H. Saastamoinen oli ensikerran presidentti Wilsonin puheilla Washingtonissa, D. C.</p> <p>25. 1898. Ensimmäinen Amerikan suomalaisten sanomalehtimiesten kokous.</p> <p>26. 1920. Valtiosihtööri Colby allekirjoittaa 19 lisäyksen Yhdysvaltain perustuslakiin, joka myöntää naisille äänioikeuden.</p> <p>Juhlapäiviä Yhdysvalloissa:</p> <p>1 p. Coloradon päivä: Colorado</p> <p>16 p. Benningtonin tappelun vuosipäivä: Vermont.</p>
3 M Maria, Meeri (mo	
4 T Veera	
5 K Salme	
6 T Toimi, Sikstus	
7 P Lahja	
8 L Sylvi	
9 S 10 s. Kolm. p. Oma	
10 M Lauri	
11 T Sanna	
12 K Klaara	
13 T Okko, Alfonso	
14 P Onerva, Sven	
15 L Marjatta	
16 S 11 s. Kolmin. p.	
17 M Verner (Aulis)	
18 T Lemmitty	
19 K Mauno	
20 T Samuli	
21 P Sulo	
22 L Iivari, Iivo	
23 S 12 s. Kolm. p. Var-	
24 M Pärttyli (ma	
25 T Loviisa	
26 K Ilma, Ilmi	
27 T Pohto, Rolf	
28 P Tauno	
29 L Ines	
30 S 13 s. Kolmin. p.	
31 M Arvi (Immo)	

ILMAT: 1-4 p. Sateista. Yleisiä sateita sekä tulvia Tennesseeen, Kentuckyn, Indianan, Ohion ja Virginian valtioissa. Pilvistä ja epävakaista säätä Mexicon lahden ja Atlantin tasankovaltioissa. **5-8 p. Kylmää.** Viileää ja kylmää useilla paikkakunnilla pohjois- ja keskilännellä. Erittäin kylmää Suurilla Järvillä, keski-Atlantin ja Uuden Englannin valtioissa. **9-13 p. Myrskyistä.** Ankaria myrskyjä pohjoislännellä, Suurten Järvien alueella, New Yorkin ja Uuden Englannin valtioissa. Tuulia ja raesateita useilla paikkakunnilla. Raemyrskyjä Atlantin eteläisillä rannikkoseuduilla. **14-17 p. Sateista.** Sadekuuroja keskilännen valtioissa ja idässä. Ukkossateita Suurten Järvien seuduilla, keski-Atlantilla ja Uuden Englannin valtioissa. **18-22 p. Helteistä.** Paahtavan kuumaa kaikissa suurkaupungeissa keskilännellä ja idässä. **23-27 p. Ukkosmyrskyjä.** Ankaria sateita ja sähkömyrskyjä kaikkialla etelävaltioissa. Pilvistä ja sateista Appalachian vuoristossa. **28-31 p. Lämmintä.** Hyvin lämmintä Kalliovuorten seuduilla ja pohjoislännellä. Lämmintä ja helteistä myös etelässä ja idässä.

1931

Elokuu—August

1931

Kurssi
Korkein
Aina

CARL H. SALMINEN

Lupakirjalla ja takauksella toimiva linjojen edustaja ja rahojen välittäjä
MINN.
Box 420
DULUTH

Kurssi
Aina
Korkein

1 T Alku	☉	Muisto- ja merkkipäiviä.
2 K Sinikka, Toora		
3 T Soilikki		
4 P Mooses		
5 L Mainio		
6 S 14 s. Kolm.p. Asko	☉	3. 1783. Yhdysvaltain itsenäisyys tunnustettiin.
7 M Inari, Regina		4. 1919. Itävallan eduskunta hyväksyi 97 äänellä 23 vastaan rauhansopimuksen.
8 T Taimi		8. 1896. Suomi-opisto alkoi toimintansa.
9 K Isto, Evert		16. 1919. Presidentti allekirjoitti American Legion järjestön perustamista koskevan lain.
10 T Kalevi		17. 1787. Yhdysvaltain perustuslaki hyväksyttiin.
11 P Santeri, Sandra		18. 1863. Aleksanteri II avaa Suomen uudemman historian ensimmäiset valtiopäivät. — Suomen kadettikoulu lakkautettiin 1883.
12 L Valma	☉	23. Syksy alkaa (syyspäivän tasaus).
13 S 15 s. Kolmin. p.		24. 1919. John D. Rockefeller lahjoitti 2 miljoonaa dollaria Baptisti lähetysseurakunnan johtokunnalle puutteenalaisten pappien avustamista varten.
14 M Hida (Jorma)		Juhlapäiviä Yhdysvalloissa:
15 T Siro		
16 K Hellevi, Tekla		
17 T Liisa		
18 P Tyyne		
19 L Viena	☉	7 p. Työnpäivä (Labor Day): kaikissa valtioissa.
20 S 16 s. Kolm.p. Varpu		9 p. Sisäänpääsyypäivä (Admission Day) Californiassa.
21 M Kaipia, Matteus		Juhlapäiviä Canadassa:
22 T Mauri		
23 K Mielikki		
24 T Jurva, Alvar		
25 P Kullervo		
26 L Lappi	☉	1 p. Työnpäivä (Labor Day): kaikissa maakunnissa ja territorioissa.
27 S 17 s Kolm. p. Veäsa		
28 M Lippo, Lennart		
29 T Mikael, Mikko		
30 K Nousia, Helge		

ILMAT: 1-3 p. Kauniita ilmoja. Lämpimiä syysilmoja kaikkialla Mississippijoen itäpuolella. Kosteaa ja sumuista kaikkialla meren rannoilla. Epävakaista Tyynenmeren rannikkoalangoilla ja Kalliovuorten seuduilla. **4-7 p. Sadedetta.** Paikallisia sateita Textsin, Oklahoman ja Kansasin valtioissa. Rankkasateita ja tulvia Mississipin, Alabaman ja Tennesseen valtioissa. Sadekuuroja keski-Atlantin ja Uuden Englannin valtioissa. **8-12 p. Lämmintä.** Erikaisen korkea lämpö määrä keski- ja idänvaltioissa. **13-17 p. Epiävakaista.** Kovia tuulia ja sateita Texasista ja Louisianasta pohjoiseen Missourin, Indianan ja Illinoisin valtioihin asti. Laivakululle vaarallista kaikilla rannikoilla. **18-22 p. Kylmää.** Alempaa lämpötilaa ja paikallisia hallaöitä pohjois-lännellä ja St. Lawrence-joen laaksossa. **23-26 p. Pilvistä.** Uhkaavia pilviä keski- ja itävaltioissa. Sumuista ja kostea rannikkoseuduilla ja Atlantin tasangoilla. Sumuista ja sadetta Dakotan valtioissa, Wyomingissa ja Montanassa. **27-30 p. Tuulista.** Kovia tuulia Kalliovuorten seuduilla.

Kurssi
Aina
Korkein

CARL H. SALMINEN

Lupakirjalla ja takauksella toimiva linjojen
etustaja ja rahojen välittäjä

MINN.

Box 429

DULUTH

Kurssi
Aina
Korkein

1 T Valio	Muisto- ja merkkipäiviä.
2 P Äänis, Ludvik	
3 L Raimo, Eevald ☺	
4 S Mikkelinp. Mielo	7. 1919. Italian kuningas vahvistaa rauhansopimuksen Saksan kanssa.
5 M Inkeri	10. 1919. Allekirjoittaa Englannin kuningas rauhansopimuksen.
6 T Raikas, Bruno	10. 1834. Aleksis Kivi syntyi.
7 K Pirkko	12. 1810. Uno Cygnaeus, Suomen kansakoulujen isä, syntyi.
8 T Hilja	12. 1918. Hirvittävä metsäpalo Minnesotassa, jossa toistakymmentä kauppala paloi poroksi m. m. Cloquet, Moose Lake, Kettle River ja Automba, yli 1,000 ihmistä sai surmansa ja 15,000 ihmistä joutui kodittomiksi.
9 P Itona ☺	17. 1919. Hyväksyy Itävallan eduskunta rauhansopimuksen.
10 L Aleksis	30. 1876. Kansanvalistusseura vahvistettiin. — Suurlakko alkoi Helsingissä 1905.
11 S 19 s. Kolm. p. Ohto	Juhlapäiviä Yhdysvalloissa:
12 M Aarre, Walfrid	12 p. Columbus-päivä: Arkansas, California, Colorado, Delaware, Idaho, Illinois, Indiana, Kansas, Kentucky, Maryland, Massachusetts, Minnesota, Missouri, Montana, New Jersey, New York, Ohio, Oklahoma, Pennsylvania, Rhode Island, Texas, Vermont ja Washington.
13 T Taina, Ebba	31 p. Halloween-päivä.
14 K Elsa	
15 T Helvi, Heta	
16 P Sirkka, Saga ☺	
17 L Saini	
18 S 20 s. Kolm. p. Säde	
19 M Uljas	
20 T Kauno	
21 K Ponteva	
22 T Irja	
23 P Severi	
24 L Pasi	
25 S 21 s. Kolm. p. ☺	
26 M Manda (Sointu)	
27 Helli, Helli	
28 K Simo	
29 T Urmas, Alfred	
30 P Eila, Kustaava	
31 L Artturi, Arto	

ILMAT: 1-3 p. Kylmää. Kosteaa ja vihmasateesta säättä etelävaltioissa. Kirkasta ja kylmää keski- ja itäosissa maata. Tuulista ja kylmää pohjoisosassa. **4-8 p. Sateista.** Sadetta kaikissa etelävaltioissa. Epävakaista pohjoislänneillä ja Suurten Järvien alueella. **9-12 p. Lämmintä.** Kirkasta ilmaa ja pakkasta pohjoislänneillä ja keski-Atlantin ja Uuden Englannin valtioissa. Lauhkeaa eteläosissa maata. Epävakaista Suurten Järvien alueella. **13-17 p. Epävakaista.** Tuulista ja pilvistä etelässä ja länsietelässä. Kirkasta ja tuulista Kalliovuorten seuduilla ja pohjoislänneiden valtioissa. **18-22 p. Kylmää.** Lämpö määrää laskee pohjois- ja keskilänneiden valtioissa. Kylmiä syystuulia Suurten Järvien alueilla ja St. Lawrence-joen laaksossa. **23-27 p. Kuumista säättä.** Selkeitä öitä ja kirkkaita päiviä useilla paikkakunnilla länsietelässä ja keskilänneillä. Uhkaavaa Suurten Järvien seuduilla sekä itä- että koillisvaltioissa. **28-31 p. Myrskyistä.** Kovia tuulia ja sadetta pohjois- ja keskilänneiden valtioissa. Myrskyistä rannikkoseuduilla ja etelä-Atlantilla. Epävakaista Tyynenmeren rannikkoalangoilla ja Kalliovuorten seuduilla.

Kurssi
Aina
Korkein

CARL H. SALMINEN

Lupakirjalla ja takauksella toimiva linjojen edustaja ja rahojen välittäjä

DULUTH Box 429

MINN.

Kurssi
Aina
Korkein

1931

Marraskuu—November

1931

1 S Pyh. miest. p. €	Muisto- ja merkkipäiviä.
2 M Topi	4. 1905. Marraskuun manifesti annettu.
3 T Terho, Erland	6. 1905. Suurlakko Suomessa päättyi.
4 K Hertta	8. 1739. Henrik Gabriel Porthan syntyi Viitasaarella. — Taiteilija Eero Järnefelt syntyi 1863.
5 T Reima	10. 1483. Martti Luther synt.
6 P Kustaa	11. 1919. Välirauhan allekirjoituspäivä.
7 P Taisto	13. 1917. Suomen "työväestön vallankumouksellinen hallinto" julisti alkavaksi suurlakon, joka on pidettävä vallankumouksen alkuna. Punakaartilaiset surmasivat ihmisiä ja rosvoivat omaisuutta.
8 S 23 s. Kolm. p. Ⓢ	15. 1883. Suomalais-ugrilainen seura perustettiin
9 M Teuvo, Teodor	21. 1848. Suomalainen opera alkoi toimintansa.
10 T Martin Luther	25. 1920. Ter. McSwiney, Irlannin itsenäisyystaistelija, kuoli 73 vrk. vapaaehtoisen nälkälakon aiheuttamana.
11 K Anja	28. Saksan keisari Wilhelm luopui kruunustaan
12 T Kyrö	
13 P Ano	
14 L Iris	
15 S 24 s. Kolm. p. Ⓢ	Juhlapäiviä Yhdysvalloissa:
16 M Aarne, Aarni	11 p. Aselepopäivä.
17 T Einari, Eino	26 p. Kiitospäivä (Thanksgiving Day): kaikissa valtioissa
18 K Jousia	
19 T Aili, Aila	
20 P Jalmari	
21 L Hilma	
22 S Tuomio sunnuntai	
23 M Ismo, Klemetti Ⓢ	
24 T Lempi	
25 K Katri, Kaarina	
26 T Yhdysv. Kiitosp.	
27 P Hilikka (Sisko)	
28 L Sorjo	
29 S 1 s. Adventissa	
30 M Antti, (Aimo)	

ILMAT: 1-4 p. Sateista. Hyvin kosteaa ja epämiellyttävää säätä kaikkialla etelävaltioissa. Yleisiä sateita Appalachian vuoristoseuduilla. **5-8 p. Myrskyistä.** Lumisateita pohjoislännellä, Suurten Järvien alueella ja Uuden Englannin valtioissa. Kovia tuulia keskilämmen valtioissa. Hyvin epävakaista länsi- ja länsietelän valtioissa. **9-13 p. Kylmää.** Myrskyistä ja marraskuuntapaista ilmaa. Kylmiä pakkasöitä ja -aamuja. **14-18 p. Rajumyrskyjä.** Valtavat tuulet puhaltavat tähän aikaan. Lumiräntää Suurten Järvien alueella ja Uuden Englannin valtioissa. **19-23 p. Leuton.** Kaunistaa syksyistä ilmaa melkein kaikkialla länsivaltioissa. **24-27 p. Myrskyistä ilmaa.** Pohjoislänneltä puhaltaa kovat tuulet. Yleensä epävakaista säätä. **28-30 p. Kylmää.** Hyvin alhaista lämpö määrää länsi ja itäosissa maata. Tuulista ja kylmää maan pohjoisosissa.

1931

Marraskuu—November

1931

Aina
Korkein
Kurssi

CARL H. SALMINEN

Lupakirjalla ja takauksella toiva linjojen edustaja ja rahojen vähittäjä
MINN.
Box 429
DULUTH

Kurssi
Aina
Korkein

1 T Oskari	Muisto- ja merkkipäiviä.
2 K Anelma	
3 T Vellamo	
4 P Airi, Aira	
5 L Selma	
6 S 2 s. Advent. , Niilo	
7 M Sampsaa, Agaton	
8 T Kyllikki	
9 K Anna, Annikki	
10 T Ihanelma	
11 P Taneli	
12 L Tuovi	
13 S 3 s. Advent. , Seija	2. 1813. Mathias Aleksanteri Castren syntyi.
14 M Jouko	3. 1818. Illinois tuli valtioksi.
15 T Heimo	6. 1919. Suomen itsenäisyyden päivä (lippupäivä).
16 K Auli, Aulikki	7. 1917. Yhdysvaltain kongressi päättää yhteisistunnossa sodan Itävalta-Unkaria vastaan.
17 T Raakel	8. 1917. Englantilaiset valloittavat Jerusalemin.
18 P Aapo, Abraham	14. 1848. Vänrikki Stoolin Tarinan I osa ilmestyi.
19 L Iisakki, Iikka	18. 1918. Mikko Skyttä, S. K. R. V. seuran esimies ja raittiusesitaistelija, kuoli
20 S 4 s. Adventissa	21. 1620. Amerikan "esi-isät" saapuivat "Mayflowerilla".
21 M Tuomas (Kerkko)	22. Talvi alkaa (talvipäivän seisaus).
22 T Raafael	29. 1883. Asetus suomen- ja ruotsinkielen virallisesta asemasta annettiin.
23 K Israel	31. 1872. Aleksis Kivi kuoli Tuusulassa.
24 T Aatami, Eeva	Juhlapäiviä Yhdysvalloissa:
24 P Joulupäivä	25 p. Joulupäivä: kaikissa valtioissa.
26 L Tapaninpäivä	Juhlapäiviä Canadassa:
27 S S. j. joul. , Hannu	25. Joulupäivä: kaikissa maakunnissa ja territorioissa.
28 M Viatt. lasten p.	
29 T Rauha, Frida	
30 K Taavetti, Taavi	
31 T Sylvester, Silvo	

ILMAT: 1-3 p. Epävakaista. Kylmiä pakkasöitä aina Oklahoman, Arkansasin ja Tennesseeen valtioihin saakka. **4-8 p. Kaunista.** Kirkkaita, aurinkoisia päiviä usella paikoin lännellä ja länsietelässä. Epävakaista Suurten Järvien alueella, keskilännellä ja idässä. **9-13 p. Valhtelevaa.** Tuulista monilla paikkakunnilla lännellä ja länsietelässä. Vaarallista alkaa merenkululle Atlantin rannikkoseuduilla. Voimakkaita myrskyjä Suurilla Järvillä. **14-18 p. Tuulista.** Äkinäisiä tuulia ja sadekuuroja ja lumiräntää Suurilla Järvillä ja pohjois-Atlantin rannikkoseuduilla. Kovia tuulia ja tomumyrskyjä länsivaltioissa. Myrskyistä Tyyntenmeren rannikkoseuduilla. **19-22 p. Kosteaa.** Sadetta ja lumiräntää pohjois- ja keskilämmen valtioissa ja Appalachian ylängöillä. Sumuista rannikkoseuduilla ja etelä-Atlantin elangoilla. Epävakaista säätä New Yorkin ja Uuden Englannin valtioissa. **23-27 p. Tuulista.** Leudot tuulet etelästä tuovat lämpimän ilman Joulun ajaksi. Tuulista ja epävakaista säätä maan pohjoisosassa. Kosteaa ja pilvistä Tyyntenmeren rannikolla. **28-31 p. Pilvistä.** Kyimää ja kosteaa etelässä ja länsietelässä. Epämiellyttävää ja vaihtelevaa keskilännellä, järviseuilla ja itäpohjoisessa. Sateista ja kosteaa Mexican lahden seuduilla ja Atlantin rannikoilla.

Rauhallista
Joulua
ja
Onnea
Uudelle
Vuodelle

kaikille
asiakkailleen
toivottaa

**Carl H.
Salminen**

SILMÄYS KULUNEESEEN VUOTEEN

Ajan vuossa on virrannut jälleen paljon vettä sitten Siirtokansan Kalenterin viime ilmestymisen, vaikka kysymyksessä onkin vain yksi lyhyt vuosi. Nykypäivien maailmaa kiihoittaa kuumeinen muutosten ja eteenpäinmenon halu, jonka ilmennykset esiintyvät tapahtumissa ja asioiden kulussa. Maailma liikehtii levottomana. Uuden ja ennenkuulumattoman ja -kokemattoman luominen ei ole koskaan ollut niin vauhdikkaassa käynnissä kuin se on nykyisin. Tämä johtuu ennen kaikkea ihmistietämyksen avartumisesta. Tietämyksen avartuminen merkitsee ihmisyyden suurempaa kirkastumista, oikeudellisuuden vahvistumista ja ihmisten keskinäisten suhteitten siedettävämälle kannalle saattamista. Samalla kuitenkin vanhat tottumukset, aikakausien siteet, pitkien ajanjaksojen perimykset, vaativat myös osansa. Vanhan ja uuden välillä jatkuu taistelua, samoin kuin sitä on aina jatkunut, vaikkakin tämä taistelu nykyisin on kenties särmiikkämpää kuin se on ennen ollut. Jos koskaan historiaa on luotu, niin sitä luodaan nykyhetkinä.

Amerikassa kulunut vuosi on ollut joissakin suhteissa poikkeuksellinen. Siihen on lyönyt leimansa taloudellinen pulakausi. Päättyneen vuoden alkaessa ei osattu aavistaa, että osa-

kemarkkinoiden romahduksen tiliin asetettu ajan huonontuminen tulisi jatkumaan läpi vuoden. Luultiin, että pulma kyettäisiin pian ratkaisemaan. Kuitenkaan mainittu romahdus ei johtunut mistään tilapäisistä syistä. Tuotannollisessa toiminnassa oli kansan kulutuskyvyn siinä määrin ylittänyt liikatuotannon aste, ettei seurauksena voinut olla muu kuin laskusuunta. Tuotantomenetelmiä oli jatkuvasti parannettu ja tehostettu. Kyettiin valmistamaan tavaroita paljon halvemmin tuotantokustannuksin ja pienemmin työvoimin kuin ennen. Paljoustuotanto oli kyennyt alentamaan tuotteiden hintoja, lisäämään kulutusta ja monipuolistuttamaan talouselämää. Kehitys oli kuitenkin ollut siksi nopeaa, että se joillakin tahoilla pyrki saattamaan yhteiskunnallisen elämän pois liitoksistaan. Työtäsäästävien koneiden ja muiden tehostettujen tuotantotapojen, pääoman yhteenliittymisten y. m. toimenpiteitten työ- ja toimipaikoistaan syrjäyttämille henkilöille ei löytynytkään paikkaa muuttuneissa oloissa. Työttömiä alkoi olla miljoonia pysyväisesti vuodesta toiseen. Kansan suuri osa lakkasi olemasta osto- ja kulutuskykyisenä yleisönä. Samanaikaisesti ulkomailla tapahtui myös teollisuus- ja talouselämän uudeaikaistumista. Amerikan ulkomaankaupan laajentumisen tielle tuli sulkua. Liikatuotanto tuli vitsaukseksi. Se syöksi osakemarkkinat laskutilaan ja herät-

ti yleistä epävarmuuden ja epäluottamuksen tunnetta. Työttömien miljoonalaumat lisääntyivät, ollen Amerikassa kuluvan talven aikana työttömiä enemmän kuin koskaan ennen on ollut. Maanviljelystuotteiden hinnat ovat alhaimmat, mitä ne ovat olleet sitten maailmansodan alkamisen. Tämä merkitsee sitä, että kymmenien miljoonien maataloustuottajien ostokyky on supistunut tuotteiden hintojen laskestusta vastaavasti. Toimenpiteet, joihin lain säännöllistä ja muuta tietä on ryhdytty tällaisen asioiden menon tyrehtyttämiseksi ovat osoittautuneet riittämättömiksi. Tullikorotuksista ja maatalouden avustamiseen tähtäävistä laeista lienee ollut apua jossain määrin, vaan ei siinä määrässä, että niiden tehoisuutta ensinkään varmana pidettäisiin.

Pulakausi on menevä ohi aikansa kestätyään, sanotaan. Ja niin on tapahtuvakin. Mutta ennenkuin se on ohi mennyt, saadaan sen vaikutuksista paljon kärsiä. Mahdollisesti tullaan havaitsemaan, että on tarpeellista ryhtyä rohkeampiin toimenpiteisiin kuin tähän mennessä on katsottu voitavan ryhtyä. Verraten suuri osa kansaa nauttii taloudellista vaurautta. Tätä ei voida sanoa teollisuusseutujen miljoonista työttömistä eikä maatalousväestön enemmistöstä. Työttömille on saatava työtä ja maanviljelijöiden on saatava tuotteistaan parempi hinta, ennenkuin yleisempi vaurauden tila voi

palata. Tämän aikaansaamiseksi todennäköisesti eivät yksityisten yritykset riitä. Hallituserintien on tehtävä asiassa mahdollinen voitavansa. Jolleivät ne voi tätä tehdä, kehittyvä valtiollista levottomuutta ja tyytymättömyyttä. Viime syksynä toimitetut yleiset vaalit osoittivat, että nykyinen kansallinen hallituspuolue ole yhtä suuressa suosiossa kuin se oli kaksi vuotta aikaisemmin. Sen enemmistö kongressin kummassakin huoneessa hälveni jokseenkin olemattomiin. Hallitsevaa republikaanista puoluetta repivät tällä hetkellä katkerat ryhmäriidat, joista seurauksena voisi olla uusia poliittisia ryhmittymiä, kaikki tämä vallitsevasta taloudellisesta lamauksesta johtuen.

Yleisestä amerikalaisesta elämästä kuluneen vuoden varrella voitaisiin kertoa paljon. Se mitä edellä on mainittu, on kuitenkin ollut siinä huomatuin piirre ja kaikkia yleisemmin koskeva, niin meitä suomalaisia kuin muitakin. Muuten asioiden meno on ollut tavanmukaisissa merkeissä kulkevaa ilman kovin suuria poikkeuksia. Poikkeuksena tavallisuudesta oli viime kesänä maan joissakin osissa vallinnut pitkäaikainen, useita kuukausia yhteen menoon kestänyt kuiva ja kuuma sää, joka turmeli pahoin kasvillisuuden laajalla alueella ja aiheutti siinä määrässä taloudellista hätää, että yleisiin avustustoimenpiteisiin oli ryhdyttävä. Tuhoisia tulvia oli vuoden alussa Wabash-joen laak-

sisä Indianassa ja Illinoisissa sekä Mississippin eräiden haarajokien varrella lounaisvaltioissa. Pyörremyrskyt etelävaltioissa ja myös eräissä keskivaltioissa niittivät jälleen vuotuisen surmansatonsa ja omaisuuden tuhon. Vuodentulo kuivuudesta ja kuumuudesta huolimatta oli kuitenkin keskinkertainen. Maan sisäistä rauhaa eivät mitkään suuremmat levottomuudet rasittaneet. Työttömien mielenosoituksia tapahtui kyllä kevättalvella kautta maan, saavuttaen joissakin suurkaupungeissa hyvinkin huomattavat mittasuhteet, ja yhteentörmäyksiä järjestysvallan ja mielenosoittajien välillä tapahtui. Suurempia lakkoja ei vuoden varrella tapahtunut, huomattavimmat lakkotaistelut puhjeten etelävaltioiden kutomoteollisuusseuduilla, missä Amerikan Työväenliitto yrittää järjestää sikäläisiä työläisiä ja parantaa heidän monessa suhteessa sangen huonoja olosuhteitaan. Suurkaupungeissa jatkui vanhaa taistelua vaaralliset mittasuhteet saavuttaneen rikoskilaisuuden ja järjestysvallan välillä, rikosmaailma näyttäen saavan erikoista tukea ja kiihotinta laittomasta väkijuomaliikkeestä. Erityisemmin Chicago, New York ja Detroit saavuttivat surullisen kuuluisaa mainetta tässä suhteessa, likaisimman lehden vuoden historiassa muodostaen joittenkin omia etuja tavoittelevien politikoitsijoiden ja viranomaisten yhteys rikosmaailmaan. Tällaisten ilmiöiden

ohella on käynyt taistelu kieltolaista kiivaan, sellaista mielipidettä kun näyttää vallitsevan melkoisessa määrässä, että kieltolailloilla on osuutensa rikollisuuden lisääntymiseen. Kieltolain vastustajat saavuttivat voittoja joissakin valtioissa toimitetuissa äänestyksissä ja valitsivat lisää edustajia kongressiin, mutta heidän voimansa ei siinä määrin lisääntynyt, että mikään kieltolain kumoaminen tai edes sen huomattavampi lieventäminen olisi odotettavissa ainakaan lähiaikoina. Presidentti Hooverin valitsema lakien voimaannpanoa tutkiva komissioni jatkoi vuoden ajalla työtään ja sen kertomusta tätä kirjoittaessa on juuri valmistusmaisillaan. Siinä ennakkotietojen mukaan asetetaan kieltolain edelleen säilyttämisen kannalle ja koe-tetaan esittää korjauskeinoja voimaannpanotilanteen parantamiseksi.

Huomattavin ulkopoliittinen tapahtuma vuoden kuluessa oli Lontoon laivastokonferenssi, joka kokoontui presidentti Hooverin ja Suur-Britannian pääministerin MacDonaldin aloitteesta ja jossa saatiin aikaan rajoitussopimus Amerikan, Englannin ja Japanin kesken, ei kaikkia toivomuksia vastaava, vaan kuitenkin merkityksellinen ja kauaskantoinen siinä suhteessa, että rakennustoiminta niiden meriaselajien alalla, joiden suhteen vallitsi pahanenteinen kilpailu, saatiin säännöstellyksi. Amerikan taholta otettiin myös osaa yleistä kansainvä-

listä aserajoituskonferenssia valmistavan komissionin työhön Genevessä. Pysyväiseen kansainväliseen tuomioistuimeen, johon Amerika ei vielä kuluneen vuoden ajallakaan voinut yhtyä, valittiin jälleen amerikalainen tuomari, entinen valtiosihteeri Kellogg, joka vuoden lopulla sai vastaanottaa Nobelin rauhanpalkinnon suorittamastaan työstä hänen nimeään kantavan sodanvastaisen sopimuksen aikaansaamisessa. Amerika on tahtonut olla mukana kansainvälisen rauhan turvaamisen työssä. Tämän työn alaan myös tavallaan kuului Saksan sotakorvauskysymyksen uusi ratkaisukeino Youngin suunnitelman muodossa, joka suunnitelma viime vuoden aikana saatiin lopullisesti järjestetyksi.

Vuoden tapahtumista voitaisiin myös mainita Nobelin kirjallisuuspalkinnon joutuminen ensimmäisen kerran Amerikkaan, sen saaden tunnettu nuoremman polven kirjailija, Minnesotan valtiosta alkujaan kotoisin oleva Sinclair Lewis. Jonkunverran mielenkiintoista mielipiteitten vaihtoa tapahtui tässä yhteydessä sen vuoksi, että eräissä amerikalaisissa piireissä pidettiin palkintoa harhaan osuneena sen syyn vuoksi, että palkinnon saanut kirjailija on kuuluisuutensa saavuttanut Amerikan "rahanalaisen" elämän purevara arvostelijana.

Suomalaisen siirtokansan viimevuotiseen

elämän menoon olisi myös katsaus luotava. Voimme sen sanoa olleen entisvuosien asioiden kulun jatkumista uusine elämyksineen. Taloudellinen lamauskausi on myös suureen osaan Amerikan suomalaisia tuntunut sekä kaupungeissa että maaseuduilla. Se on tavallaan myös yhteisiin aatteellisiin harrastuksiimme ja yhteistoimintaamme vaikuttanut. Yleensä voimme sanoa, että yhteistyömme eri muodoissaan on ollut virkeää. Kirkkokuntien, raittiusyhdistysten, kansallisten veljeys- ja sisarusjärjestöjen sekä muiden yhteistoimintaryhmien vuotuiset kokoukset ja kesäjuhlat olivat joissakin suhteissa suurempia kuin ennen. Niinpä arvioidaan Pohjois-Minnesotan juhannusjuhilla Virginiassa olleen suomalaisilla koolla toistakymmentätuhatta. Kirkkokunnistamme Suomi-Synodi piti yleisen kokouksensa Calumetissa, Apostolis-luterilaisilla oli suuret vuotuiset seuransa ja kokouksensa New York Millsissä, Kansalliskirkkokunta piti vuosikokouksensa ja -juhlaansa Sebekassa, Minn., ja suomalaisella Lähetyskirkkokunnalla oli yleisiä kokouksia ja juhlia Ashtabula Harborissa, Pohjois-Minnesotassa ja lännellä. Kalevan Ritarikunnan yleiskokous pidettiin Evelethissä suurin osanotoin. Työväen yhdistysten eri ryhmillä oli vuotuiset kokouksensa ja juhlaansa. Kaikkiin näihin näytti suomalaista kansaa riittävän, nuorempaa ja vanhempaa. Yhtenä huomattavana toimenpi-

teenä vuoden kuluessa yhteistoiminnan alalla oli Suomi-Synodin keskuudessa aloitettu 300,000 dollarin suurkeräys Suomi-Opistoa varten tuon oppilaitoksen laajentamiseksi ja uuden aikaistuttamiseksi. Tämä keräys on edelleen käynnissä, mutta huonon taloudellisen ajan vuoksi se ei ole onnistunut niin hyvin kuin odotettiin, mutta toivottavasti se kantaa joltisiinkin tuloksiin. Uusia kirkkoja ja muita kokoushuoneita on edelleen suomalaisten keskuuteen kohonnut eri puolilla maata. Soitto-, laulu- ja näytelmäharrastukset ovat olleet vilkkaassa käynnissä monin paikoin. Uusia raitiusseurojakin on syntynyt, joka osoittaa, että toiminta väkijuomapahetta vastaan löytää edelleen kannatusta. Harrastusta osuustoiminnan alalla lisääntyvässä määrässä on havaittu ja viime vuoden ajalla vallinnut ankara kahnaus osuustoimintaväen keskuudessa n. k. "linjakommunistien" isännöimishalun tähden johti siihen, että valtavan suuri osuustoimintaväen enemmistö erkani mainitun isännöimisen alaisuudesta ja ryhtyi pyrkimään riippumattomuuteen, m. m. perustaen oman äänenkannattajansa. Kahnausta edelleen tuolla alalla vallitsee, mutta pahimmasta todennäköisesti on päästy. Amerikan suomalaisten sanomalehtien lukumäärä on osoittanut edelleen lisääntymistä, sillä edellämainitun osuustoimintaväestön äänenkannattajan, Osuustoimintalehden, li-

säksi alkoi viime vuoden alkupuolesta lähtien ilmestyä kansallismielinen "Opas"-niminen uutislehti Calumetissa, Mich.

Yhteyttä ja vuorovaikutusta Suomen kanssa on edelleen harrastettu. Tuhansia Amerikan suomalaisia kävi jälleen vierailumatkalla Suomessa viime vuoden aikana. Suomesta on täällä jälleen vierailut puhujia ja taiteilijoita sekä liike- ja ammattimiehiä, jotka amerikalaisiin oloihin tutustuessaan myös ovat samalla Amerikan suomalaisten vieraina olleet. Suomessa viime vuonna käynnissä ollut kansanliikettä on täällä seurattu kiinteästi, vaikkakin sekalaisin tuntein ja sellaisin toivomuksin, että entinen kotimaa saisi pulmansa selvitetyiksi onnellisesti kansanvaltaisen hallitusjärjestelmänsä turvissa. Osoituksena siitä, että Suomessa on Amerikan suomalaisten elämää ja kohtaloa alettu entistä lähemmin seurata, voidaan pitää m. m. sitä, että eduskunta siellä kuluneen vuoden lopulla päätti luovuttaa 100,000 markan vuotuisen määrärahan Amerikan suomalaisten oppilaitoksen Suomi-Opiston hyväksi.

Olemme taasen vanhan vuoden jättäneet ja uuteen ajanmittaan siirtyneet. Edesmenneestä on jällellä vain muistot, tavataan sanoa, mutta siitä on jällellä tietenkin paljon muutakin. Jos eletty elämä ei muuta jättäisi kuin vain muistot, niin sillä ei olisi mitään merkitystä. Kukin vuosi on vain pieni ajankohta maailman ja ih-

miskunnan suuressa rakennustyössä. Se luonnun tulevia vuosia varten. Niinpä kulunut vuosikin on luonut paljon sellaista, jonka laadulle pohjalle uuden vuoden luovaa työtä voidaan rakentaa.

A. L.

TÄRKEITÄ MUUTOKSIA KANSALAISTUTTAMISLAKIIN

Seitsemänkymmenennen kongressin viimeisinä istuntopäivinä hyväksyttiin monta tärkeää muutosta nykyisin voimassa oleviin kansalaistuttamislakeihin. Suurin osa muutoksista, niiden joukossa maksun korottaminen, astuu voimaan ensi heinäkuun 1 päivästä alkaen.

Todistukset maahan saapumisesta. Vuodesta 1924 lukien on useimmissa Yhdysvaltain osissa, poikkeuksiin kuuluen Detroit ja San Francisco, ei ensimmäisiä papereita ole annettu niille, jotka ovat saapuneet maahan kesäkuun 3 päivän jälkeen 1921, ennen kuin kansalaistuttamisvirasto on saanut virallisesti todetuksi, että henkilö on laillisesti saapunut Yhdysvaltoihin (saanut n. k. "certificate of arrival"). Uusi laki säättää, että vaatimus tulee nyt pakollisesti koko maata koskevaksi.

Tähän saakka ei ole vaadittu mitään maksua maahan saapumistodistuksesta, mutta heinäkuun 1 p. 1929 lähtien sellainen todistus maksaa \$5.00, joka summa kansalaiseksi pyrkijän tulee maksaa. Näin annettu todistus tulee nyt "certificate of arrival" todistuksen tilalle, jollainen on ollut käytännössä kansalaistuttamistodistuksen yhteydessä kesäkuun 29 päivästä 1906 lukien niihin nähden, jotka ovat saapu-

neet maahan tuon päivä- ja vuosimäärän jälkeen.

Todistajat kansalaistuttamisessa. Uudessa laissa on erinäisiä määrittelyjä niihin todistajiin nähden, jotka vaaditaan kansalaistuttamislaissa. Nykyisin voimassa olevan lain mukaan on henkilön, joka pyrkii kansalaiseksi, täytyntä asua yhtämittäisesti viisi vuotta maassa välittömästi ennen kansalaisoikeuksien anomista ja vähintään yhden vuoden siinä valtiossa, jossa kansalaiseksi pääsyä anotaan. Jos hän on tuona aikana asunut useammassa valtiossa, tulee todistajien todistaa kuinka kauan kansalaiseksi pyrkijä on asunut valtiossa, jossa anoo kansalaiseksi pääsyä, hänen muun osan maassa asumisestaan muissa valtioissa voivat kirjallisella valatodistuksella todentaa henkilöt eri valtioissa, joissa hän on tuon vaaditun viiden vuoden aikana asunut. Hankaluutta tässä on synnyttänyt se, että ainoastaan yksi pari todistajia voi todistaa samassa valtiossa asumista. Jos henkilö on asunut eri seuduilla valtiossa, on siinä ollut vaikeuksia siksi, että harvoin samat henkilöt ovat tunteneet henkilön hänen eri paikoilla asuessaan, he ovat tunteneet henkilön vain omalla paikkakunnallaan.

Uusi laki poistaa tuon vaikeuden. Siinä sanotaan, että kansalaiseksi pyrkijän on täytyntä asua kauntissa (ei valtiossa), jossa anomus tehdään, vähintään kuusi kuukautta, ja to-

distajain tulee todistaa, että ovat tunteneet anojan tuolla ajalla. Jos anoja on asunut kauntissa useammassa paikassa eivätkä hänen todistajansa voi todistaa tunteneensa hänet koko tuolla ajalla, voidaan eri paikoilla kauntissa kuulustella suullisesti eri todistajia ja ottaa heiltä vala. Näiden lisäksi saadaan hankkia kirjalliset valatodistukset tarpeen mukaan.

Yhtämittäinen maassa asuminen määritellään. Uudessa laissa määritellään mitä tarkoitetaan "yhtämittäisellä maassa asumisella", jota vuoden 1906 laissa ei ole tarkemmin tutkittu. Jos henkilö, joka pyrkii kansalaiseksi, matkustaa syntymämaahansa ja viipyy siellä pitemmän aikaa kuin kuusi kuukautta, mutta ei täyteen kokonista vuotta välittömästi ennen kansalaiseksi anomuksensa tekoa, otaksutaan hänen luopuneen asumuksestaan Yhdysvalloissa, mutta se voidaan korjata kumminkin, jos uskottavasti todistetaan, että viipyminen yli kuuden kuukauden ajan tapahtui välttämättömiä syiden vuoksi. Jos on ollut poissa maasta yhden kokonaisen vuoden tai kuka enemmän sillä ajalla, kun kansalaiseksi halu on voimassa, kumoo se asunto-oikeuden täällä ja katsotaan henkilön luopuneen asunto-oikeudestaan Yhdysvalloissa.

Kansalaistumismaksua korotetaan. Vuoden 1906 kansalaistuttamislain mukaan peritään siltä, joka ottaa ensimmäiset paperit, yksi dol-

lari maksua. Kun hän anoo toisia papereita eli täysiä kansalaisoikeuksia, täytyy hänen suorittaa 4 lollarin maksua siitä.

Maksu kansalaistuttamisesta on nyt korotettu uuden lain säädösten mukaan ja astui uusi laki voimaan heinäkuun 1 p. 1929. Sen mukaan peritään viisi dollaria silloin, kun kansalaiseksi pyrkijälle annetaan n. k. ensimmäiset paperit. Kun hän tekee anomuksen täysien kansalaisoikeuksien eli toisten paperien saamisesta, tulee hänen suorittaa 10 dollaria.

Kun näiden maksujen lisäksi anojan tulee suorittaa 5 dollaria maahantulotodistuksesta, maksaa kansalaistuminen hänelle kokonaisuudessaan 20 dollaria.

Uuden lakiehdotuksen ollessa kongressissa esillä, huomautettiin, kun maksua paljostuttiin, että kansalaistuminen maksaa Canadassa 25 dollaria, Englannissa 40 dollaria ja Sveitsissä 25 dollaria, ottamatta lukuun muita lisämenoja.

Maksu jäljennöksistä suurempi. Jos jonkin kansalaispaperi (ensimmäinen taikka toinen) joutuu hukkaan, repeytyy, tahriutuu käyttökelvottomaksi, voidaan sijalle saada jäljennös kansalaistuttamisvirastosta (kansalaistuttamiskomissionerilta), mutta on maksu siitä 10 dollaria. Kun anomus jäljennöksestä tehdään, tulee mukana seurata kaksi valokuvaa.

Erikoistodistukset kansalaisuudesta. Kun kansalaistuttamiskomissionerille suoritetaan 10

dollarin maksu, valmistaa kansalaistuttamisvirasto henkilölle n. k. erikoistodistuksen kansalaisuudesta. Siinä täytyy olla henkilön valokuva. Tällaista erikoistodistusta käytetään ainoastaan erikoiseen tarkoitukseen siinä maassa, jonka alamainen henkilö oli ennen täällä kansalaistumistaan. Todistus lähetetään täältä valtiosihteerinviraston kautta asianomaiseen maahan ja siellä asianomaiselle virkamiehelle.

Erikoistodistukset kansalaisuudesta naturalisoidun kansalaisen vaimolle ja lapsille. Kansalaistuttamislain mukaan ei naturalisoidun kansalaisen vaimo syyskuun 22 päivän jälkeen 1922 enää ole tullut kansalaiseksi sen perusteella, että hänen miehensä kansalaistui, kuten oli ennen laita, vaan täytyy vaimon itse hankkia kansalaisuus. Samalla tavalla ei ulkomaa-lainen nainen enää tule kansalaiseksi sen kautta, että hän menee avioliittoon Amerikan kansalaisen kanssa. Kansalaistuneen miehen alaikäiset lapset sen sijaan tulevat Yhdysvaltain kansalaisiksi niin pian kuin he saapuvat isänsä kansalaistumisen jälkeen Yhdysvaltoihin. Jos isä on kuollut ja äiti on lasten elättäjä ja holhooja, tulevat alaikäiset lapset Amerikan kansalaisiksi niin pian kuin äiti tulee kansalaiseksi. Tähän saakka on tällaisten vaimojen ja lasten täytynyt esittää isänsä kansalaisuustodistus todistaakseen, että he ovat maan kansalaisia.

Kongressi on nyt hyväksynyt lisäyksen kansalaistuttamislakiin tässä suhteessa. Lisäyksen mukaan voi jokainen 21 vuotta täyttänyt henkilö, joka voi todistaa tulleen maan kansalaiseksi miehensä taikka isänsä kansalaistumisen kautta, saada erityisen kansalaistumistodistuksen (toiset paperit). Maksu sellaisesta on 10 dollaria. Anomuksen mukaan tulee seurata kaksi valokuvaa. Anojan tulee asua Yhdysvalloissa ja tulee hänen tehdä vala Yhdysvaltain kansalaistuttamisviraston määräämän viranomaisen edessä. Vala on samanlainen kuin tehdään kansalaistumistilaisuudessa.

Kansalaiseksi pyrkijän valokuvat. Heinäkuun 1 päivästä 1929 alkaen tulee jokaisen kansalaispapereita anojan hankkia kaksi valokuvaa itsestään. Toinen niistä menee ensimmäisiin papereihin, jos niitä anotaan, jos taasen toisia papereita anotaan liitetään toinen kansalaisuustodistukseen. Toinen aina jää kansalaistuttamisviraston rekordeihin.

Niiden siirtolaisten kansalaistuttaminen, jotka saapuivat maahan ennen kesäk. 3 p. 1921

Kongressi hyväksyi aivan istuntonsa viime päivinä sellaisten ulkomaalaisten kansalaistuttamista koskevan lain, jotka saapuivat maahan ennen kesäkuun 3 p. 1921, "mutta joiden maa-

han tulo ei ole merkittynä siirtolaisviranomaisen kirjoissa". Muistettakoon, että kesäkuun 3 p. 1921 astui voimaan ensimmäinen kvootalaki.

Kansalaistuttamislain mukaan tulee jokaisen kansalaiseksi pyrkijän hankkia n. k. maahan-saapumistodistus. Niiden, joiden maihin tulo ei ole ollut merkittynä hallituksen kirjoihin, on ollut mahdoton saada maahantulotodistusta. Tuo hankaluus on koskenut tuhansia sellaisia, jotka ovat saapuneet maahan laillisella tavalla, mutta joiden nimet on eri tavalla hallituksen kirjoissa kuin mitä he itse käyttävät. Useimmat sellaisista eivät edes muista sen laivan nimeä, jolla ovat Amerikan rantaan saapuneet. Siten ei voida edes etsiä erehdyistä. Tuhansia on myös saapunut Canadian kautta. Mutta vaikka heidät on laillisesti rajalla tarkastettu ja laillisesti laskettu maahan, ei heidän nimiään ole siirtolaisuusviraston kirjoissa sen yksinkertaisen syyn takia, että ennen vuotta 1921 eivät tuon rajaseudun siirtolaisuusviranomaiset lähettäneet rekordejaan Washingtoniin, joten ne jäivät rajaseutuasemien säilyihin ja siellä useimmissa tapauksissa hukkuivat. Tuollaisia tarkastuspaikkoja oli silloin Buffalossa, Detroitissa, North Dakotassa y. m. paikoissa pitkin pitkää rajalinjaa Atlannista Tyyneen mereen saakka.

Foreign Language Information Service ja

muuta yhdistykset koettivat vaikuttaa sen hyväksi, että annettaisiin oikeus kaikille ennen heinäkuun 1 päivää 1924 maahan saapuneille, joiden nimet ei ole siirtolaisuusviranomaisten kirjoissa, mutta joita ei lakien mukaan voida maasta poiskaan lähettää eikä karkoittaa, päästä maan kansalaisiksi. Senaatti hyväksyiikin sellaisen lakiehdotuksen, mutta edusmieshuone, joka oli kuluttanut aikaansa muihin keskusteluihin, ei enää ehtinyt lähemmin harkita kysymystä, joten se hyväksyi vain alkuperäisen lakiehdotuksen, jonka mukaan kansalaistumis-oikeus myönnettiin vain niille ulkomaalaisille, jotka saapuivat tänne ennen kesäkuun 3 päivää 1921 ja joiden nimiä ei löydy hallituksen kirjoissa.

Lain mukaan, joka hyväksyttiin kongressin viimeisinä istuntopäivinä ja jonka presidentti Coolidge allekirjoitti virkakautensa viime hetkinä, säädetään, että ne ulkomaalaiset, jotka saapuivat tänne ennen kesäkuun 3 päivää 1921, mutta joiden nimiä ei löydy virallisissa luetteissa, voivat saada nimensä laillisesti maahan tulleiden kirjoihin ja siten pääsevät nauttimaan kaikkia niitä oikeuksia, jotka kuuluvat laillisesti maahan tulleille, jos sellaiset henkilöt voivat tyydyttävästi todeta siirtolaisuuskomissionerille, että he

1. saapuivat Yhdysvaltoihin ennen kesäkuun 3 päivää 1921;

2. että he ovat asuneet Yhdysvalloissa yhtämittaisesti mainitusta maahan tulostaan saakka;
3. että heillä on hyvä maine ja ovat eläneet täällä nuhteettomasti;
4. että he eivät kuulu sellaisten lukuun, jotka voidaan maasta karkoittaa.

Siirtolaisuusylikomissionerin tulee valmistaa säännöstelyt tuollaisten ulkomaalaisten rekisteröimiseksi, mutta tulee työsihteerin ne hyväksyä. Jokaisen sellaisen ulkomaalaisen, joka näin rekisteröityttää itsensä päästäkseen säännölliseksi siirtolaisiksi, voidakseen päästä kansalaisiksi j. n. e., tulee suorittaa 20 dollarin maksu siitä.

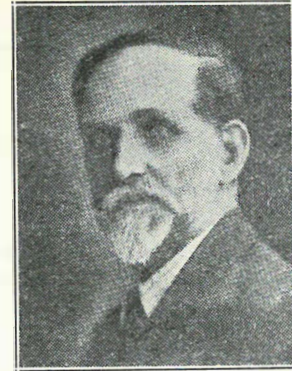
Siirtolaisuus- ja kansalaistuttamislain mukaan tulee ulkomaalaisesta, joka näin rekisteröitävä itsensä ja täällä olonsa, varsinainen siirtolainen, jonka olo maassa on siten laillistutettu, niin että hän voi saada paluuluvan, jos menee vierailulle syntymämaahansa taikka muualle ulkomaille, sekä myöskin kansalaisen oikeudet, jos tahtoo tulla maan kansalaiseksi. Samalla tavalla tulee heille oikeus saada tuottaa tänne perheensä etuoikeutettuina siirtolaisina.

Kun sellainen ulkomaalainen, jonka nimi en-tuudestaan ei ole siirtolaisuusviranomaisien kirjoissa, rekisteröityttää kirjoihin nimensä ja

suorittaa siitä 20 dollaria, on hän oikeutettu saamaan maahansaapumistodistuksen samalla tavalla kun muutkin. Se maksaa \$5, mikä summa vaaditaan kaikilta, jotka tuon todistuksen ottavat kansalaistumista varten.

Tämä uusi laki astuu voimaan heinäkuun 1 p. 1929. Erikoismääräyksiä tuollaisesta rekisteröimisestä ei vielä ole tehty, miten se tapahtuu j. n. e. Mutta lähempiä tietoja siitä saa, kun kirjoittaa osoitteella: Foreign Language Information Service, 222 Fourth Avenue, New York City.

Jokaisen ulkomaalaisen, joka on maahan saapuunut ennen kesäkuun 3 p. 1921 ja jonka nimi ei löydy siirtolaisviranomaisten kirjoissa, olisi rekisteröitävä nimensä tällä tavalla, päästäkseen nauttimaan kaikkia laillisesti maahan tulleen siirtolaisen oikeuksia.

SANTERI ALKIO

Kirjailija Santeri Alkio (synt. Laihialla 17 p. kesäk. 1862) oli perinyt Leikkaan talosta polveutuvalta isältänsä, joka oli ruvennut räätäliksi, sen johdosta viranomaisilta saadun ruotsinkielisen sukunimen Filander, minkä hän v. 1898 vaihtoi silloin jo yleisesti tunnettuun kirjailijanimeensä. Isä oli ryhtynyt harjoittamaan maakauppaa, jota ammattia poikakin hoiti v. 1904 asti jouduttuaan a isin kuoltua huolehtimaan perheen toimeentulosta. Varhain ilmenivät kuitenkin hänessä kirjalliset taipumukset. Julkaistuansa ensimmäisiä kokeitansa sanomalehdissä ja aikakauskirjoissa Alkio esiintyi v. 1886 "Teerelän perhe" nimisen kertomuksen tekijänä. Seuraavina vuosina ilmes-

tyi toinen kertomus toisensa perään, väkevästi henkilöllisiä, todellisuus pohjaisia kuvauksia, joiden aiheet olivat otetut tekijän omasta havaintopiiristä. Nuorella "kansankirjailijalla" oli kuitenkin huomattava kyky myöskin kuvaamiensa henkilöiden sisäisen elämän, heidän sielullisen kehityksensä kuvaamiseen. Jo "Eeva" (1888), kertomus turhamaisesta, itsepäisestä talontyttäreestä, joka oli omaksunut sivistyksestä vain ulkokuoren, oli tätä todistanut, mutta varsinkin "Mennyt" (1892), kuvaus köyhän, yksinäisen kansakoulunopettajan toivottomasta taistelusta vanhoillista ympäristöä ja sairautta vastaan. Alkion nimen eteläpohjalaisen "lakeuden" kansan kuvaajana nostivat vielä korkeampaan arvoon romaanit "Puukkojunkkarit" (1894) ja "Murtavia voimia" (1896), edellinen "nyrkkivallan" aikaisen raakuuden ja "häjyilemisen" vauhdikas ja värikäs kuvaus, jälkimmäinen 1867 v:n nälkävuoden ja herännäisyyden masentavaa ja nöyryyttävää vaikutusta esittävä. Näiden parhaiden kirjailijasuoritustensa tasolle A. kohosi vielä romaaneissansa "Jaakko Jaakonpoika" (1913) ja "Uusi aika" (1914), "maahengen" toiveita ja lupauksia uhkuvissa teoksissa.

Sillä välillä A., joka "ei taiteessansa, hänen emia sanojansa käyttäkösemme, pitänyt silmällä pelkästään taiteellisia näkemyksiä, vaan tahtoi voimillansa palvella kansansa kehitystä ja

sen henkistä syventymistä", oli tullut laajalti tunnetuksi sivistyksellisistä ja yhteiskunnallisista harrastuksista ja pyrkimyksistään. Nuorisoseuraliikkeeseen liittytyänsä hän oli suunnitellut sille itsekasvatuksellisen ohjelman, jota oli kehitettävä nuorison ohjaamiseksi maaseudun sivistykselliseen ja taloudelliseen kohottamiseen. Perustamassansa liikkeen äänenkannattajassa "Pyrkijässä", jonka toimittajana ja julkaisijana hän oli 28 vuotta, hän monissa innostuttavissa kirjoituksissa kehitti tätä ohjelmaa. Suomen Nuorison Liitto, josta on tullut maan vapaista sivistysjärjestöistä suurin ja vaikutusvoimaisin, on tunnustanut Alkion henkiseksi isäksensä.

Kun routavuodet, joiden aikana A. oli tulisesti toiminut perustuslaillisen katsomuksen juurruttamiseksi ympäristöönsä, suurlakon jälkeen v. 1905 loppuivat ja eduskuntaudistus loi uudet valtiolliset olot maahan, niin talonpoikaisväestön valveutuneimmissa piireissä, syntyi käsitys, että sen oli käytävä valtiollisessa elämässä vaikuttamaan sekä omien etujensa valvomiseksi että käsityskantansa toteuttamiseksi kansan yleisten olojen järjestämisessä. A:sta tuli täten syntyneen uuden puolueen, maalaisliiton, aatteellinen johtomies ja v. 1906 perustamassansa "Ilkka"-lehdessä hän elämänsä viimeisiin päiviin saakka teki työtä valtiollisten aatteittensa selvittämiseksi ja niiden

toteuttamiseksi. A. ajoi sanomalehtimiehenä ja kansanedustajana, jona hän oli lyhyin väliajoin vv. 1907—1922, aina kansanvaltaisen valtiojärjestyksen asiaa. Kun maan saatua valtiollisen itsenäisyytensä hallitusmuodon perusteista nousi kiivas taistelu, hän oli niiden eturinnassa, jotka tahtoivat, että Suomen valtio oli oleva tasavalta. Puoluemiehenäkin hän aina tähtäsi talonpoikaisen väestön kohottamiseen. Hänen ihanteenansa siinä oli terve maalaiselämä ja sitä heikontavan sivistyksen vastustaminen.

Liittyen talonpoikien parhaiden edustajien vuosikymmenien kuluessa esittämäänsä kantaan A., joka kaiken ikänsä oli ollut ehdottomasti raitis, jatkoi raittiuspyrintöä sekä vakaumukseen vetoavana valistustyönä että väkijuomalainsäädännön kehittämisessä. Kun kieltolaki, jota A. oli eduskunnassa innokkaasti ajanut, vihdoinkin v. 1917 vahvistettiin, hän ratkaisevalla tavalla vaikutti sen toimeenpanon toteuttamiseen. Vaalien jälkeen huhtikuussa v. 1919 tapahtuneessa hallituksenvaihdoksessa hänestä tuli sosiaaliministeri. Tarmokkaalla esiintymisellensä hän sai vaikutusvaltaisella taholla vallinneen vastahangan väistetyksi ja hyvin lyhyessä ajassa välttämättömät, siihen asti laiminlyödyt valmistavat toimenpiteet suoritetuiksi, joten kieltolaki voi määrääikana keskuun alusta tulla voimaan. Hyvin hän käsitti,

että nautintotarkoituksia palvelevan laillisen väkijuomaliikkeen lakkauttaminen ei sinänsä johtanut toivottuun tulokseen, juomatavan heikentymiseen ja syrjäyttämiseen. Siinä suuressa elintavan mullistuksessa oli siveelliseen ja lostukseen tähtäävä opetus- ja kasvatustyö oleva tarpeellinen. Ainoastaan asiaan innostuneiden kansalaisten yhteistyöllä se tarkoitus voitiin toteuttaa. A:n aloitteesta perustettiin syksyllä 1919 Kieltolakiliitto, jonka puheenjohtajana hän oli kuolemaansa saakka ja jonka tarkoituserien puolesta hän vaikutti kirjoituksillaan Ilkassa ja Kieltolakilehdessä samoin kuin monissa esitelmissään ja puheissaan. Alkoholismin tuhon torjumista hän piti etenkin kansan laajojen kerrosten kannalta perin tarpeellisena. Siinä mielessä hän hellittämättömästi puolusti sitä suurta saavutusta, mihin lainsäädännössä oli sen tarkoituserän hyväksi päästy.

Valtiollinen ja yhteiskunnallinen taistelu, jonka kiivaimmillaankin käydessä A:n aina tunnustettiin noudattavan rehellisyyden ja kunnian vaatimuksia, ei lamaannut kirjailijan taiteellista luomisvoimaa. Harva se vuosi, ettei hän ilahduttanut suurta lukijakuntaansa uudella teoksella. Pääpiirteiltään hänen kirjailijaluonteensa säilytti ne ominaisuudet, jotka siinä olivat olleet, mutta kehityskykyinen hän eli viimeisiin asti. Koottuihin teoksiinsa, jot-

ka ovat ilmestyneet seitsemänä osana, hän on korjannut suurimman osan kaunokirjallista tuotantoansa sekä valikoiman valtiollisia ja yhteiskunnallisia sanomalehtikirjoituksiansa sekä kirjoitelmia nuorisonkasvatuskysymyksistä.

Valtiollisen taistelijan toiminnan arvostelea aikanansa historia. A:n pitkäaikainen, innostunut kansankasvatuksellinen pyrintö on jo näyttänyt niin runsaita tuloksia Suomen maalaisväestössä, että sen suurta merkitystä ei voida kieltää. Kansankasvattajana ja nuorison ohjaajana henkevään ihanteelliseen katsomukseen hänen verralleen voi asettaa vain ani harvoja. Suurenmoinen kunnioitus ja tunnustus ilmeni myös hautajaisjuhlassa Laihialla heinäkuun viimeisenä päivänä.

“RUSSIAN FINLAND”

E. N. Karhiso.

Eräessä englanninkielisessä matkakertomuksessa vuodelta 1813 kerrotaan m. m. “*Russian Finlandista*”, käsittäen kuvaus kolmisenkymmentä sivua.

Kun kirjoittaja matkaili Suomessa heti Suomen sodan päätyttyä, on hänen kertomansa erittäin suuriarvoinen, sillä se antaa kuvauksen silloisesta maassa vallinneesta mielipiteestä. Kirjoittaja kertoo, miten Ruotsin kuningas Kustaa Adolf määräsi erään Venäjän ja Ruotsin välisen sillan Haminan lähellä, Kymi-joessa, maalattavaksi kokonaan Ruotsin väreillä, ja miten Venäjä otti sen yhdeksi sodan puhkeamisen syyksi. Tässä näemme ilmeisesti sen ajan kansan mielipiteen Venäjän ja Ruotsin välisen sodan syistä, sillä kansalla tuskin voidaan olettaa olleen tietoa sen ajan suurpoliittisista kysymyksistä.

Vielä “maukkaamman” ajan kuvan antaa hän silloisesta Turun Akatemiasta, josta kerrottuaan yhtä ja toista, mainitsee erään Sergelin oppilaan veistoksen, joka esittää Orpheusta opettamassa karhuja tanssimaan musiikin mukaan. Karhut mainitessaan viittaa kirjoittaja — maan alkuasukkaihin — akate-

mian oppilaisiin, kuvaavasti kylläkin, sillä monellekin suomalaispojalle Turun Akatemia lie-
nee ollut aikoinaan samaa kuin karhulle musiikki ja tanssi — luonnotonta, mutta mukiinmenevää “mensa et toro” hommaa.

Merkillisenä seikkana mainittakoon, että kirjoittaja ihmetellen mainitsee Ahvenanmaalla puhutun suomenkieltä ja Turussa ruotsia.

Sen aikuisesta “suurpolitiikasta” hän mainitsee, että vaikka Ranska lupasi Suomen takasin Ruotsille erinäisillä ehdoilla, niin Ruotsi mieluummin teki liiton Venäjän kanssa — sillä Venäjä oli sille luvannut Norjan palkkioksi.

Suomen menettämisestä, joka kirjoittajan mielestä oli hyvin edullinen saavutus Ruotsille, Bernadottein suhtautumista naapureihinsa myöhemmin (Tanskalais-saksalaisen sodan aikana, Norjan itsenäistymisen aikana ja Ahvenanmaan “valloituksen” aikana), kertoo kirjoittaja, miten Bernadotte, jouduttuaan Napoleonin epäsuosioon Wagramin taistelussa, oli halukas muuttamaan ranskalaisen univormunsa ruotsalaiseen aatelistakkiin ja katolisen uskonsa luterilaiseen.

Suomenkielen kirjoittaja mainitsee unkarinkielen tapaiseksi ja vähemmän sointuvaksi kuin ruotsinkielen. Suomen sukujuuret hän johtaa Sccyttiasta, jossa Aasiasta saapuneet Oigurit jakaantuivat kahdeksi kansaksi: Unioigureik-

si ja Togosoigureiksi, joista sitten tuli hunnien ja suomalaisten esi-isät.

Vasta tapahtuneesta “esivallan” vaihdoksesta, kirjoittaja kertoo ei olevan tyytymättömyyttä vähemmän oppineilla, jotka Venäjän valtakunnan turvissa saavat suuremman vapauden ja ovat vapautetut ainaisesta sodanuhasta. Olojen selostamiseksi hän mainitsee, että neljän ensimmäisen “venäläisvuoden” aikana ei Turussa ollut ainoatakaan vararikkoa, jotka Ruotsin vallan aikana olivat jokapäiväinen ilmiö. Edellisen lisäksi hän mainitsee, että keisari vapautti suomalaiset sotaväenotosta, sekä antoi suomalaisille kolmen vuoden verovapauden, jota ei Ruotsin vallan aikana tapahtunut.

Sen aikaisen Helsingin huvituksista hän mainitsee m. m. kelkkamäen, jääkelkan ja karusellin, niin myös pienen teatterin — vähemmän vaativille ruotsalaisille.

Kun hän sitten vielä kertoo miten matkailevat englantilaiset opettivat suomalaisille tulipalosammutuksen “alkeita” Viaporissa opastaen sammuttavia sotilaita antamaan vesiämpärit mieheltä mieheen sen sijaan, että he niitä juoksuttivat joka mies erikseen, niin näyttää kuin Helsingin palokunnan ensimmäinen palomestari olisi ollutkin englantilainen eikä ruotsalainen kuten mainitaan.

Suomalaisia hän kuvaa “ujoiksi ja ruma-

naamaisiksi”, paitsi viipurilaisia — Viipuria hän kiittää maasta taivaaseen — kertoen heidän “majesteettillisuudestaan”, itsepäisyydestään ja suurikokoisuudestaan, jossa kaikessa, kuten Viipurin rakennuksissakin, lienee “joku määrä aasialaisuutta”.

Muun ohella mainitsee hän m. m. Turun puutavarakaupan, puutavaran — ja päivätyöhinnan. Kertoessaan Helsingin läheisestä linnoituksesta, Viaporista (nyk. Suomenlinna) osoittaa hän linnoitustaktiikassa merkillisen virheen, joka ehkä voisi katsoa aiheutuneen linnoituksen antautumisen Suomen sodan aikana, jota antautumista hän mainitsee kavalukseksi.

Ruotsalaisten sen aikaisesta sotaisuudesta kirjoittaja antaa mainion kuvauksen kertoessaan, miten joukko yltiöpäisiä kasakoita ajoi yli Ahvenanmeren Ruotsin puolelle, ja miten Ruotsissa pelättiin kasakkasotnian valloittavan koko valtakunnan. Myöskin mainitsee hän Ruotsin tukalasta tilanteesta, kun siltä oli vietty sen vilja-aittana olleet Viro, Liivi ja Suomi.

ELIJAS JOKI

Lauantaina, joulukuun 13 pnä tuli äkkinäisen kuoleman kautta pois temmatuksi taas yksi Amerikan suomalaisen raittiusliikkeen vanhimmista ja uurastavimmista edustajista, Elias Joki, joka ankaran taudinkohtauksen murtamana vaipui ikuiseen uneen kotikaupunkinsa New Castlen, Pa., sairaalassa 62 vuoden ikäisenä.

Elijas Joki-vainaja suoritti pitkän ja rasittavan päivätyön Amerikan suomalaisen raittius- ja kirkollisen työn sarakkeella mitä epäkiitollisimmissä olosuhteissa. Eivät aina hänen läheisimmät työkumppaninsaakaan tahtoneet häntä ymmärtää, mutta hyvin vähän jääpi epäilykselle tilaa siinä, etteikö hän tarkoittanut

aatteittensa parasta. Hänet tunnetaan varsinkin Ohion, Pa. ja W. Va:n valtioiden suomalaisten raittius- ja kirkollisten harrastusten innokkaimpina edustajina ja kokousmiehinä. Varsinkin Raittiusliiton toiminnoissa hän teki väsymättömästi työtään; ollen monia vuosia liiton johtokunnan jäsenenä, rahastonhoitajana ja esimiehenäkin. Kotipaikkakuntansa New Castlen suomalaisten yhteispyrinnöissä oli hänellä oma paikkansa. Hän oli myöskin seurakuntapiirinsä esimiehenä useita vuosia ja yli 20 vuotta paikallisen sairastusapuosaston kirjuriina, keräten jäsenmaksuja ja toimittaen sairastusavustuksia.

Ollen itse vailla, kuten vanhempi siirtolaispolvi yleensä, kaikkia alkeisopetuksia, kirjoitautui hän vasta aikamiehenä yhteispyrintöjemme monivärisen ja vaiherikkaaseen kouluun, jossa uskollisesti oli mukana, monien väsyneinä ja kyllästyneinä syrjään heittäytyessä. Hän saattoi tuntikauden puhuakin, harvemmin pyydettyinä, mutta useammasti lähetettynä juhla-edustajana. Kirjoitteli juhla-julkaisuihin ja runoilikin kotiseuransa tarpeiksi. Sanomalehtien ja kirjallisuuden levittäminen oli hänen mielitöitään paikkakunnallaan.

Niin häviää näyttämöltämme aatteidemme varhaisimmat edustajat, emme tahdo muistella heidän puutteellisuuksiaan, kuka taitaa seisoa, jos niitä luettelemaan ryhdymme. Mutta me

paljastamme päämme esitaistelijoiden muistolle. He ovat päivätyönsä päättäneet ja kuoleman virran yli astuttuaan vastanneet kysymykseen, joka meiltä on vielä tekemättä. Jatkakaamme me, mikä heiltä jäi kesken.

C. G. U.

LIPPUMARSSI

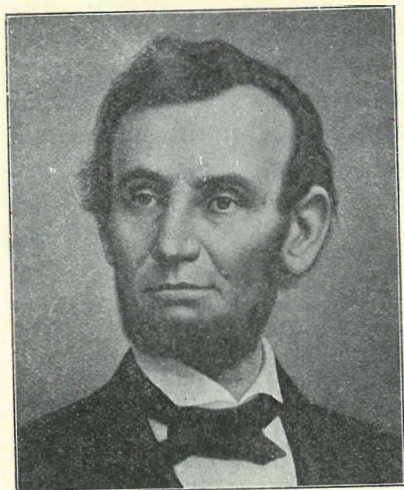
Kirj. Larin-Kyösti.

*Nyt loista, lippu, liehuen,
kun Suomen soiton kuulet,
sun luonas valvoo vartijas,
käy taivaan raikkaat tuulet.*

*Sä siinnät eessä sankarten
kuin risti taiston öissä,
sä oot kuin taivaan siunaus
ja tunnus rauhan töissä.*

*Sä ollos käärinliinani,
kun sorrun Suomen multa,
sua nuoret polvet palvokoot
ain' lietsoin tunteen tultaan!*

*Kun maassa valonjuhla on,
sä korkealla hohdat
ja Suomen suuren voittohon
sä kaiken kansan johdat.*

ABRAHAM LINCOLN JA HÄNEN ELÄMÄNTYÖNSÄ

Ei yksikään amerikalainen valtiomies ole herättänyt siinä määrin historioitsijoiden ja elämäkertakirjailijoiden mielikuvitusta kuin Abraham Lincoln, jonka sydän runoilijafilosoofi Emersonin mukaan oli "yhä suuri kuin koko maailma". Melkein jokaisessa kirjastossa löytyy kokonaisia suuria sarjoja Lincolnin elämäkertoja. Sadottain teoksia on julkaistu suuresta amerikalaisesta "vapauttaja presidentistö". Kirjailija Ida Tarbell sanoo: "Lincoln pysyy Amerikan kansallisena koetuskipinä sa-

moin kuin sinä lähteenä, josta kaikkien maiden liberaaliset valtiomiehet etsivät kansanvallan hengen ja tarkoituksen täydellisintä ymmärrystä ja ilmaisuja."

Lincolnin lähtö ja kasvatus.

Abraham Lincoln syntyi helmikuun 12 p. 1809 hirsihökelissä lähellä Nolin Creekiä Kentuckyssä. Hänen isänsä, Thomas Lincoln oli aivan oppimaton ja lukutaidoton kovantyön tekijä, joka luopui kirvesmiehen toimesta antautuakseen farmaukseen. Hänen äitinsä, Nancy Hawk, oli tuntematonta lähtöä, kertomusten mukaan isätön työttö Virginiasta.

Lapsuutensa vietti Lincoln Kentuckyn metsissä. Hän oli kahdeksan vuoden ikäinen, kun vanhempanasa siirtyivät Indianaan, hankkien siellä farmin. Varhaisimmista poikavuosistaan saakka auttoi Lincoln farmauksessa isäänsä, kuokki ennen koskematonta maata, kaatoi metsää, otti osaa hirsihuoneiden rakentamiseen ja teki palkallista työtä toisille farmareille.

Puute vieraili usein kodissa, mutta kovassa työssä kehittyi hänestä voimakas mies, kuusi jalkaa ja neljä tuumaa, luuta ja lihasta koko mies. Koti oli kaukana koulusta, mutta äiti opetti aakkoset. Joskus kävi hän kauppalan kouluakin, mutta varsinainen koulunkäyntinsä supistui yhteen vuoteen, ei täyteen sitäkään.

Koulua käymätön 22 vuoden ikäinen jättiläi-

nen lähti sitten isänsä kodista etsimään maailmalta toimeentuloaan.

Lincoln kauppa-apulaisena, politikoitsijana ja lakimiehenä.

Jätettyään kotinsa toimi Lincoln jonkun aikaa laivamiehenä jokilaivalla. Sitten asettui hän pieneen illinoisilaiseen kaupunkiin, New Salemiin, missä sai työn ruokatavarakaupassa. Siellä vasta ilmeni ensi kerran, että hän oli syntynyt ihmisten johtajaksi. Raikkaana humoristina ja harvinaisen lahjakkaana juttujen kertojana saavutti hän paljon ystäviä ostajapiirissään. Hän ei ollut vuottakaan kauppa-apulaisena, kun hän sai nimityksen lainlaatijakuntaan. Hän kyllä kärsi vaalissa tappion, mutta kunnianhimo alkoi herätä, ja kouluikäyksen kauppapapulainen ryhtyi lueskelemaan ja kehittämään itseään suurempaa tulevaisuutta varten.

Kuudenkolmatta ikäisenä istui Lincoln Illinoisin lainlaatijakunnassa, suuri, sievistämätön mies kotikutoisessa pukineessaan. Tuntien puutteellisen kehityksensä alkoi hän lukea lakitiedettä ja jo 1837 asettui Springfieldiin täysikelpoisena asianajajana. Lyhyessä ajassa saavutti hän sen tunnustuksen, että oli valtion huomattavimpia lakimiehiä. V. 1846 sai hän nimityksen kongressimiehen ehdokkaaksi. Hänen vastustajansa oli muuan pappi, Peter

Cartwright, joka vaalipuheissaan selitti Lincolnin olevan "aristokraatin" ja uskoa vailla olevan miehen. Mutta Springfeild antoi äänenenemmistön "aristokraattiselle" Lincolnille, Kentuckyn takametsien pojalle.

Lincoln puhujana.

Aina poliittisen uransa alkuajoilta saakka oli Lincoln orjuuden leppymätön vastustaja. "Ei ole orjuus vääryyttä", hän sanoi, "ei mikään maailmassa silloin ole vääryyttä".

Hän saavutti mainetta kautta maan loistavilla puheillaan orjuuden laajentamista vastaan. Tuo taistelunsa puhujalavalta orjuutta vastaan saavutti huippukohtansa, kun hän väitteli kysymyksestä senaattori Douglasin kanssa, joka kannatti ajatusta, että jokaisella valtiolla on oikeus itse määrätä orjuuskysymyksestä.

Lincoln oli harvinainen logiikassa, ja arnottomilla hyökkäyksillään vastustajansa kimppeeseen käytti hän aseenaan horjumaton laogiikkaa, jota toinen ei kestänyt eikä kyennyt torjumaan Lincolnin hyökkäyksissä. Seuraava osoittaa miten terävästi hän ahdisti vastustajansa väittelyssä:

"Jos A. voi todeta, vaikka kuinkakin ratkaisevasti, että hänellä on oikeus ottaa B. orjakseen, miksi ei B. silloin voi tarttua samaan väitteeseen ja samalla tavalla todeta, että hän

saattaa ottaa A:n orjakseen? Te sanotte, että A. on valkoinen ja B. on musta. Siten siis välikysymys, vaaleammalla ollen oikeus ottaa orjakseen tummempi. Olkaa varuillanne. Tuon säännön mukaan te itse joudutte ensimmäisen teitä itseä vaaleanahkaisemman miehen orjaksi. Ettehän tarkoita erikoisesti väriä? Tarkoitatte, että valkoiset ovat intellektuaalisesti, henkisesti, mustia korkeammalla tasolla, ja siten valkeilla on oikeus pitää mustia orjinaan? Olkaa taaskin varuillanne. Sen sääntönne mukaan olette ensimmäisen teitä itseänne korkeammalla älytasolla varustetun miehen orja... ”

Lincoln Yhdysvaltain presidenttinä.

Lincoln astui Valkeaan Taloon maaliskuulla v. 1861, Amerikan historian kriittisimmällä ajalla. Koko kansakunta oli hajaannustilassa, mielipiteet olivat ristiriitaisia. Etelässä olivat liittoyhdistyksestä luopumisen pilvet jo alkaneet ilmetä taivaan rannalle, pohjoisessa taas kuultiin peitettyä puhetta kapinoitsijoiden suomukseksi. Kokoontui luopumisen ja tyytymättömyyden hirmumyrskyn uhkaavia voimia.

Etelän kapinaa johtivat taitavat, päättävät ja uhkarohkeat miehet. Federalisessa hallituksessa oli johtoasemassa miehiä, jotka avoimesti suosivat etelän kapinallisia. Euroopassa taasse huonosti salatulla ilolla ilmaistiin aja-

tuksia etelävaltioiden konfederatsionin tunnustamisesta, jotta saataisiin Amerikan liittovaltat hiljalleen.

Mutta vasta sen jälkeen, kun etelävaltiot alkoivat varsinaiset vihollisuudet, esiintyi Lincoln sotapresidenttinä. Kun vielä sotateimet jatkuivat, julkaisi Lincoln kuuluisan orjien vapauttamisjulistuksensa tammikuun 1 p. 1863, vapauttaen kaikki orjat. Sodan kestäessä piti hän myöskin Cottysburgin puheensa, puhuesaan vainajille ja vihkiessään hautuumaan sotilaiden viimeiseksi lepokammiksi. Tuo lyhyt puhe tulee aina säilymään mestaripuheena Amerikassa ja kaikkialla maailmassa. Se on kirjallisuuden todellisia helmiä.

Lincoln valittiin uudelleen presidentiksi. Hän oli jo kirjoittanut armahdusmääräyksen kaikille sotaan osaaottaneille ja oli ryhtynyt toimenpiteisiin lääkitäkseen sodan tuottamat syvät haavat, kun hänet ampui Ford teatterissa Washingtonissa huhtikuun 14 p. 1865 salamurhaaja.

Amerikan sansa on määrännyt Lincolnin syntymäpäivän kansalliseksi juhlapäiväksi.

MIES JOKA SAI LINCOLNIN NAURAMAAN

Syyskuun 22 p. 1862 oli Lincoln kutsunut kabinetinsa koolle. Kun kaikki olivat saapuneet, otti Lincoln käteensä kirjan ja luki siitä erinäisiä kohtia. Ne olivat huumorillisia pikupaloja, sutkauksia ja sanaleikkejä. Ainoastaan Lincoln nauroi, muut istuivat jäykkänä ja totisina. Presidentti luki vielä muutamia pikupaloja, heitti sitten kirjan pöydälle ja puhui: "Herrat, miksi ette naura? Kun minulla on sellainen raskas taakka kannettavanani yöllä ja päivällä, kuolisin sen painosta, ellen voisi nauraa. Te tarvitsette samanlaista lääkettä kuin minäkin."

Vasta sen jälkeen alkoi hän lukea kokoontuneelle kabinetilleen orjien vapauttamisen julistusta, jonka oli saanut vastikään valmiiksi.

Kirja, josta Lincoln luki kabinetilleen, oli Charles E. Brownen huumoristisia juttuja, jotka ilmestyivät Artemus Wardin juttujen nimellä, sillä Browne käytti kirjoituksissaan nimeä Artemus Ward.

Charles E. Browne syntyi Waterfordissa, Me., huhtikuun 26 p. 1834 ja kuoli keuhkotautiin Lontoossa maaliskuun 6 p. 1867, siten ainoastaan 34 vuoden ikäisenä.

Artemus Ward esitti n. k. jenkkihuumoria samalla tavalla kuin Mark Twain ja monet pienemmät humoristit. Hänen kirjoituksissaan oli paikallinen leima ja murre. Uuden Englannin valtioissa ne herättivät suurta huomiota mestarillisen esitystapansa vuoksi. Eikä vain Uuden Englannin valtioissa, vaan kautta koko maan. Aiheet oli kerätty rannikko- ja jokilaivoilta, metsäpirteistä, maasentupuoleista, näytelmälavoilta j. n. e. Ne olivat kaikki tutunomaisia paikallismurteineen. Niitä luettiin ahkerasti kaikissa piireissä. Brownen silmä ja korva keksivät huumorillisen puolen sellaisissa jokapäiväisissä asioissa, joissa muut eivät mitään erikoista huomanneet, ja hän kirjoitti niistä kirjallisia "lastuja", saaden niihin maun ja värin. Niinpä oli Uudessa Englannissa paikallisia nimiä sellaisia kuin Norway, Paris, Poland, Denmark y. m., joita hän käytti hyväkseen kirjoituksissaan. Niinpä on hänen parhaimpia juttujaan kertomus "Seitsemän mailia Norjaan", johon oli saanut aiheen eräästä tiepaalusta.

Siihen aikaan oli matkustava sirkus suuressa suosiossa ja varsinkin sirkuksen yhteyteen kuuluva ilmeilijää ja näyttelijää suosittiin. Sellaiseen toimeen tutustui Browne ja alkoi julaista sirkuskirjoituksia.

Sitten pääsi hän sanomalehden toimittajaksi saaden 10 dollarin viikkopalkan työstään. Hän

sai mainetta kirjoituksillaan, joiden otaksuttiin olevan sirkusmiehen kirjoittamia. Hän kerkesi kirjoittaa lyhyellä elämänsä ajalla useita kirjoja, jotka kaikki saavuttivat suurta suosiota keveän huumorinsa vuoksi. Samalla tavalla saavutti hän mainetta luennoillaan, joita kulki pitämässä aina länsirannikolla saakka. Hän luennoi villissä lännessä, Californiassa, Nevadassa, Utahissa j. n. e. Kuvaavaa oli hänen Utahissa luennoimisensa. Pääsylipuissa oli sanat "yksi mies ja vain yksi vaimo." Useissa paikoin ei tyydytty kuuntelemaan luentoja, vaan vaadittiin myöskin laulua. Ja monipuolisena miehenä Browne esitti myöskin laulua. Näillä matkoillaan saavutti hän paljon kokemusta ja sai loppumattoman paljon aiheita kirjoituksiinsa. Kuuluisin hänen huumori- luennoistaan oli luento "lapset metsässä". Siinä käsitteli Brownen aikansa historiaa. Hän selitti esim. minkä tähden tapahtui ja mistä johtui Bull Runnin pako. Se johtui siitä, selitti luennoitsija, että oli levinnyt huhu, että hallitus piakkoin nimittää kolme miestä tullivirkoihin, ja koko sotajoukko lähti liikkeelle. Hän siinä myöskin teki selkoa tapainparantajain toimesta, selittäen että monet sellaisista pelkäävät partaveistä, jotkut lakia, mutta yhteistä kaikille sellaisille on, että he pelkäävät työtä.

Rowno lähti luentomatalle Englantiin ja

saavutti Lontoossa harvinaisen suurta suosiota luennoillaan. Mutta matka tuli hänelle viimeiseksi matkakseen, sillä keuhkotauti kaatoi hänet vuoteelle ja siihen hän pian kuoli.

Amerikan kansa suri vilpittömästi hänen kuolemaansa, sillä sisällissodan synkkinä aikoina oli hän ollut valonpilkku, joka toi lohdutusta kansan kynkkään elämään ja kärsimykseen.

KUN KUOLEMA KELLOA LYÖ . . .

Tapasin hänet, tyttötuttavani, 18 vuoden väliajan perästä aivan sattumalta. Muuttaa ja muokkaahan se elämä meitä taivaltaessamme polkuamme siellä tai täällä. Paljon uutta, outoa ja erilaista huomasi ystävättärenikin olemuksessa, samoin kuin ulkoasussakin.

Ennen nuorina tyttöinä asuimme samassa talossakin, kävimme samassa työssä ja kun lähdin lukujani jatkamaan, muutti hänkin samaan kaupunkiin. Pidin ystävästäni paljon, sillä hän oli miellyttävä, rehellinen ja tavattoman avulias ja palvelevainen. Ulkonäkönsä oli myöskin kaunis. Säännölliset piirteet, keltainen tukka, isot siniset silmät, pitkähkö ja solakkavartaloinen. Siistinä, hyväkäytöksisenä tyttönä oli tuttavallani paljon ihailijoita, joista silloin tällöin minullekin kertoi. Niinpä sain pian tietää hänen tehneen valintansa elämäntoverin suhteen ja pian kävin hänen uutta kotiaan katsomassa ja mieheensä tutustumassa ja myöhemmin myös heidän pieneen palleroiseensa.

Niin vierivät vuodet elämän kokemusten meitä kolhiessa puolelta ja toiselta kumpaakin tahollamme. Muunmuassa oli minustakin tullut perheen äiti. Ystävättäreni oli asunut monella paikkakunnalla ja jo 10 vuotta täälläkin,

jossa hänet niin odottamatta tapasin — kuolemaan tuomittuna. Lääkäri oli arvellut hänen vielä vuoden päivät ruumiissa asustavan.

Elämän varrella joudumme kokemaan niin monenlaisia järkyttäviä elämyksiä, että olemme vaarassa menettää tasapainomme, terveen siiveellisen kurssimme. Onnellisia olemme jos silloin omaamme valoisan elämänkatsomuksen ja kylliksi pohjasivistystä kirjallisuuden, uskonnon ja filosofian helmistä ravintoa ahmiin henkisen- ja tunnenälän tyydykkekseksi.

Ystävättärelleni ei elämä ollut mitään mahdollisuuksia henkisiin harrastuksiin suonut. Työssä oli aina kaikki aika kulunut ja liijan ankaran työn seurauksena ja tietämättömyydestä hoitaa terveyttään oikealla tavalla, oli syöpätauti ottanut sijansa vatsaan. Nyt oli tehty hyvin mullistava leikkaus ja saatu selville, että hän voi elää korkeintaan vuoden.

Siinä me istumme nuoruuden ystävät. Tilanne tuntui kovin tukalalle. On vaikea pidättää kyyneliä. "Vai tällainen oli tapaamisemme!" "Kuinka hauskaa meillä voisi olla yhdessä, jos olisi vielä terveys!" Hän puhelee itsemurhasta. "Kun olisi rohkeutta ottaa myrkkvää, vaan en haluaisi pojalleni sitä surua tuottaa. Ja mitä on tuonelan tuolla puolen?"

Juttelen taitoni mukaan elämän mahdollisuudesta tämän perästä. Hän puuhailee, hil-

jakseen liikkuen, kahvia. Ilta hämärtää ja meidän tunne-elämämme herkistyy.

“Sano jotakin tosilohduttavaa,” pyytää sairias kyyneltensä vuotaessa. Rukoilen ja pinnistän järkivähäistäni. Olen ensikerran tällaisessa tilaisuudessa.

“Elämän voi ottaa niin monenlaiselta kannalta,” puhelen. “Onhan ihanaakin tietää vuoden kuluttua huolten ja vaivojen loppuvan, pääsevän muuttamaan muotoa ja jatkamaan matkaa lopullista täydellisyyttä kohti toisissa muodoissa ja oloissa. Tietäessään vain lyhyen ajan elävänsä voipi erikoisesti yrittää kohottaa henkistä tasoaan, joka tulevan olotilamme määrännee. Itse hyvyyden esikuvan, rakastavan, jalon äidin muisto on oleva pojalle ja leskeksi jäävälle miehellekin valona elämän tiellä. Mailmassa on niin paljon kärsiviä. Lohduta, auta, rakasta ja uhraudu. Siitä tulet itsekkin iloa ja rauhaa saamaan.”

Tuntuu jo tyyneemmältä. Ensikohtuksen tuska on voitettu. Ystävättäreni kaunis sielu ikäänkuin pulpahtaa esille taasen entisessä hienoudessaan, äskeisen epätoivon haihtuessa kuin tuhka tuuleen.

“En halua raukka olla, joka valittaa,” hän sanoo. “Olenhan tavallaan muita paremmassa asemassa. Tiedän mitä toiset eivät tiedä, vaikka voivat jo ennenkin minua kuolla. Äärimmäisyydet ovat niin lähellä toisiaan. Kuo-

lemakinhan voi olla ilon tai surun tapaus. Totuudenetsijä pääsee näkemään mitä täällä tietää haluaa. Sopusoinnun ja kauneuden kaipuu siellä tyydytetyksi tulee. “Se, että pois saamme muuttaa, todistaa, että tämän elämän läketyt ovat jo loppuneet ja toivottavasti opittu ja hyvin käytetty.”

Näin jutteli sairias kahvia juodessamme, rauhan, joka käy yli ymmärryksen, karehtiesä miellyttävillä kasvoillaan.

Kohtauksia ja eroja on elämän varrella monenlaisia, vaan harvoin niin liikuttavia, opettavia ja suuren surun hienontamia kuin tämä nuoruuden ystävättäreni tapaaminen kuoleman kannelta soittaessa.

A. J. V.

VALA

“Lapualle” omistettu.

*Minä vannon — sen taivas todistaa
Ja sen kuulukohon hornan musta yö —:
Niin kauan kuin käteni kohoaa,
Niin kauan kuin sydämeni lyö,
Maa, ostettu verellä vapaitten,
Olet turvassa tahralta orjuuden.*

*Minä vannon — sen taivas kuulukohon —,
Minä lupaan kautta pyhimmän:
Vain mun hautani ylitse kulkeva on
Tie pimeä maansa pettäjän.
Maa, vakohos, isien kyntämään,
Rikos kätke ei enää siementään.*

*Minä vannon nimeen kalleimman,
Mitä omakseni ma sanoa sain,
Nimeen polven, pojissa nousevan,
Nimeen isien, nurmessa nukkuvain!
Sama maa, joka sankarten hurmeen joi,
Ei yllänsä orjia kantaa voi.*

*Minä vannon ja valani vahvistan
Joka kerta kun uhkaa vaara ja yö:
Niin totta kuin valoa rakastan
Ja mun rintani vapaudelle lyö,
Maa kallehin, kaikissa vaiheissas
Elää, kuolla ma tahdon sun puolestas.*

V. A. Koskenniemi.

ANTONY LEEUWENHOEK

ENSIMMÄINEN BAKTEERIEIN TUTKIJA

Nuorten Pellervossa on useampaan kertaan puhuttu bakteereista, noista ihmeellisistä, paljain silmin näkymättömistä elävistä olennoista, joilla on niin kovin suuri merkitys luonnontaloudessa. Me tiedämme, että monet niistä ovat hyödyllisiä ja tarpeellisia, jopa eräät tuiki välttämättömiäkin, kun taas toiset, tauteja aiheuttavat, levittävät turmiota ympärilleen. Vajaa kolmesataa vuotta sitten olivat bakteerit ja kaikki paljain silmin näkymättömät pienoliot tuiki tuntemattomia. Kerromme seuraavassa Antony Leeuwenhoek (luetaan Löövenhuk) nimisestä merkillisestä miehestä, ensimmäisestä ihmisestä, joka teki tuttavuutta bakteerien kanssa.

Antony Leeuwenhoek syntyi Hollannissa pienessä Delftin kaupungissa. Hänen isänsä kuoli pian sen jälkeen ja äiti pani pojan kouluun valmistumaan virkamieheksi. Antony lopetti kuitenkin koulunkäynnin jo kuudentoista vuotiaana ja sai apulaisen toimen eräässä vaate-tavarakaupassa. Kaksikymmenvuotiaana hän meni naimisiin ja perusti oman vaatekaupan. Myöhemmin hän toimi myöskin Delftin kaupungin raatihuoneen vahtimestarina. Tällainen oli sen miehen koulutus, joka sittemmin laski perustan bakteeriopilliselle tutkimukselle.

Leeuwenhoek lienee ollut jonkin verran yli kahdenkymmenen, kun hän sai "järjettömän" halun hioa linssejä. Hän oli kuullut sanottavan, että kirkkaasta lasista erittäin huolellisesti hiotuilla pienillä linsseillä voisi nähdä esineet paljon suurempina kuin paljaalla silmällä. Hän ei halunnut ostaa linssejä, sillä hän tahtoi saada parempia kuin mitä parhaat hollantilaiset linssit olivat, ja siksi hän tahtoi valmistaa ne itse. Kahdenkymmenen vuoden aikana hän kävi silmälasien valmistajien luona, urkki alkemistien ja apteekkarien salaiset menettelytavat tietoonsa ja niin alkoi valmistaa linssejä, joita hän sovitteli pieniin metallikehyksiin. Unohtaen ystävänsä ja perheensäkin hän seisoi yksinään yön hiljaisuudessa työnsä ääreen kumartuneena. Naapurit pitivät häntä hieman hassahtaneena, mutta siitä hän välitti viisi ja jatkoi työtään. Ja tämä oppimaton mies valmisti niin hienoja linssejä, ettei sellaisia oltu ennen nähty.

Ja mitä hän teki valmistamallaan linsseillä?

Hän tirkisteli niillä kaikkea mahdollista: valaan lihassyitä, omaa ihoaan, lampaan ja hirven karvoja, kirpun pistimiä, lutikan sääriä y. m., hän halkoili varovasti kärpästen päitä ja ihaili isojen aivojen hienoja yksityiskohtia. Hän tutkiskeli eri puulajien poikkileikkauksia ja kasvien siemeniä ja oli ihmeissään, nähdesään häränsilmän linssin hienon rakenteen.

Yhtä perusteellinen kuin Leeuwenhoek oli linssejä valmistaessaan hän myöskin oli havaintojen teossa. Yhä uudelleen hän tutki samoja asioita, ennenkuin hän tuli vakuutetuksi, että hän todella näki oikein. Hän valmisti yhä uusia mikroskooppeja, niin että hänellä lopulta niitä oli satamäärin. Näin hän jatkoi tutkimuksiaan kokonaista kaksikymmentä vuotta, puhumatta kenellekään ihmiselle halaistua sanaa huomioistaan. Ties miten kauan Leeuwenhoek olisi vielä vaiennut, ellei sattumalta eräs Englannin kuninkaallisen seuran kirjeenvaihtajajäsen olisi tullut kiinnittäneeksi huomionsa hänen merkillisiin tutkimuksiinsa ja ilmoittanut asiasta mainitulle tieteelliselle seuralle. Tämän seuran kehoituksesta lähetti Leeuwenhoek viidenkymmenen vuoden kulussa Englantiin satoja kirjeitä, joissa tosin oli paljon asiaankuulumatonta, mutta jokainen kirje sisälsi kuitenkin joitakin selostuksia löydöistä, joita hän oli tehnyt omatekoisilla mikroskoopeillaan — muita mikroskooppejahan ei siihen aikaan vielä ollutkaan, vaan ainoastaan yksinkertaisia suurennuslaseja, joilla olisi voinut tirkistellä ikänsä, löytämättä ainoatakaan bakteeria.

Väsymättömässä nuuskimisinnossaan suuntasi Leeuwenhoek kerran mikroskooppiinsa kohti pientä sadevesipisaraa, jonka hän valmistamassaan hiuksenhienossa lasipillissä oli

kiikuttanut puutarhan saviruukusta. — “Tulehan tänne,” hän huudahti innoissaan yhdeksäntoistavuotiaalle Maria-tyttäreilleen. “Tässä sadevedessä on pieniä eläimiä. Ne uiskentelevat ja liikuskelevat sinne tänne! Ne ovat tuhat kertaa pienempiä kuin mitkään olennot, joita näemme paljaalla silmällä! — Katsohan, mitä olen löytänyt!” Ensimmäisenä kaikista ihmisistä koko maailmassa Leeuwenhoek sai kurkistaa tuohon salaperäiseen pikkuolioitten maailmaan, että niitä oli suurennettava satoja, jopa tuhansia kertoja, ennenkuin niitä saattoi nähdä, mutta jotka siitä huolimatta olivat niin voimakkaita, että ne saattoivat surmata pieniä lapsia heidän lämpöisissä kätkeissään ja kuningaita näiden vahvoissa linnoissa. Ne kykenivät tekemään ihmisille suuria palveluksia, mutta saattoivat myöskin sotkea pahanpäiväisesti ihmisten meiningit.

Tällainen oli maailman ensimmäinen bakteeriopillinen tutkimus. Nämä “viheliäiset elukat”, kuten Leeuwenhoek bakteereja nimitti, eivät antaneet hänelle rauhaa. Hän tuijotti niitä yhä uudestaan. Pian hän keksi niitä useampaa lajia ja seurasi niiden teutarointia. “Ne pysähtyvät, ne pysyttäytyvät aivan liikukumattomina ja sitten ne pyörivät yhtä nopeasti kuin hyrrä, mutta ala ei ole pientä hiekkajyvästä suurempi.”

Mutta mistä nämä pienet eläimet tulivat sa-

deveteen? Sataako niitä pilvistä? Leeuwenhoek tahtoi saada asiaan selvyuden. Hän kokosi savedettä suoraan puhtaaseen porsliinimaljakkoon ja kiikutti siitä pisaran työhuoneeseensa. “Nytpä minulla on todisteet,” hän huudahti. “Tässä vedessä ei ole ainoatakaan pikkueläintä! Niitä ei siis sada pilvistä!” Mutta kun hän säilytti veden ja tutkiskeli sitä tuntikausia joka päivä, huomasi hän, että noita pieniä eläimiä alkoi ilmestyä yhä enemmän pölyhiukkasten, pienten haivenien ja hiutaleiden joukossa.

Vaikka Leeuwenhoek tutki moneen kertaan kaikenlaisia vesiä, joita hän kiikutti milloin Delftin monista kanavista, milloin puutarhan-sa syvästä kaivosta ja tapasi kaikista pikkuolioita, ei se vielä häntä tyydyttänyt. — “Minkätähden pippurilla on niin kirpeä maku?” Näin hän eräänä päivänä kysyi itseltään ja päätteli: “Pippurissa täytyy olla pieniä piikkejä ja nämä piikit pistävät kieleen, kun nauttii tätä maustetta.”

Mitäs muuta kuin tutkimaan asiaa. Kun hän ei saanut kuivaa pippuria kyllin hienoksi, panakseen sitä linssinsä alle, hän liotteli niitä viikkokaupalla ja näperteli hienoilla neuloilla nuo jo melkein näkymättömät pippurimuruset rikki ja ryhtyi tirkistelemään pippurivettänsä mikroskoopilla. Hänen hämmästyksensä oli rajaton, sillä nyt siellä vasta elämää oli! Siellä puuhaili niin uskomaton määrä erilaisia pieniä

eläimiä, että pippurinpiikit ainiaaksi kaikkosivat Leeuwenhoekin mielestä. Näin tuli Leeuwenhoek sattumalta keksineeksi tavan viljellä pikkuolioita.

Nyt vasta Leeuwenhoek ensi kerran ryhtyi kirjoittamaan pikkueläimistään oppineille miehille Lontooseen. Hän kertoi m. m., että yhteen ainoaan hiekkajyväseen saattoi sisältyä miljoona noita pikkueläimiä ja että pisarassa hänen pippurivettänsä, jossa ne lisääntyivät suunnattomasti, niitä on enemmän kuin 2,700,000. Useimmat Englannin kuninkaallisen seuran jäsenistä eivät uskoneet tätä tiedonantoa, mutta seura antoi kuitenkin parin jäsenensä toimeksi valmistaa mahdollisimman hyvät mikroskoopit sekä laittaa pippurivettä paraslaatusimmasta mustasta pippurista. Nyt saattoivat seuran jäsenet omin silmin vakuuttautua, että Leeuwenhoek oli puhunut totta, iva-puheet loppuivat ja hänet valittiin seuran kuunijäseneksi.

Tämä ensimmäinen bakteerien tutkija kuoli v. 1723 yhdeksänkymmenen vuoden ikäisenä. Hänen jälkiään on seurannut monta paljon oppineempaa ja lahjakkaampaa miestä, mutta tuskin yhtään innokkaampaa ja tunnollisempaa.

Kalle Jäntti.

ARTHUR LAMPE

St. Louis-kauntin maaseutukoulujen uusi johtaja

Pinta-alaltaan suurin kaunti Minnesotassa on St. Louis-kaunti. Pienempiä valtioitakin on Yhdysvalloissa kuin tämä kaunti, nimittäin Rhode Island ja Delaware. Väkiluvultaan se on kolmas kaunti Minnesotassa. Varallisuuteen katsoen se on rikkain, sen alueella kun sijaitsevat Yhdysvaltain ja samalla koko maailman suurimmat rautamalmirikkaudet.

St. Louis-kaunti on saavuttanut kuuluisuut-

ta myös erinomaisella koulujärjestelmällään. Tunnetuita ovat ei ainoastaan Duluthin ja kaivosalueiden kaupunkien upeat koululaitokset, jotka, varsinkin kaivospaikkakuntien oppilaitokset, ovat vertaansa vailla, vaan myös kauntin maaseutukoulut. Ne ovat suurimmalta osalta tilavia ja uudenaikaisia rakennuksia hyvine ja riittävine opettajavoimien ja uudenaikaisine välineineen. Maaseutukouluja on kauntissa kaikkiaan 152 ja niissä on yhteensä 300 opettajaa. Tarkastajia on 8 ja koulujen johtajan toimiston henkilökuntaan kuuluu 25 jäsentä. Vuotuinen kulunkimäärä näitä kouluja varten on 700,000 dollaria. Missään muussa kauntissa koko maassa ei maaseutukouluihin näin paljon varoja käytetä.

St. Louis-kauntissa asuu paljon suomalaisia, kuten on tunnettua, sekä kaupungeissa että maaseuduilla. Maanviljelijöinä kauntissa on suomalaisia enemmän kuin mitään muuta kansallisuutta, suomalaiset muodostaen maaseutuväestön enemmistön. Maaseutukouluissa, koko kaunti lukuunotettuna, ovat suomalaiset oppilaat enemmistönä ja suomalaissyntyisiä opettajia näissä kouluissa on myös enemmän kuin muihin kansallisuuksiin kuuluvia. Tämän vuoden alussa näiden koulujen superintendentin eli ylijohtajan toimeen astui myös suomalaissyntyinen mies, korkeakoulun opettaja Arthur Lampe Evelethistä, jonka kansa valitsi viime

marraskuun yleisissä vaaleissa. Hänen toimikautensa on 4-vuotinen.

Kun Mr. Lampe asetui ehdokkaaksi viime keväänä, oltiin monella taholla pikemmin epäilevällä kannalla hänen valituksi tulemiseensa nähden. Viranhaltija C. H. Barnes, joka oli uudelleen ehdokkaana, oli ollut kauntin koulujen johtajana toistakymmentä vuotta ja oli tointaan kyvykkäästi hoitanut, suosiota kaikissa piireissä saavuttaen. Kauntin maaseutukoulut olivat hänen hallituskautenaan suuresti edistyneet. Niinpä ajateltiin, että Mr. Lampe verraten vähän tunnettuna ei voisi johtaja Barnesia vaaleissa voittaa. Kävi kuitenkin siten, että Mr. Lampe sai nimitysvaaleissa toiseksi suurimman kannatuksen, melkein yhtä suuren kuin Mr. Barnes'kin ja näin ollen pääsi ehdokkaaksi varsinaisiin vaaleihin, joissa hän suoriutui voittajana suurella enemmistöllä, hän saaden kaikkiaan 19,902 ääntä Barnesin 14,324 ääntä vastaan, tullen valituksi 5,576 äänen enemmistöllä. Duluth ei äänestykseen ottanut osaa, sillä kun lain mukaan ei ole oikeutta kauntin maaseutukoulujen johtajan valitsemiseen. Suomalaiset kannattivat jokseenkin yksimielisesti omaan kansallisuuteensa kuuluvaa ehdokasta ja luonnollisesti Mr. Lampen voitto tuotti suomalaisille suurta mielihyvää.

St. Louis-kauntin maaseutukoulujen uusi johtaja on vielä nuori mies. Hän syntyi Eve-

lethissä elok. 27 pnä 1898, ollen siis 32 vuoden ikäinen. Vanhempansa ovat Mr. ja Mrs. John Lampi, kotoisin Kuortaneelta ja Lapualta Suomesta. Hän sai koulukasvatuksensa Evelethin yleisissä kouluissa, graduoiden sikäläisestä korkeakoulusta keväällä 1917 luokkansa etevimpänä poikaoppilaana. Liittyi Yhdysvaltain armeijaan maailmansodan aikana vapaaehtoisena, palvelen soittokunnanjohtajana ja kersanttimajurina Minnesotan yliopiston oppilaiden ensimmäisessä rykmentissä. Sodan loputtua jatkoi opintojaan Evelethin junior collegessa, Chicagon ja Columbian yliopistoissa. Kurssinsa suorittettuaan tuli opettajaksi De Witt Clintonin korkeakouluun New Yorkissa ja myöhemmin Virginian korkeakouluun, jossa toimessa oli useampia vuosia ennen valituksi tuloaan nykyiseen tärkeään ja vastuunalaiseen toimeensa.

Suomalaisia on aikaisemmin kansa valinnut useihin huomattuihin toimiin tässä kauntissa: kaantikomissionereiksi, valtion lainlaatijakunnan jäseniksi, kaupunkien majureiksi ja valtuustojen jäseniksi y. m. yleisiin luottamustoimiin ja tältä seudulta, useampi kaunti lukuunotettuna, on myös suomalainen mies kongressiin valittu, mutta ensimmäisen kerran kauntimme historiassa on suomalainen mies sen maaseutukoulujen johtajana, nuori, oppinut, kykenevä ja innokas mies, joka kaikista edel-

lytyksistä päättäen on täyttävä tuon toimen kunniakkaasti ja kyvykkäästi. Onnittelemme häntä huomattavasta saavutuksestaan.

KAUNEUS

*Etäällä,
minne eivät silmämme näe,
ylenee pyhä kukka
tähtisyvyyksien yllä
sanomattoman hiljaisena.*

*Purjehdin hauraassa veneessäni
yli kolmen pimeän meren.
Rajalla
mustassa vedessä
huikaiseva kirkkaus
kuin ylösnousemuspäivä.*

*Peitän kasvoni, janoan:
vain kuvajainen Maan merissä.
Voinko käteeni vangita veden
haihtuvan hohteen,
sirun kuvajaista?*

*Etäällä
tähtisyvyyksien yllä
polttava saavuttamattomuus.*

EINSTEININ SUHTEELLISUUSTEORIA

Nykyajan tieteellisistä teorioista on Albert Einsteinin suhteellisuusteoria ehkä "muodikain", joskin se ei ole "tunnetuin" siinä merkityksessä että yleensä tarkemmin käsiteltäisiin mitä tämä teoria tarkoittaa.

Einsteinin suhteellisuusteoria on nykyaikaisiin matemaattisiin käsitteisiin perustuva teoria joka on sovellettu fysikkaan ja tähtitieteeseen ja joka tahtoo selittää useita entisiä luonnonlakeja eri tavalla sekä muuttaa aikaisemmat tieteelliset käsitteet ajasta ja paikasta tai avaruudesta. Einstein kehitti teoriansa n. s. Michelson-Morley kokeen negatiivisten tulosten selittämiseksi ja julkaisi sen ensi kerran v. 1905, jonka perästä hän ja muut ovat kehittäneet sitä edelleen. Michelsonin ja Morleyn järjestämä valon heijastuskokeen tarkoitus oli todeta maapallon liikunta tiedemiesten olettamassa "eetterissä" ja oli se järjestetty niin huolellisesti, että selvyys tästä asiasta olisi pitänyt saada. Mainitun kokeen tulos muodotui pulmaksi tiedemiehille ja Lorentz tahtoi pelastaa eetteriteorian olettamalla, että kappaleen liikunta eetteriä vastaan vaikuttaa kutistumisen siinä liikuntasuuntaa kohti, joka juuri vastaa kysymyksessä olleen aikaeron, mikä kokeessa olisi pitänyt tulla esille. Einstei-

nin keihtämän teorian mukaan kappaleet kyläkin lyhenevät liikkeessä ollessaan; mutta päätekijänä ei kuitenkaan ole yksinomaan liikunta, vaan liikunta johonkin toiseen suhteellisesti liikkumattomaan kappaleeseen verrattuna. Sen mukaan heijastusjärjestelmä ei lyhenyt tai kutistunut maapallon mukana kulkevassa koordinaattijärjestelmässä — vaan lyheni se sellaisessa järjestelmässä joka oli levossa esimerkiksi aurinkoon verrattuna silloin kun peilit olivat asetetut maapallon kulkusuuntaa kohti.

Einstein kytki ajan käsitteen kehittämässään teoriassa kolmi-ulottuvaiseen paikka- tai avaruuskäsitteeseen, muodostaen siitä neli-ulottuvaisen "paikka-ajan", eli "maailman", kuten Minkowski myöhemmin on nimittänyt kehittämänsä neli-ulottuvaista avaruutta, johon Einsteinin "paikka-aika" koodinaatit voidaan siirtää erästä matemaattista kaavaa käyttäen. Suhteellisuusteoriassa häviää ajan ja paikan absoluuttinen, muuttumaton ja "itsenäinen" merkitys, ollen ne vain suhteellisia eri kappaleille kuuluvien koordinaattijärjestelmien liikkeestä ja ainemassojen painovoimakentistä.

Einstein ei kuitenkaan ole ensimmäinen joka on esittänyt teorioja ajan ja paikan yhdistelmistä; ja ulottuvaisuusyhtymien tutkinta yhtä hyvin "kaareutuviissa avaruuksissa" kuin Euklidin yhdensuuntaisuusaksiomiin perustuvissa

käsitteissä oli jo viety pitkälle matematiikan alalla. Suomalaisukuinen, unkarilainen matematiikko Bolyai v. 1823 hylkäsi Euklidin yhdensuuntaisuusaksiomin (jonka venäläinen matematiikko Lobatsevskij myös hylkäsi melkein samanaikuisesti, Bolyain työstä tietämättä), jolloin heräsi kysymys siitä mitä "suoralla" viivalla tuntemassamme avaruudessa tarkoitetaan ja kehitettiin ei-euklidilainen geometria, johon Einsteinin yleisteoria perustuu. M. M. Riemannin matemaattiset erittelyt ja Gaussin työ matematiikassa ovat huomioonotettavat. Samoin myös unkarilainen filosofi, Palagyi jo aikaisemmin esitti paikka-aika yhdistelmän (ei kuitenkaan ihan siinä muodossa kun Einstein) ja muistaakseni on väittänyt, että paikallisuus käyristyy painovoimakentissä, joka on yksi Einsteinin suhteellisuusteorian johtopäätöksiä.

Einsteinin suhteellisuusteoria voidaan jakaa erikoisteoriaan ja yleisteoriaan, jotka käsittävät omia alojaan. Erikoisteoria rajoittuu painovoimakenttien ulkopuolelle kuuluvien luonnon lakien tulkitsemiseen kiinteillä tai muuttumattomilla galileilaisilla ko'ordinaattijärjestelmillä, joiden vauhti on tasainen ja ilman pyörintää. (Ko'ordinaateilla tarkoitetaan mittausopillisia suureita joilla esineiden tai käsitteiden asema määritellään tasolla tai avaruudessa. Galileilaisen kolmi-akselisen tai -ulottuvai-

sen ko'ordinaattijärjestelmän voisimme kuvitella esim. kolmeksi avaruudessa olevaksi tasoksi, jotka ovat kytketty toisiinsa kiinteästi niin että yksi taso osoittaa "pituutta", toinen "leveyttä" ja kolmas "korkeutta" ja jonka mukaan sitten muut avaruudessa olevat esineet voidaan määritellä.). "Paikka-aika" yhdistelmässään, joka on neliulottuvainen, käyttää Einstein aikaa-määrittelevänä akselina Lorentzin, valon nopeuteen perustuvaa transformatsioyhtälöä ja siirto Minkowskin kehittämään neli-ulottuvaiseen "maailmaan" tapahtuu valon nopeuden ja ajan yhteenkerrotun tuloksen negatiivisen summan neliöjuurta käyttämällä neljäntenä, ajan akselina. Minkowskin neliulottuvainen "maailma" vastaa täydellisesti kolmi-ulottuvaista avaruutta. Erikoisteoria olettaa valon nopeuden muuttumattomuutta "tyhjässä" avaruudessa ja on se rakenteeltaan euklidilainen neli-ulottuvaisuuskäsite. Yleisteoria laajentaa suhteellisuusteorian niin, että se käsittää painovoimakentät, haareutuvat liikesuunnat ja kiihtyvät nopeudet, joiden arvot voidaan muuntaa toisiinsa laskelmien avulla; eikä valon nopeus siinä enään ole muuttumaton, joka on yksi erikoisteorian perusteita, vaan täytyy sen olla vaihteleva, erikoisteorias- ta johdettujen laskelmien mukaan. Yleisteoriassa käytetään Gaussin keksimää ko'ordinaattijärjestelmää ja yleisen suhteellisuusteo-

rian paikka-aika yhdistelmä on ei-euklidilainen neli-ulottuvainen käsite.

Aikaisemmin oli jo vallalla n. s. suhteellisuusprinsiippi luonnonlakeihin nähden, joka kuitenkin joutui ristiriitaan nykyaikaisen kehityksen kanssa valo- ja sähköoppien aloilla ja jonka Einstein tahtoi pelastaa erikoisteoriallaan. Rajoitettu suhteellisuusprinsiippi voidaan lausua lyhyesti seuraavalla tavalla: jos M ja M' ovat tasaisessa vauhdissa ja ilman pyörintää liikkuvia ko'ordinaattijärjestelmiä, niin luonnonilmiöt esiintyvät samojen yleisten lakien mukaisesti M' :ssä kuin M :ssäkin. Mainittunlaiset ko'ordinaattijärjestelmät ovat aikaisemmin mainitsemiani galileilaisia ko'ordinaattijärjestelmiä ja suhteellisuusprinsiippiin soveltuu Galilein ja Newtonin keksimät luonnonlait, jotka esimerkiksi tähtitieteessä ovat antaneet hyvin tarkkoja tuloksia.

Erikoisteoriassaan, jolla Einstein tahtoo sovittaa edellämämainitun ristiriidan suhteellisuusprinsiipin ja valon nopeutta koskevan lain välillä, hylkäsi hän aikaisemmat, n. s. klasilliset aika- ja paikkakäsitteet joiden mukaan ajalla ja paikalla on vissi, muuttumaton olemuksensa ja arvonsa erillisinä ja vapaina, huomioonottamatta ainemassoja ja ko'ordinaattijärjestelmiä joihin ne ovat kytketyt, tai välittämättä näiden järjestelmien liikkeestä avaruudessa ja ajassa. Kun ajan ja paikan absoluuttiset ar-

vot hylätään niin voidaan siirtyä yhdeltä ko'ordinaattijärjestelmältä toiselle Lorentzin transformatsion avulla, ilman että valon muuttumattomasta nopeudesta syntyvää ristiriitaa ilmeneisi; se seikka itsestään kuitenkin on vaan luonnollinen seuraus, kerran kun Lorentzin muunnosyhtälöt ovat laaditut juuri sitä seikkaa silmälläpitäen että valon nopeus on pidettävä muuttumattomana — ja tapahtuu se aika- ja paikkakäsitteiden muuttumattomuusarvojen uuraamisella, niin että kullakin ko'ordinaattijärjestelmällä on oma aikansa ja paikka-arvonsa joka eroaa muilla nopeuksilla kulkevien järjestelmien ajasta ja paikasta. Selittääkseni tätä seikkaa esimerkiksi: kuvitelkaamme, että juna kiittää maan pintaa pitkin kuudenkymmenen mailin tuntinopeudella ja että joku junassa matkustava henkilö lähtee kävelemään junan viimeisestä vaunusta etumaiseen, kävellen viiden mailin tuntinopeudella. Entisen laskutavan mukaan sanoisimme, että hän kulkee 60 plus 5, siis 65 mailin tuntinopeudella. Mutta suhteellisuusteorian mukaan hän ei kuitenkaan kulje sillä nopeudella MAAHAN VERRATTUNA TAI MAASTA KATSOTTUNA, sillä kummallakin tässä tapauksessa on eri nopeuksiin perustuva ko'ordinaattijärjestelmä jonka vuoksi junan pituus ja aika ovat erilaiset junassa olevalle henkilölle kuin maan pinnalla seisovalle. Junassa oleva henkilö, itseensä ja

junaan nähden, kylläkin voi laskea sen siten oman aika- ja paikkakäsitteensä mukaan; mutta jos ne siirretään rautatien viereen, maan pinnalle, niin muuttuvat ne Lorentzin yhtälöiden mukaisesti.

Lorentzin muunnosyhtälöitä käyttäen liikkeessäolevat kappaleet tai esineet lyhenevät liikesuuntaansa kohti liikkeelläollessaan ja aika pitenee, ollen ne suhteellisia eri nopeuksilla kulkeviin järjestelmiin nähden. Jos Lorentzin aika-akselin arvoa laskettaessa käytetään ääretöntä lukua valon nopeuden asemasta niin saavutetaan silloin aikuisemmat Galilein muunnosyhtälöt, jotka eivät johda ajan ja paikan suhteellisuuteen, mutta jotka ovat ristiriidassa valo-opillisten tutkimusten kanssa.

Einsteinin erikoissuhteellisuusteoria voidaan lyhyesti määritellä seuraavasti: yleiset luonnolait vaihtelevat Lorentzin transformatsioyhtälöiden mukaisesti tasaisilla vauhteilla (vaikka eri nopeuksilla) ja ilman pyörimistä liikkuvissa ko'ordinaattijärjestelmissä.

Erikoisteoriasta johdetuilla laskuilla voidaan osoittaa, että painovoimakentissä ei löydy kiinteitä aika- tai paikka-arvoja, jonka vuoksi myöskään ei voida käyttää muuttumattomiksi arvioituja, galileilaisia ko'ordinaattijärjestelmiä. Niiden asemasta täytyy käyttää Gaussin keksimiä ko'ordinaatteja, joiden arvot ovat vaihtelevia. Lorentzin muunnosyhtälöitä

käyttäen voidaan myös osoittaa, että euklidilainen mittaussoppi ei pidä paikkaansa pyörivillä tasoilla, ympyräviivan ja halkaisijan suhde ollen hiukan suurempi kuin tunnettu luku, 3.14159...*) jonka vuoksi avaruus rakenteeltaan ei voi olla euklidilainen, vaan "kaareutuva," jossa kolmion sisäsivut eivät tasan ole kaksi suoraa kulmiota. Yleinen suhteellisuusteoria johtaa uuteen painovoimalakiin, joka eroaa Newtonin gravitatsioonilaista ja jossa Newtonin laki pitää paikkansa vaan erikoistapauksena äärettömän heikoissa painovoimakentissä. Ero näillä kahdella painovoimalailla kuitenkin on niin pieni, vaikkakin ne ovat eri tavoilla johdetut, että aurinkokunnassamme ei sitä voitaisi todeta muussa kuin Merkuriuksen radassa. Merkuriuksen radassa on jo aikaisemmin todettu olevan pieni eroavaisuus jota ei ole voitu selittää Newtonin painovoimalailla, ja on se ero jokseenkin sama kun mitä suhteellisuusteorian mukaan siinä pitäisi olla.

Newtonin lakien mukaan täytyisi myös avaruudella olla jonkunlainen "keskus", jonka ympäristöllä ainemassat sijaitsevat äärettö-

*) Tätä ympyräviivan ja halkaisijan suhdetta olen käsitellyt eräässä toiselta näkökannalta aloittamassani, Euklidin aksiomeja erittelevässä tutkielmassani, jonka perusteella näyttää, että tämä vaihtelu johtuu itse taajallisuudesta, tasolla esim. ollen eriarvoinen π kuin avaruusympyrällä ja avaruudella jossa energia-aine voidaan tajuta on se suhde erilainen kuin avaruudella siinänsä.

mässä ja tyhjässä avaruudessa. Tämä rajoitettu ainemassa häviäisi sitten laskelmien mukaan ikuisuudessa, koska tähdet lähettävät valoaan rannattomaan avaruuteen, josta se ei milloinkaan palaisi. Tästä pulmasta on koetettu päästä olettamalla että Newtonin painovoimalaki vaikuttaa vähenevämmässä määrässä pitkien etäisyyksien päässä, jossa tapauksessa ainetta voisi olla kauttaaltaan avaruudessa ilman että rajattomia painovoimakenttiä syntyisi. Viime aikoina on myös amerikalainen fyysikko, Robert Millikan keksimistään "kosmillisista" säteistä tehnyt johtopäätöksiä, että avaruudessa voi aineen syntyä käydä käsikädessä sen häviämisen kanssa. Suhteellisuusteorian mukaan tämä kysymys kuitenkin häviää olemattomiin ei-euklidilaisessa avaruudessa. Myös joidenkin etäällä olevien tähtiryhmien suunnattomat nopeudet, joita on vaikea selittää entisten luonnon mekaanisten lakien mukaan, tahtoo suhteellisuusteoria selittää avaruuden "yhteenpusertumisena" tai "häviämisenä", jos sitä sillä tavalla voisi mainita.

Toiselta puolen, ne jotka eivät tahdo hyväksyä "kaareutuvaa" neliulottuvaista avaruskäsitettä joka ainemassojensa vuoksi on ei-euklidilainen, voivat kysyä että "mitä on sitten avaruuden toisella puolella," kuten eräs huomattu amerikalainen sanomalehtimies on tahtonut kysyä Einsteinilta, hänen saavuttuaan

Amerikkaan menneen vuoden lopussa. Ja siihen kysymykseen on vaikea vastata jos pidetään kiinni tiukasti aistimusten tulkitsemasta maailmanavaruudesta, sillä siitä voi saada jonkinlaisen käsitteen ainoastaan matemaattisesti.

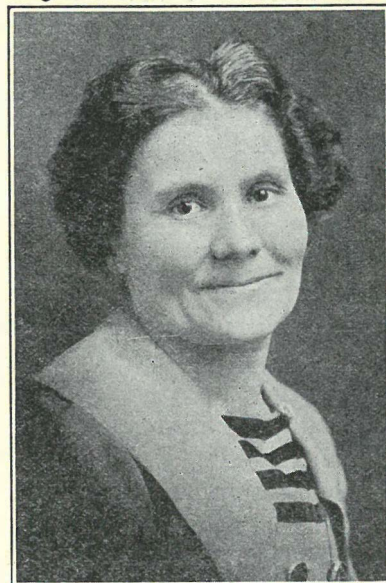
Muista huomattavimmista suhteellisuusteorian saavutuksista mainittakoon, että kun sen mukaan valonsäde kaareutuu painovoimakentissä, on sen kaareutuminen auringon läheisyydessä laskettu ja jokseenkin varmasti todistettu mittauksilla, jotka on tehty tähdistä tulevasta valosta auringonpimennysten aikana. Suhteellisuusteorian mukaan pitäisi myös spektrumiviivojen siirtyä punaista kohden, taivaan-kappaleista tulevaa valoa kun verrataan maan päällä synnytettyyn valonsäteeseen. Tämä spektrumiviivojen siirto säteen hajoittamisessa on laskettu kuitenkin niin pieneksi tähdille, että sitä on vaikea huomata. Auringon suhteen on laskelmat tehty, mutta varmaan ei vielä ole voitu todeta sitä, kysymyksessä ollen noin yksi kahdesmiljoonas osa valo-aallon pituudesta.

Einsteinin suhteellisuusteoriasta on sanottu, että "se on paljastunut Ijäisyyden — Jumalan — askelia ääreellisyydessämme." Joka tapauksessa on suhteellisuusteoria yksi mullistavimpia teorioja mitä on esitetty tieteiden alalla. Huomioonpantava seikka on se, että valon nopeus näyttölee erittäin tärkeää osaa siinä. Voi-

simme siitä vetää johtopäätöksen, että suhteellisuusteoria on asettanut aistimustemme maailman rajan, niinkuin kvantum-teoriakin näyttää tekevän syyseurauslain ketjun katkaisemisella.

Emil O. Tolonen.

Maailmassa on lämpöisiä paikkoja, jos täällä täytyy kärvistelläkin. Lämpöisin paikka lie nee Massawan kaupunki Punaisen meren rannalla, Suezin kanavan itäpuolella. Vuoden keskilämpö siellä sanotaan olevan 86 astetta Fahrenheitia. Aivan poikkeustapauksissa lämpö määrä laskee niin alhaalle kuin 70 asteeseen. Sää, jota esimerkiksi täällä Yhdysvaltain pohjoisosassa pidetään lämpöisenä, tuntuu siellä kylmältä. Harvoin sentään Massawassa lämpö määrä nousee 105 astetta korkeammalle. Kuoleman laaksossa Californiassa on merkitty 134.1 ast. ja Italian Tripolissa 136.4. Saharan erämaassa, mikäli siellä on kyetty lämpö määrää mittaamaan, on 154 astetta lämmintä merkitty.

MINNIE PERTTULA-MÄKI

50 vuotta täytti elokuun 27 päivänä 1930 yksi tunnetuimpia Amerikan suomalaisia sivistystyön tekijöitä, opettaja Mrs. Minnie Perttula-Mäki Ishpemingissä, Mich., Suomalaisen Kansallis-Raittius-Veljeysseuran nykyinen kirjuri.

Mrs. Perttula-Mäki syntyi Lohtajalla, Suomessa, elokuun 27 päivänä 1880. Siirtyi Amerikkaan, Elyyn, Minnesotassa, 1893. Meni oppilaaksi Suomi-Opistoon tämän oppilaitoksen

aloittaessa toimintansa ja suoritti siellä akatemisen kurssin 1904, ollen opiston ensimmäisiä ylioppilaita. Myöhemmin suoritti opettajan kurssin State Teachers Collegessa Duluthissa ja toimi opettajana Minnesotan valtion kouluissa vv. 1905—1910. Gregg'in pikakirjoitus- ja kauppakoulun kurssin hän suoritti v. 1912. Toimi Suomi-Opiston johtajattarena ja opiston kauppakoulun johtajana vv. 1918-1921. Vuosina 1921—1922 hän teki opintomatkan Suomeen. Meni avioliittoon työnjohtajan John Mäen kanssa v. 1923. Joku vuosi sitten he muuttivat Ishpemingiin, Mich., jossa Mr. Mäki toimii vakuutusasioitsijana. S. K. R. Veljeysseuran sihteeriksi Mrs. P.-Mäki valittiin v. 1928 ja uudelleen kahtena seuraavana vuonna.

Tämä lyhyt elämäkerrallinen maininta ei riitä antamaan mitään edustavaa kuvaa työstä, jonka Mrs. Perttula-Mäki on Amerikan suomalaisten keskuudessa tehnyt. Henkilöt, jotka ovat tuohon työhön tutustuneet, tietävät, että sen tekijä on ollut tvössään mukana täydellä sydämellään ja että häntä on innoittanut todellinen halu työskennellä kansallisuutemme hyväksi. Edellämäinitun lisäksi on mainittava, että Mrs. P.-Mäkeä on käytetty paljon puhujana ja että hänen monet innostavat puheensa ovat olleet herättävinä tekijöinä uskonnollisen, kansallisen ja raittiustoimintamme piirissä. Sunnuntaikoulu- ja muussa nuorisotyössä hän

on esittänyt huomattavaa osaa. Useat viime vuodet hän on ollut sunnuntaikoulujulkaisun, Lasten Lehden, toimittajana. Sanomalehdissä ja muissa julkaisuissa olemme saaneet tutustua hänen moniin innostaviin kirjoituksiinsa ja kauniisiin runoihinsa.

Mrs. P.-Mäellä 50 vuotta täyttäneenä on takanaan kansallisuutemme hyväksi tehdyn kauliin työn maine. Häneltä, elämänsä kypsyyden saavuttaneena, voimme odottaa vielä monia saavutuksista rikkaita toiminnan vuosia.

SUOMALAINEN KULTASEPÄNSÄLLI KAARLE XII KRUUNUN TAVOITTELIJANA

Viime elokuun 29 päivänä meni umpeen kaksisataa vuotta Benjamin Dysterin, Lappeessa syntyneen kultasepänsällin ja ison vihan aikuisen sotilaan, kuolemasta. Päivämuiston johdosta on syytä lyhimmittäin selostaa hänen elämäntarinansa, josta jos mistään voidaan sanoa, että "todellisuus on tarua ihmeellisempi." Tähän on sitäkin enemmän aihetta, kun kaikkein useimpien nykypäivien suomalaisten tiedot Benjamin Dysteristä rajoittuvat korkeintaan niihin muutaman rivin mainintoihin, mikä hänestä on julkaistu "Tietosanakirjassa" ja "Oman Maan" elokuun 29 päivän päivämuistoissa — mikäli lukija on niitäkään tullut silmäilleeksi.

Lappeenrannan lähellä, Tyrsterniemen kylässä, asui ison vihan alkuaikoina vanha Lappeen kruununnimismies Karl Dyster. Hänen elämänvaiheistaan ei tiedetä muuta kuin että hän nuorempana palveli Viipurin läänin rakuunarykmentissä torvensoittajana ja erosi vääpelin arvolla 1688, minkä jälkeen sai nimismiehen viran. Sitä hoitaessaan hän jo oli leskimies. Kun Lappeen kirkonkirjat hävisivät venäläisten 1710 valloittaessa Lappeenran-

nan, ei Dysterin perheestäkään tiedetä mitään muuta kuin että hänellä oli ainakin Anna-niminen tytär, palveluksessa Lappeenrannan papilla, ja poika Benjamin, joka oli käynyt kultasepänapin Viipurissa ja saanut kisällin nimen ja arvon. Ei siis mahtanut ukko Dysterillä olla häävi taloudellinen asema vallesvanninaan, mutta ihmekö se niinä aikoina!

Ja nyt lähemme seuraamaan kertomuksemme "sankarin", Benjamin Dysterin elämänvaiheita, jotka alkoivat — milloin? ei tiedetä — Lappeen Mustolassa ja päättyivät Dannviikin hullujenhuoneessa Tukholmassa elokuun 29 päivänä 1730.

Benjaminkin elämänvaiheet peittyvät perin vuosikymmenen ajaksi kokonaan ison vihan synkeään hämärään. Niin paljon on ainakin varmaa, ettei kultasepän ammatti joko miellyttänyt häntä tai löi huonosti leiville, koskapa hän meni sotaväkeen ja kaiken todennäköisyyden mukaan seurasi Kaarle XII:tä tämän retkillä. Miten asian laita yksityiskohdissaan on, jää ainaiseksi selvittämättä, mutta rauhan tultua tapaamme Benjaminin Riiassa, tällöin jo vaimon miehenä ja neljän pienen lapsen isänä. Nyt ei hän kuitenkaan enää ole suomalainen kultasepänsälli, eikä edes tavallinen karoliinisotilas, vaan omatekoinen aatelismies, jalosukuinen von Dysterstern (ruotsalaisissa tutkimuspöytäkirjoissa esiintyy nimi myös muodois-

sa Dysterstern ja Dysterstierna). Rauhanteon jälkeen, kun armeijan upseeristoa ja miehistöä vähennettiin, hän sai eron upseerin (toisten tietojen mukaan aliupseerin tai "suomalaisen adjutanttin") arvolla. Mutta olkoon tuon sotilasarvon laita miten tahansa, niin ei se enempää kuin itsestään aatelisarvokaan auttanut sankariamme lihapatain ääreen, sillä vuonna 1724 näemme hänet, mukanaan 8-vuotias poikansa, vaelluksella kohti Tukholmaa, korkean esivallan puheille, pyytämään itselleen ja perheelleen arvonsa ja ansioittensa mukaista avustusta. Poikkeaa hän sentään matkallaan Gottlannissa ja työskentelee jonkun aikaa visbyläisen timanttisevän työpaikassa, mutta luultavasti oli siihen aikaan timanttia vielä vähemmän kuin kultaa seppien käsiteltävänä tai sitten tähtäsivät Benjamin unelmat yhä korkeammalle. Joka tapauksessa saapuu hän mainitun vuoden 1724 marraskuussa Tukholmaan ja jättää kuninkaalle anomuskirjan. Siinä hän ilmoittaa olevansa vanhaa suomalaista aatelissukua ja pyytää huostaansa perintöomaisuuttaan, joka muka oli maatiloissa, nimittäin "Liljum" Turun läänissä ja "Laka Hoff" lähellä Lappeenrantaa. Lisäksi anoo hän takaisin adjutanttin virkaansa ja kohtuullista raha-avustusta. Tehostaakseen anomustaan kertoo hän sodan aikana toimineensa kuninkaan uskottuna tärkeissä salaisissa asiois-

sa. Kertoo kerrankin vieneensä kuninkaan kirjeen Benderistä Konstantinopoliin.

Mutta tottapa Kaarle XII:n seuraaja tunsu suomalaiset aatelissuvut ja maatilat ja arvasi olevansa tekemisissä tavallisen seikkailijan ja veijarin kanssa, koska anomukseen ei tullut edes minkäänlaista vastausta.

Benjamin painui nyt joksikin aikaa synkkämieliseen yksinäisyyteen. Mutta niinpä kypsyikin hurjanrohkea päätös: lappeelainen nimismiehenpoika päättää esiintyä — ei enää entisenä upseerina ja tavallisena aatelmiehenä, vaan — kuningas Kaarle kahdentena-toista!

Oliko tämä päätös mielenvikaisen teko vai ovelan veijarin ja seikkailijan, joka kirjavan vaelluksensa varrella ja sodan melskeissä oli oppinut pelaamaan korkeilla panoksilla ja pitämään mahdotontakin mahdollisena? Mikäli niukoista asiakirjatiedoista voi päätellä, ei tämä suomalainen "kruununtavoittelija" ja tekokuningas esiintynyt mielenvikaisen tavoin missään muussa asiassa kuin tässä yhdessä ai-noassa. Ja siihenkin nähden on muistettava, että mieliala Ruotsin kansan keskuudessa oli peräti otollinen kaikille kuninkaan "ylösnou-semis"-huhuille. Ruotsin kansan oli kerta kaikkiaan ylen vaikea mukautua uskoon, että Kaarle XII, ihailtu, rakastettu ja voittamattomana pidetty sankari, oli todella kuollut. Ben-

jamin Dyster saattoi hyvinkin ottaa tämän seikan laskelmissaan huomioon. Tätä otaksumaa vahvistaa myöskin hänen keksimänsä juttu, että Kaarle-kuningas pakeni Norjassa häntä vastaan tehtyä salaliittoa, viettäen sen jälkeen tuntemattomana hiljaista elämää Riassa, ja että kuninkaan sijasta haudattiin aivan toinen mies. Taitavasti harkittu oli sitäpaitsi hänen alempana kerrottu vetoamisensa juuri taalalaisiin. Taalainmaastahan muutkin ruotsalaiset kapinannostajat ja vallantavoittelijat olivat saaneet turvaa ja apua, Kustaa Vaasasta alkaen.

Mitäs muuta: Benjamin Dyster lähti Upplantiin ja Taalainmaahan nostattamaan kansaa puolelleen. Kaikkein ensiksi ilmaisi "kuningas" itsensä Upsalassa eräälle armeijan entiselle sotilaille, jonka luona asui. Näyttipä sanojensa vakuudeksi muutamia ruumiissaan olevia merkkejä, joita yleisesti kerrottiin olevan Kaarle XII:lla. Lopuksi käski hän isäntänsä menemään Upsalan maaherran, vapaaherra Cronbergin luo ilmoittamaan, että kuningas Kaarle XII on saapunut ja odottaa maaherraa puheilleen sotamiehen matalassa majassa. Maaherra saapuikin heti. Minkälainen oli "kuninkaan" ja hänen palvelijansa kohtaous, on tuntematonta, mutta sen lopputulos tunnetaan: maaherra panetti "majestettiin" kiinni ja lähetti suoraa päätä Tukhol-

maan lähemmin katseltavaksi. Tukholmaan tuotiin hänet joulukuun 8 päivänä 1724 ja suljettiin seuraavana päivänä Kastenhofin arestihuoneeseen.

Sen päivän jälkeen ei Benjamin Dyster enää ollut jällelläolevina elinvuosinaan hetkeäkään vapaalla jalalla, mutta ei hänen kuningasunelmansa vielä sammunut. Hänellä oli arestihuoneessa mukanaan ennenmainittu 8-vuotias poikansa ja tätä hoitamassa palvelijatar, Maria Lindberg nimeltään. Marian välityksellä toimittaa hän taalalaisille vietäväksi seuraavasiältöisen kirjeen:

"Kaikille rehellisille taalalaisille, sekä ylhäisille että alhaisille.

Rakkaat taalalaiset, auttakaa Isääne. Carolus elää vielä ja istuu täällä Tukholmassa Kastenhofin arestissa. Sentähden auttakaa minua ja muistakaa, että olen ollut teidän ja koko valtakunnan uskollinen kuningas. Rakkaat taalalaiset, olkaa nyt niinkuin, ennenkin yksimielisiä ja lähtekää avukseni, niinkuin autoitte kuningas Kustaa Vaasaa. Taalalaiset, auttakaa minua, sillä muuten kärsin minä liiaksi. Jumalan huomaa. Tukholmasta, kirjoitettu Kastenhofin Arestissa 1725 vuoden alussa.

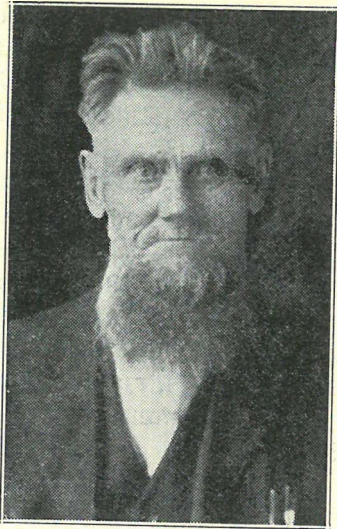
C: R: S:"

Carolus Rex Sveciae — Ruotsin kuningas Kaarle! Sitä tarkoittavat nimikirjaimet. Kirje on tallella Ruotsissa. Sen toimittivat Taa-

lainmaalle räätäli Matts Boman, kaartilaiset Trulls Ekenberg ja Bengt Lindström sekä puutarhuri Johan Vassberg. Kirje joutui erään taalalaisen lautamiehen ja parin muun talonpoikaisjohtomiehen käsiin Taalainmaassa. Sieltä lähetettiin asiaa tarkemmin perustelevaan Stals-niminen sotavanhus, joka oli 32 vuotta ollut sotapalveluksessa ja oli monta kertaa puhutellutkin sankari-kuningasta. Hänen piti todeta, onko kysymyksessä oikea mies.

Tällä välin kruunuaan odotteleva Benjamin Dyster makasi todella sairaana Kastenhofissa. Mutta huhu kulki! Häntä kävi kansaa katso-massa päivittäin ja huhu levisi ulkomaillekin. Juttu alkoi tuntua laillisesta kuninkaasta ja korkeista valtaherroista kiusalliselta. Asiaa pohdittiin valtaneuvostossa ja helmikuun 17 päivänä langetettiin tuomio. Kruununtavoit-telija tuomittiin seisomaan kaakinpuuhun kah-lehdittuna kolme päivää, joka päivä eri torilla ja samanaikaisesti hänen kanssaan rangaistiin hänen silmänsä edessä edellämäinittuja avus-tajia 5—7 kujanjuoksulla, jotapaitsi pari heis-tä lähetettiin Marstrandin linnoitukseen pak-kotyöhön. Maria Lindberg naisihmisenä pääsi pelkällä selkäsaunalla ja jonkun ajan oleske-lulla ojennuslaitoksessa. Benjamin Dyster itse lähetettiin saman helmikuun 27 päivänä Dann-vikin mielisairaalaan hoidettavaksi tavallista köyhäinhoitomaksua vastaan.

Tähän loppuukin oikeastaan lappeelaisen kruununtavoittelijan satu. Kerran siitä kui-tenkin vielä puhuttiin, vuonna 1726, jolloin hä-nen vaimonsa ja neljä lastansa tulivat Riiasta pyytämään kuninkaalta elatusapua ja isän va-pauttamista. Kuningas lähettikin perheen Nii-kaan, mutta sinne ei sitä enää huolitettu ja muu-taman viikon kuluttua oli Benjamin Dyster jälleen entisessä huoneessaan Dannvikissa ja perhe sai kertakaikkisen avustuksen. Esirip-pu laskeutuu kohotakseen vain sen verran, että tiedetään tämän mitä kirjavimman ja kummal-lisimman elämäntarinan päättyneen elokuun 29 päivänä 1730. Vihtori Simonen.

SAARNAAJA J. K. YLEN

Tuonen viikatemies kaatoi runsaasti viljaa kansalaistemme keskuudessa jälleen viime vuonna. Moni esiraivaajapolvemme jäsen sai ummistaa silmänsä viimeiseen uneen, siirtyä hyvin ansaittuun lepoon pitkän ja uuvuttavan päivätyön jälkeen.

Näiden maalle muuttaneiden vanhempien Amerikan suomalaisten joukossa oli myös laajalti tunnettu apostolis-luterilainen saarnamies Juho Kustaa Ylen, jolle saapui kuolon kutsu kodissaan Fine Lakes-townshipissä (Wright),

Minnesotassa, sunnuntaina, marraskuun 16 päivänä rakastettujen ja rakastavien omaistensa parissa.

Saarnaaja Ylen oli syntynyt Janakkalassa, Suomessa, heinäkuun 11 päivänä 1857, ollen siis kuollessaan 73 vuoden ikäinen. Muutti poikasena Helsinkiin ja oppi siellä puusepän ammatin. Saapui Amerikkaan, Minnesotaan, 1892, asettuen ensin asumaan Minneapolisiin, josta muutti Brainerdiin 1895 ja sieltä Jenkinsiin seuraavana vuonna, toimien siellä maanviljelijänä. 1902 hän muutti uudisviljelijäksi Fine Lakes-townshipiin, asuen siellä kuolemaansa asti ja kokien kaikki alkuraivaajan vaikeudet. Oli jo nuorena poikasena saanut herätyksen Suomessa ja syventynyt uskonasioiden tutkimiseen. Hyvät puheenlahjat kun hänellä oli, niin hän tahtoi myös näitä asioita toisille teoittaa ja valaista. Niinpä hän maanviljelys-toimensa ohella harjoitti uskon-suuntansa papin tointa, tehden myös laajoja saarna- ja pintoimimatkoja kansalaistemme keskuuteen eri puolilla maatamme. Hän oli vakuuttava puhuja ja suuri oli se uskonveljien ja -sisarien joukko, jolle hän uskostaan todisti ja joiden sydämissä hänen opetuksensa vastaanotettiin. Hän kirjoitti myös uutterasti sanomalehtiin uskonnollisten asioiden alalta. Niinpä tieto hänen kuolemastaan otettiin kaipauksen tunteilla vastaan laajoissa piireissä.

Avioliittoon saarnaaja Ylen meni Suomessa Edla Maria Felinin kanssa. Tästä liitosta syntyi 11 lasta, joista ovat elossa pojat John, Hjalmar ja George sekä tytär, Mrs. C. A. Wittenberg, jotka iäkkään aviopuolison kera jäivät vainajaa suremaan muiden sukulaisten ja suuren ystäväjoukon kera.

Kunnon vanhuksen muisto on elävä kauan.

VELJEYSSEURAT AMERIKASSA

Möhemmin Yhdysvaltoihin saapuneet ulkomaalaiset, jotka ovat tänne asettuneet asumaan, ovat seuranneet varhaisimpien valkoisten asukasten esimerkkiä keskinäisen avustustoiminnan järjestämisessä ja ovat siten perustaneet omia keskinäisiä avustusyhdistyksiään, "kansallisia alliansseja", veljeysseuroja ja -yhdistyksiä.

Veljeysseurat syntyivät nähtävästikin keski-ajalla, kun tahdottiin jäljitellä uskonnollisia järjestöjä, joiden tarkoituksena oli käydä sairaiden luona, kerätä almuja ja jakaa niitä puutetta kärsiville, toimittaa apua hätään joutuneille, köyhille, epätoivoisille ja hylätyille. Englannissa ja Skotlannissa kutsuttiin näitä tällaisia yhdistyksiä "ystävällisiksi seuroiksi", ja ne vaikuttivat paljo hyvää hädänalaisten, köyhien ja puutetta kärsivien keskuudessa. Omassa keskuudessaan ne auttoivat toinen toistaan.

Veljeysyhdistyksiä (lodge s) perustettiin Amerikassa heti, kun ensimmäiset varsinaiset siirtolaiset tänne saapuivat ja asettuivat pysyvästi asumaan. Muutamat Amerikan veljeysseuroista ovat lähtöisin aivan alkuasuksemmen ajoilta saakka. Ne ovat täällä kehittyneet ja muodostuneet puhtaasti amerikalaisiksi lai-

toksiksi. Ne ovat laillistutettuja yhdistyksiä, jotka toimivat pääasiallisimmin vain omien jäsentensä ja niiden perheiden hyväksi. Sellaisilla yhdistyksillä ei ole minkäänlaista pääomaa eikä niiden toiminta ja työ perustu voiton saavutukseen. Jokaisella sellaisella yhdistyksellä on edustuksellinen hallintonsa, joka perustuu veljeyteen ja tasa-arvoisuuteen omien jäsentensä keskuudessa. Jokaisella sellaisella seuralla on oikeus "perustuslakinsa" mukaan laatia omat sivulakinsa ja työhjeensä ja hoitaa omia asioitaan parhaimmalla tavalla seuran ja sen jäsenten hyväksi.

Veljeisyhdistykset on muodostettu ja järjestetty "keskinäisen turvan ja suojeluksen" tarkoituksella. Apua annetaan jäsenen lähimmille omaisille kuolemantapauksen sattuessa sekä loukkauksesta taikka sairaudesta johtuneesta työkyvyttömyydestä. Muutamissa sellaisissa seuroissa ja yhdistyksissä on järjestetty oma vanhuusavustus, ja jokainen jäsen on oikeutettu saamaan sen hyödyn, mikä johuu armeliaisuus- ja valistus toiminnasta.

Muutamia Amerikan vanhimmista veljeysjärjestöistä.

Tuskin löytyy sitä kaupunkia Yhdysvalloissa, missä ei olisi joko Vapaamuurariseura, Odd Fellows seura, Elks seura taikka Modern Woodmen seura.

Vanhimmat veljeisyhdistyksistä ovat Vapaamuurari ja Odd Fellows seurat. Niitä täällä ensimmäiseksi perusteltiin.

Vapaamuurarit ja heidän huomatuimmat edustajansa väittävät, että yhdistys on maailman vanhimpia. Jotkut todistelevat, että Jerusalemin temppeli olisi ollut vapaamuurarien rakentama, että seura silloin jo olisi ollut ole-massa. Vapaamuurarien apokryfinen, oikeaksi todistamaton historia tietää kertoa, että vapaamuurariuden toi Englantiin ruhtinas (prinssi) Edwin v. 926 j. K. Mikään varma historiallinen tieto ei kumminkaan tätä väitettä vahvista.

Monilla salaseuroilla Europassa on oma vainohistoriansa, sillä monissa maissa niitä on vainottu ja ahdistettu, kun on otaksuttu, että niillä on poliittinen merkitys ja että ne toimivat joidenkin salaisten valtiollisten periaatteiden hyväksi koko maailmaa käsittävässä tarkoituksessa.

Kirkolliset samalla tavalla ovat julistaneet salaseurat pannaan, pitäen niitä uskonnon vastustajina ja pakanuuden edustajina!

Ensimmäiset vapaamuurariseurat preustettiin Amerikassa noin v. 1730. Koko maailmassa on lähes viisi miljoonaa vapaamuuraria, joista 3,200,000 on Yhdysvalloissa. Vapaamuurarit ovat säilyttäneet entisaikaiset uskontoon perustuvat juhlamenonsa ja "muurariudessa"

on yhä edelleen 33 "astetta", joihin kuuluu, käyttääksemme englanninkielisiä nimityksiä, "Master Elect of Nine", "Knight of East and West", "Prince of Jerusalem". "Prince of Mercy", "Knight of the Sun" j. n. e.

"The Independent Order of Odd Fellows" yhdistykseen kuuluu 2,500,000 jäsentä ja on se vapaamuurariseuran historiallinen kilpailija. Se perustettiin Englannissa seitsemännellätoista vuosisadalla ja tuotiin Yhdysvaltoihin v. 1806, jona vuonna New Yorkissa perustettiin yhdistykseen kuuluva ensimmäinen seura. Sen nykyiset ritualit (juhlamenot) ovat puhtaasti amerikalaista alkuperää. Sen yleistarkoitus käy selville sen suursinetistä, jossa on kaiverrettuna kirjoitus: "Me käskemme teitä käymään sairaiden luona, auttamaan hädässä, hautaamaan kuolleita ja kasvattamaan orpoja."

"The Independent Order of Elks" perustettiin v. 1868 ja olivat perustajina teatteriammattiin kuuluvat, ollen tarkoituksena hyväntekeväisyys ja armeliaisuus yhdistykseen kuuluvien kesken, jäsenten perheiden auttaminen j. n. e. Näihin seuroihin, joita on kaikkialla maassa, kuuluu 808,000 jäsentä. Yhdistyksellä on vanhojen koti vanhoille ja puutteenalaisille jäsenilleen Bedfordissa, Va.

Tällaisia yhdistyksiä on vielä kymmeniä, mutta mainittakoon niistä vain tärkeimmät:

"Modern Woodmen of America" yhdistys, johon kuuluu noin miljoona jäsentä; "Royal Neighbors of America", johon kuuluu 650,000 jäsentä; "Loyal Order of Moose" järjestö, johon kuuluu 640,000 jäsentä; "Knights of Columbus" (katolinen), johon kuuluu 240,000 jäsentä. Muita merkitseviä salaseuroja ovat "Knights of Maccabees of the World", "Knights of Pythias", "Pythian Sisters", "Rotary Clubs", "Tribe of Ben Hur" j. n. e.

Samalla tavalla kuin vanhat amerikalaiset, joiden lähtö juontuu maan alkuperäisistä taikka aikaisemmista tulokkaista, ovat perustaneet sellaisia yhdistyksiä kuin "Mayflower Descendants", "Daughters of American Revolution", "Sons of Confederate Veterans" j. n. e., samalla tavalla myöhemmin saapuneet ovat perustelleet omia kansallisia ja heimoseurojaan ylläpitämään heimoyhteyttä. Suurin niistä on "Steuben Society of America", joka on saksalaisten perustama, ja joka pitää yhteyttä saksalaista lähtöä olevien kesken. Sitten on muita samansuuntaisia, kuten "The Sons of Italy", "Polish National Alliance", "Danish Brotherhood of America", "Hungary Society of America", "Lithuanian Alliance of America", "Brotherhood of Vasa Order", "Kalevan Ritari", "Kalevan Naiset" j. n. e.

Onko veljeysseuroja verotettava?

Tämä kysymys on ollut esillä monien valtioi-

den lainlaatijakunnissa ja koskee se yhtä hyvin maan alkuperäisten veljeysseurojen elämää ja toimintaa kuin ulkomailta tulleiden ja tänne asumaan asettuneiden perustamia. Kysymys oli esillä n. k. veljeysseurakongressissa joka äskettäin pidettiin Chicagossa. Tuohon kokoukseen otti osaa monien vieraskielisten veljeys- ja avustusseurojen edustajia.

Useiden lainlaatijakuntien istunnoissa on tuotu esille vaatimus, että tuollaisia apu- ja veljeysseuroja tulee verottaa aivan samoin kuin verotetaan henkivakuutusyhdistyksiä, koska monet niistä ylläpitävät henkivakuutuslaitosta jäseniensä keskuudessa. Näiden yhdistysten puolesta taasen huomautetaan, että jos henkivakuutusta maksetaan, ei sellaista pidetä voiton tähden, kuten tavalliset henkivakuutusyhdistykset, jotka tekevät osakkeenomistajilleen miljoonia voittoa vuodessa. Nämä sensijaan ovat hyväntekeväisyyslaitoksia ja jäsentensä kasvatuksellisen puolen edustajia. Monilla on vanhojenkodit, joihin viedään sellaiset vanhat jäsenet, joilla ei ole omaisuutta ja jotka eivät enää jaksa tehdä työtä itsensä elättämiseksi. Sellaisia laitoksia ei ole tavallisilla henkivakuutusyhdistyksillä eivätkä ne välitä vakuutetuista muuta kuin sen, että saavat vakuutusrahat. Toisilla veljeys- ja hyväntekeväisyysseuroilla taasen on omat sairaalansa, joissa yhdistykseen kuuluvat saavat hoitaa. Ta-

valliset henkivakuutusyhtiöt perivät vakuutusmaksut, mutta eivät huolehdi vakuutettujen terveydestä. Siksi, väitetään, ei veljeys- ja apuyhdistyksiä saa verottaa kuten henkivakuutusyhdistyksiä. Ja ovatkin verotuksen vaatijoina henkivakuutusyhdistykset, jotka hyödyn tähden haluaisivat saada lopetetuksi apu- ja veljeysyhdistykset.

NEITI CLARA STOCKER

duluthilainen musiikki-arvostelija ja Kalevalaluennonjohtaja, tehtyään ensimmäisen matkansa Suomeen menneenä kesänä on kirjoittanut Päivälehdelle seuraavan pienen Suomikuvauksen, josta tämä yksi Suomea koskevasta kirjoituksesta on julkaistu myös amerikalaisissa lehdissä.

“Kylmähkö syyskuun ilta pienessä Porvoon kaupungissa. Räiskyvä kuusihalkotuli porsiliniunissa kutsuu levähtämään ja riisumaan talvitakin, joka on käynyt taakaksi, kun sitä on koko pitkän päivän yllään pitänyt.

Oivallinen hetki antautua miettimään aivan äskettäin kadonneita sinisiä ja hopeisia päiviä.

Yleensä sanotaan, että Suomessa pitäisi käy-

dä kesä- tai heinäkuunssa, valkoisten kesäöiden aikana. Silloin höyrylaivat Keski-Suomen loppumattomien järviketjujen mutkikkailla reiteillä ovat täynnä kansaa ympäri vuorokauden, päivän kauneuden yhä vain lisääntyessä.

Kuitenkin on paljon sanottavaa sen rauhallisuuden puolesta, jota elokuun jälkimmäisellä puoliskolla saadaan nauttia. Silloin uskaltaa ajatella, että metsänjumala Tapio ja hänen sinisukkainen puolisonsa ovat saapuvilla kuusikoissa ja että metsänneito Tellervo on juuri mesipillään vaaran laidalta kaiuttanut.

Lutherin henki on maassa vallalla, mutta se ei hallitse Imatran ja Vallinkosken putouksia. Sitä ei tapaa Sortavalan metsäpuistossa ja niinkään se on poissa Punkaharjun lumoavalta niemeltä. Vieläpä Suomen kansan sydämissä sen on tyydyttävä jakamaan paikkansa Väinämöisen ja Kalevalan toisten puolijumalien kanssa. Lucien Mary on täysin oikeassa sanoessaan, että paras johdatus Suomeen on sen suuren kansalliseepoksen lukeminen.

Henkilölle, joka on siihen tutustunut, kohtaamallaan sadoilla pienillä sivuseikoilla tuntuu olevan oma merkityksensä. Yksinäisen tienkorjaajan näkeminen Punkaharjun ja Punkasalmien välillä, kun hän siinä hellästi sukii hevosensa harjaa sormillaan, kuvaa elävästi Kalevalan erästä vähäisempää kohtaa.

Tervakylkiset veneet kaikissa Helsingin lah-

delmissa ja jokaisessa lahti-, järvi- ja jokisatamassa mainostavat nimillään Kalevalan pursia rakastavia snakareita.

Varhaisaamun sumut ja tuhannet järviin pistävät pitkät niemet selittävät, miksi Väinämöisen kerrotaan niin usein kulkeneen utuisien niemiä nenitse oudoilla seikkailumatkoiltaan.

Pienessä oppaassa, jonka "Leppävirran" iloinen kapteeni antoi matkustajille, kiinnittää huomiota paikkaan, missä kuuluisia suuria haukia on löydettävissä. Eivätköhän ne vain liene sen esihistoriallisen hauin jälkeläisiä, jonka selkään Väinämöisen pursi tarttui, josta saatiin saalis oikein eepillisiin syömingeihin ja jonka luista luotiin ihmeitä tekevä kantele.

Ei ole tarpeellista mennä Raja-Karjalaan asti, kun jo saadaan tuta Kalevalan maisemien ja Kalevalan ilmakehän lumoja. Vieläpä vilkkaan ja ihastuttavan nuoren ylioppilasneidin tapaaminen junassa, neidin, jolla on idyllimäinen nimi, Kyllikki, Saaren verraton kukka, antaa lisää viehätystä matkalle Suomen runollisessa maassa."

AVIOLIITTOLAIT ERI VALTIOISSA

Russell Sage Foundation järjesti joku aika sitten erityisen komitean tutkimaan avioliittokysymystä Yhdysvaltain eri valtioissa. Komiteaan kuuluivat Mary A. Richmond, Fred S. Hall ja Geoffrey May. Komitea on julkaissut lyhennetyin selostuksen tutkimuksiansa tuloksista kysymyksessä olevassa suhteessa.

Ensinnäkin pistää silmään, että ainoastaan 24 valtiossa on voimassa määräys, että avioliittoon yhdistämisen täytyy toimittaa seremoniamuodossa, s. o. vihkimisen kautta. Muissa valtioissa on avioliitto laillinen liitto ilman virallista vihkimistä, todistajia ja rekordeerattua sopimusta, kunhan asianomaiset itse sopivat yhdessäelämisestä avioliiton tarkoituksella. Tällaiset "Common Law" avioliitot ovat vielä laillisia sellaisissakin suurissa ja kehittyneissä valtioissa kuin New Yorkin, Ohion ja Pennsylvanian valtioissa. Huomautetaan kumminkin, että tätä "Common Law" tapaa käytetään sängen vähän, se kun tuo mukanaan hankaluuksia.

Lapsiavioliitot.

Vaaditun avioliittoian suhteen on olemassa suuria eroavaisuuksia. Jos vanhemmat antavat luvan, voi 12 vuoden ikäinen tyttö mennä avioliittoon seuraavissa valtioissa: Colorados-

sa, Floridassa, Idahossa, Louisianassa, Mainessa, Marylandissa, Mississippissa, New Jerseyssä, Rhode Islandissa, Tennesseeessä ja Virginiassa. Muissa valtioissa on korkeampi ikävaatimus tyttöjen suhteen avioliittoon pääsyle, tavallisesti 14—16 vuotta, vaikka kahdessa-toista valtiossa, joissa alin ikäraja avioliitolle on 16 vuotta, eräät tuomarit voivat toimittaa vihkimisen nuoremman kanssa, jos eräät asiat niin vaativat ja sellainen katsotaan suotavaksi. New Hampshiren valtiossa on alin ikäraja tytön avioliittoon pääsyle 18 vuotta, kaksi vuotta korkeampi kuin missään muussa valtiossa koko maassa.

Vanhempien taikka kasvattajan suostumus vaaditaan jokaisessa valtiossa, jos jompikumpi avioliittoon pyrkijöistä on nuorempi kuin laki säättää avioliittoon pääsyle.

“Lapsimorsiamet” näyttävät olevan yleisempiä ulkomailla syntyneiden kuin maassa syntyneiden kesken, ja kaikkein yleisimpiä Italiassa syntyneiden tyttöjen joukossa. Toimeenpannut tutkimukset osoittavat, että lapsimorsian-avioliitot useimmissa tapauksissa päättyvät onnettomasti, sillä nuori vaimo useassa tapauksessa sortuu taikka syntyy perheselkkauksia, kun perheen nuori emäntä on liian lapsikas käsittämään perhetehtäviä taikka liian heikko niitä toimittamaan. Siten suuri osa sellaisista avioliitoista päättyy avioeroon taikka

perheasioita selvittelevissä oikeuslaitoksissa.

Russell Sage Säätiön tutkijakomitean on sitä mieltä, että tytön avioliittoon menemisen ikäraja riippuu suuresta määrin ilmanalasta, sillä kehitys täysi-ikäisyyteen riippuu siitä. Mutta huomautetaan, että sen ei missään valtiossa saisi olla 16 vuotta alempi, ja missä se on alempi, se tulisi korottaa vähintään 16 ikävuo- deksi, pohjoisissa valtioissa vieläkin korkeamaksi. Komitea huomauttaa, että opettajien velvollisuus olisi puhua tästä asiasta tyttöoppilaille, että nämä käsittäisivät avioliiton merkityksen puhtaasti ruumiilliseltakin kannalta.

Avioliittolupakirjaa pidetään avioliittotodistuksena.

Komitea sai tutkimuksissaan selville, että varsinkin ulkomailta tulleiden, mutta maassa syntyneidenkin kesken usein pidetään avioliittolupakirjaa todistuksena siitä, että on mennyt avioliittoon. Tällaiset erehdykset eivät ole lainkaan harvinaisia. Vaikka “Marriage License” on ainoastaan virallinen oikeutus mennä avioliittoon, uskovat monet avioliittoon aikovat sitä avioliittotodistukseksi, kun heille esitetään tarkat kysymykset erinäisten asioiden suhteen, ja niin he elävät miehenä ja vaimona avioliittoon menemisen lupakirjalla siinä uskossa, että heillä on oikea vihkimätodistus. Joissakin tapauksissa on tuollaisella erehdyk-

sellä ollut vakavat ja tuhoisat seuraukset, kun on myöhemmällä tullut kysymykseen kummankin lailliset oikeudet omaisuuteen taikka muut sellaiset. Myöskin perintökysymyksissä sellaisista erehdyksistä on ollut surullisia seurauksia. Siksi esittääkin komitea, että lisensivirastojen tulisi joka tapauksessa selittää, että lupakirja ei ole sama kuin avioliittotodistus. Ja niiden ulkomaalaisten, jotka asian tilan tuntevat, tulisi siitä puhua tuttavilleen, niin että se seikka yleensä tulisi tunnetuksi.

Rahankiskomista avioliittoasioissa.

Komitea sai tutkimuksiensa kautta selville, että kahdenkymmenen yhdeksän valtion 57 kaupungissa taikka kauppalassa on olemassa n. k. avioliittomarkkinapaikkoja ("marriage markets"), joissa keinotellaan avioliittovihkimisillä. Paikalliset viranomaiset, joilla on oikeus toimittaa avioliittovihkimisiä, palkkaavat runnareita, jotka hankkivat vihittäviä kaduilta ja kujilta, rautatieasemilta, jopa junistakin. Taikka taasen nämä viranomaiset ilmoittelevat raitiovaunuissa j. n. e., että he ovat valmiit toimittamaan avioliittoon vihkimisen kysymättä liian paljon ja tinkomatta asioita, joihin asianomaiset eivät ole halukkaita vastaamaan.

Eräässä kaupungissa toimi kaksi rauhantuomaria tällaisessa nopeasti vihkimisen ammatissa. Heillä oli raitiovaunuissa ja muissa yleis-

sissä paikoissa seuraavanlaiset ilmoituskortit: "Armaani, ole valmis kello neljä. Menemme..... missä tuomarit vihkivät meidät ja vetävät umpisolmun."

Tuollaiset vihkiäjät käyttävät vielä tapaa, että tekevät sopimuksen täksiajajan kanssa, joka saa vussin maksun jokaisesta vihittävästä parista, jonka tuo asianomaiseen paikkaan vihittäväksi. Eräässä kaupungissa oli lisenssi-toimiston hoitaja järjestänyt niin, että hän kirjoitti avioliittolupakirjoja virkatunnin päätyttyä, mutta vaati silloin 5 dollaria lupakirjasta. Muutamassa kaupungissa oli eräs kultaseppä hankkinut notarin oikeudet ja ilmoitti ikkunassaan, että hän toimittaa ilmaiseksi avioliittolupakirjan jokaiselle morsiusparille, joka ostaa sormuksensa ja muut morsiuskultansa häneltä.

Keinottelua avioliittoon vihkimisessä tapahtuu monella eri tavalla kaikenlaisten juhlahommailujen yhteydessä, kauntinäyttelyjen, kenttäjuhlien, matkustusten j. n. e., kun sellaisilla tahdotaan houkutella ihmisiä tilaisuuteen ja siten heiltä rahat. Ovatpa teatterit, atleettiset seurat ja muut arvokkaammatkin laitokset alentuneet käyttämään vihkimisiä syötteinä rahankeinotteluksi. Houkutellakseen yleisöä uininäytöksiin, on ilmoitettu, että se ja se pari vihittää vedessä. Samalla tavalla on toimitettu vihkimisiä lentokoneessa suuren yleisön nähdessä. Kaikilla niillä on rahakeinottelun tarkoi-

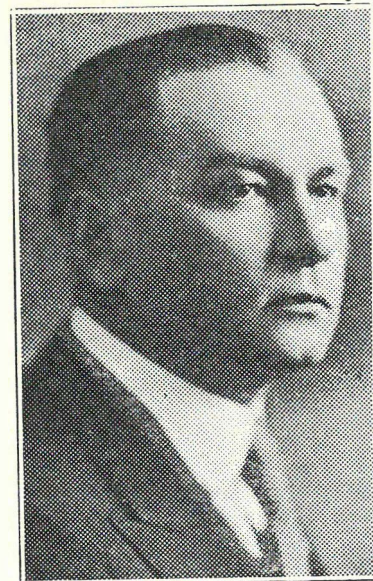
tus jossain muodossa, joskus selvemmin havaittavissa, joskus vaikeammin.

Vaikka sellaiset eivät ole teknillisesti laittomia ja luvattomia, lausutaan sellaisista vihkimisistä ankara tuomio Russell Sagen Säätiön komitean raportissa.

Lupakirjojen antajat ja vihkijät.

Komitean selostuksen mukaan on Yhdysvalloissa noin 178,000 henkilöä, jotka tavalla taikka toisella ovat osallisia avioliittosolmujen tekemisessä. Niistä on 10,000 lupakirjojen antajia ja heidän apulaisiaan. Sitten on 30,000 pappismiestä, joilla on vihkimisen oikeus, lisäksi on 30,000 siviiliviranomaista, jotka saavat toimittaa vihkimisen, ja vielä 7,650 valtioiden lainlaatijakuntien jäseniä.

Komitea ehdottaa, että eräänlaisia uudistuksia tulisi saada aikaan avioliittolaissa, joilla poistettaisiin keinottelu ja rahankiskominen niiltä, jotka avioliittoon menevät. Niinpä esitetään, että ennen lupakirjan antamista tulisi olla viiden päivän väliaika ilmoittautumisen ja lupakirjan antamisen välillä; että lisenssimaksu kokonaan poistettaisiin ja tehtäisiin se maksuttomaksi, että jokaiseen kaupunkiin perustettaisiin kunnallinen vihkimäkappeli, jossa vihkiminen toimitetaan virallisesti joko aivan ilmaiseksi taikka penestä maksusta.

VARAKONSULI F. A. MUSTONEN

Varakonsuli F. A. Mustonen Suomen konsulinvirastossa Duluthissa on toimessaan Suomen tasavallan edustajana ja yleisen kansalaistoimintansa kautta tullut tunnetuksi laajoissa piireissä kansalaistemme keskuudessa.

Konsuli Mustonen on syntynyt Pietarissa marraskuun 19 päivänä 1889. Sieltä hän siirtyi neljän vuoden vanhana vanhempainsa mukana Helsinkiin. Suoritettuaan Helsingin suomalaisen realilyseon 5-vuotisen kurssin v. 1906 ja

oltuaan vuoden Helsingissä konttorialalla hän jatkoi opintojaan Suomen Liikemiesten Kauppaopistossa Helsingissä kolme vuotta, saaden täydellisen päästötodistuksen v. 1910 kolmantena oppilaana. Antautui tämän jälkeen pankkialalle, toimien vv. 1910—1915 virkamiehenä Kansallis-Osake-Pankin Viipurin konttorissa sekä vv. 1915—1916 saman pankin pääkonttorissa Helsingissä. Toimi itsenäisenä liikemiehenä Helsingissä vv. 1916—1920. Matkusti New Yorkiin Saaren tulitikkutehtaan asiamiehenä v. 1921, toimien New Yorkissa liikealalla sekä omistaen Brooklynissä, N. Y., vv. 1922—1925 alallaan suurimman hieromalaitoksen, jonka myytyään siirtyi Suomeen. Palattuaan toisen kerran New Yorkiin määrättiin sen jälkeen Duluthin konsulinviraston sihteeriksi v. 1926. Hoidettuaan mainittua virastoa yli puoli vuotta v. t. konsulina, nimitettiin Suomen varakonsuliksi Duluthiin vuoden 1930 alussa. Yhdysvalloissa olonsa aikana hän on opiskellut englantia New Yorkissa ja lakia sekä ranskan-kieltä Minnesotan valtion yliopiston haaraosastossa Duluthissa, Minn. On esiintynyt puhujana suomalaisten juhla- ja kokoustilaisuuksissa ja myös pitänyt englanninkielisiä puheita Suomesta ja suomalaisista amerikalaiselle yleisölle. Avioliitossa konsuli Mustonen on ollut vuodesta 1917 laulajattarena laajalti tunnetun Siimi Judit Nyysösen kanssa.

KUN SUOMEN HOVI OLI TURUSSA

”Hakkapeliitalle” kirj. maist. M. Kivilinna.

Vanha Turku elää juhlien merkeissä. Juhlat ovat komeat. Loistavia tilaisuuksia ei puutu. Kansaa on maan kaikilta ääriltä virrannut Suomen entiseen pääkaupunkiin. Kokoontumisia majoituspaikat ovat ankarasti kuormitettuja. Juhlat vietetään historiallisen muiston merkeissä ja kokoavana keskuksena on vanha tuomiokirkko, jonka menneisyys, merkitys ja vaikutus tulee juhlien aikana perinpohjin valaistuksi. Eikä syyttä, sillä uudistettuna, mutta samalla asultaan menneisyyteen syvennettynä astuu tämä maamme temppeleistä ensimmäinen monivuossataisella elämäntaipaleellaan uuteen vaiheeseen palvelen yhä jatkuvasti uskonnollisen elämän tarpeita.

Mutta lähellä Aurajoen partaalla kohoavaa, jo pelkällä ulkonaisella olemuksellaan syvää kunnioitusta ja hartautta herättävää Herran huonetta seisoo joen suulla vielä vanhalla vartiopaikallaan Turun linna. Sen vanha historiallinen tehtävä on jo aikoja sitten päättynyt. Sen viimeinen piiritys kuuluu jo kaukaiseen menneisyyteen, jolloin se lakkasi olemasta Turun suojana, Aurajoen lukkona. Eivätkä tämän historiallisen muistomerkin menneissä vaiheissa sotaiset lehdet ehkä olekaan niin kiin-

toisat kuin monet muut sen vankkojen muurien suojiin kätkeytyvät muistot. Valitsemme näistä yhden, joka hyvin sopinee esitettäväksi juuri nyt. Se on kertomus ajoista, jolloin Suomen hovi, ensimmäinen ja ainoa, oli Turun linnassa.

Meillä tuntee jokainen kansakoululapsi nimen Suomen herttua Juhana. Ehkä vielä senkin, että hän oleskeli muutamat vuodet herttuakunnassaan upeata elämää viettäen, mikä kaikki sitten sai traagillisen lopun. Lyhyt silmäys näihin aikoihin ei ole viehätystä vailla.

Kustaa Vaasan poika, prinssi Juhana, oli vain 18-vuotias, kun hän isältään sai herttuakunnakseen Varsinais-Suomen, Satakunnan, läntisen Uudenmaan ja Ahvenanmaan. Samalla tuli hänestä koko Suomen ylin hallitusmies ja sotavoimain päällikkö. Herttuakunta käsitti siis vähäisen osan Suomen pinta-alasta, mutta oli toiselta puolen niin asukasluvultaan kuin muissakin suhteissa maamme merkitsevin osa. Seitsemän vuotta oli Juhana Suomen herttuana ja tästä ajasta oleskeli hän maassamme viidettä vuotta sekä oli jo sitä ennen isänsä seurassa viettänyt Suomessa vuoden. Juhana herttuasta puheen ollen muistellaan tavallisesti vain hänen loistavaa hovinpitoaan. Siksi ohimennen muutama sana hänen hallitustoimistaankin on paikallaan. Hän harrasti erityisesti kaupan, vuorityön ja linnarakennusten edistä-

mistä. Porin kaupunki on hänen perustamansa, Venäjän kauppaa koetti hän johtaa Turkuun, vaskensulattajia hankittiin maahan, monta kaivosta pantiin alulle ja entisiä kehitettiin. Varsinkin Turun linnaa, mutta myös Hämeenlinnaa ja Olavinlinnaa korjailtiin huomattavasti ja Saksasta kutsuttiin maahan erityinen rakennusmestari. Laittomaan kyydinotteen ja sotaväen väkivaltaisuuksiin kiinnitti hän myös huomiota. Pitipä Juhana jonkinlaisen herttuakuntansa edustajakokouksenkin, johon oli kutsuttu kaikki papit ja nimismiehet sekä kaksi talonpoikaa kustakin voutikunnasta sekä nähtävästi myös aatelisia. Juhanan ja suomalaisten suhteet olivat hyvät ja herttua nautti suurta kansansuosiota, sillä hän seurusteli mielellään rahvaanmiesten kanssa ja erityisesti nautti hän suosiota Turun porvariston parissa. Suomen kieltä näkyi herttua myös oppineen käyttämään ja kerrotaanpa hänen kerran Ranskan kuninkaalle kirjoittaessaan antaneen nimenomaisen määräyksen, että kirje on laadittava suomeksi, koska hän itse oli suomalainen ruhtinas.

Suomen herttua harjotti myös omaa ulkopolitiikkaa. Suomenlahden etelärannalla oli kalpaveljesten aikoinaan perustama hengellinen ritarivaltio joutunut täydelliseen hajoamistilaan. Sinne suuntautuivat saaliinjalolle Juhanan kunnianhimoiset tuumat tavoitellen erityi-

sesti Tallinnaa itselleen. Neuvottelut eivät kuitenkaan johtaneet toivottuihin tuloksiin. Mutta muistettava on, että jalansijan saavuttaminen juuri näillä alueilla myöhemmin johti Ruotsi—Suomen suurvalta-asemaan Pohjolas-
sa. Sensijaan oli Juhanalla menestystä kosies-
saan Puolan kuninkaan sisarta Katarinaa, joka oli Jagellojen mainehikasta hallitsijasukua ja polveutuu äidin puolelta Italian historiassa hyvin tunnetusta Sforzan suvusta. Kilpakosijana syrjäytti hän Venäjän traasin Iivana julman ja tämä seikka on saattanut paljonkin lisätä sitä katkeraa persoonallista vihaa, mikä myöhemmin vallitsi näiden ruhtinaiden kesken vaikuttaen ilmeisesti myös valtiollisella alalla ja aiheutti m. m. kirjeenvaihdon, joka räikeudessaan ja karkeudessaan on ainutlaatuinen kruunattujen päiden välillä.

Juhana lähti nuorikkoaan noutamaan kesäkuussa 1562 mukanaan loistava seurue. Komea oli nimi laivallakin, Ursus Finlandicus, s. o. Suomen Karhu, jonka turkulainen porvari Heikki Innamaa ohjasi Danzigiin. Nyt seurasi pitkä juhlien ja neuvottelujen sarja ja häät vietettiin vasta 4 p:nä lokakuuta Vilnan kaupungissa. Huomenlahjaksi sai Katarina Juhanalta Ahvenanmaan, Rauman kaupungin sekä Laitilan ja Lapin pitäjät. Mutta Katarinan rahassa tulevia myötäjäisiä ei Puolan kuningas pystynyt käteisellä suorittamaan. Tavarassa

tulevista myötäjäisistä on tarkka luettelo säilynyt. Siinä on ensinnäkin huikeat määrät mitä erilaisimpia koristeita, sitten seuraavat pöytä-, kamari-, kylpy- ja kirkkohopeat. Pito-, vuode- ja "valkeita vaatteita" on totisesti riittämiin eikä talouskapineistakaan näytä puutetta olleen. "Elävinä myötäjäisinä" seurasi morsiamen mukana noin viitisenkymmentä palvelijaa, joukossa jos jonkinlaista, m. m. neljä kääpiötä. Häämatkallaan teki Juhana kuitenkin sopimuksen, joka muodostui hänelle kohtalokkaaksi. Hän lainasi Puolan kuninkaalle huomattavan rahasumman saaden pantiksi seitsemän linnaa Liivinmaalla, vaikka sotatila jo vallitsi Puolan ja Ruotsin välillä, missä hallitsi hänen veljensä Eerikki, joka aikaisemmin oli suhtautunut Juhanaan suurella epäluulolla ja m. m. vähentänyt hänen valtaansa Suomessa.

Myöhäiseen syksyyn venynyt paluumatka muodostui vaivaloiseksi. Kulku kävi sodan ja loissa olevien alueiden halki. Vain hyvällä onnella vältettiin venäläisten suunnittelema väijytys tarkotuksella kaapata koko hääseurue. Väinäjoen suussa tarttui laiva jäihin ja matka oli suunnattava maitse Tallinnaan. Merimat-
kasta tuli vaikein taival. Myrsky tavotti laivan, repi sen purjeet ja kolmisen päivää merihädässä oltuaan saapui herttua seurueineen Suomeen. Mikähän lienee nuoren herttuattaren ensi vaikutelma Suomesta ollut? Ei ollut vas-

tassa kuin yhdet vaunut ja jalkapatikassa vaelasi hovilaisten suuri lauma Inkoon pappilaan, missä muutama päivä lepäiltiin. Pian saapui sentään tarpeeksi ajoneuvoja ja tuhat ratsumiestä loistoa antamaan. Juhana riensi etukäteen Turkuun vastaanottoa valmistamaan ja jouluaattona saapui nuori herttuatar tulevan kotimaansa pääkaupunkiin juhlakulkuessa. Sitten seurasivat kahdeksanpäiväiset tupaan-tulijaisjuhlat.

Nyt alkaa Turun linnan lyhyt loistokausi ja hovielämä, millaista ei meillä ole ennen eikä jälkeen nähty. Jo herttuaksi tullessaan oli Juhana ryhtynyt linnaa laajentamaan sekä korjaamaan ja herttuattaren vastaanottoa varten oli ryhdytty erityisiin valmistuksiin. Huoneissa oli sekä seinät että katotkin verhottu kallisarvoisilla kankailla, gobeliineilla, joissa nähtiin kuvia ja kuvarsarjoja raamatun historiasta ja Troijan sodasta. Yksi esitti kuningas Hiskijaan historiaa, jota pidettiin vertauksellisenä Kustaa Vaasan elämänjuoksulle. Oli joukossa tukastaan puussa riippuva Absalonkin. Helenan ryöstö, voimakas Hektor ja Troijan kuulu puuhevonen olivat edelleen seinillä kuvattuina. Niillä riippui myös tunnettujen mestarien tauluja, aiheet yleensä raamatusta otettuja. Penkeillä oli pehmeitä patjoja, suomalaisia ryijyjä ja kalliita peitteitä. Katossa riippui uljaita kaksitoistahaaraisiakin kyntti-

läkruunuja ja valtavissa avonaisissa takoiissa paloivat räiskyvät pystyvalkeat. Pöytäkalut olivat raskaita painaen usein kokonaisia kiloja, mutta taiteellisia ja jaloista metalleista valmistettuja. Mitenkähän mahdettiin kallistella juomamaljaa, jonka kannessa seisoi lippua kantava asemies painon ylittäessä reippaasti kymmenen kiloa? Saleissa liikkuvat teräshaarniskoihin puetut miehet ja naisten puvut olivat sekä kankeita että raskaita ja niin täyteen kirjaeltuja, että saattoivat omin nokkineen seistä pystyssä. Pöytien antimet olivat runsaat ja hirveitä määriä tiedetään sen ajan ihmisten syöneen ja juoneen. Ruokien ja juomien piti olla myös runsaasti maustettuja. Veitsen toi jokainen mukanaan, sormet kävivät haarukoista ja lautasliinujen puutteessa käytettiin yhteistä pöytäliinaa. Ei puuttunut pidoista musiikkiakaan, josta linnan oma soittokunta huolehti. Sen soidessa myös tanssittiin, mutta hyvin verkkaisessa tahdissa. Eihän pukukaan clisi kiivaaseen menoon sopinut.

Tilikirjat kertovat monenlaisista hovivirkailijoista, joiden puvut oli tarkalleen määrätty. Niinpä oli kokilla vain tulipunaista vaatetta yllään. Ensi kertaa tavataan nyt Suomessa lääkäri ja apteekkari. Kalustoluettelot tarjoavat myös yhtä ja toista mielenkiintoista. Ovatpa maassamme nyt käytännössä ennen tuntemattomat pelikortit ja vesiruiskut. Herttuan kir-

jasto herättää kunnioitusta. Siinä esiintyy latinan-, saksan-, ranskan- ja ruotsinkielisiä kirjoja sekä suomalainen uusi testamentti. Samoin kuin kirjoja rakasti herttua teatterinäytäntöjä. Niistä huolehtivat Turun koulupojat. Laskiaistiistai oli niiden päivä, joka samalla oli huvittelukauden huippukohta.

Loisto vetää aina puoleensa. Niinpä tavaan Suomen aatelisto hyvin lukuisasti edustettuna Juhanan hovissa. Mutta ei puuttunut sieltä muukalaisiakaan, varsinkaan varsinaisten hovilaisten joukosta, missä oli edustajia Italiaa myöten. Huvittelut eivät rajoittuneet suinkaan yksin linnan suojissa pidettyihin kemuihin soittoineen, tansseineen ja teatterinäytöksineen. Linnan edustalle oli raivattu kenttä, jolla pidettiin uljaita turnajaisia ja metsästyspuistona oli tammilehtoinen Ruissalon saari. Juhanalla oli myös eläintarha, joukossa sellainen harvinaisuus kuin kameeli, varmasti ensi kertaa nähty näillä mailla. Joensuulla oli ankuroituna huvipursi ja retkiä tehtiin Ispoisten rannoille ja aina Ulvilan kuninkaankartanoon saakka, joka myös oli suurella loistolla sisustettu. Talvella pantiin toimeen luistinretkiä. Juhlallisissa tilaisuuksissa kantoi herttua noin kilonpainoista herttuallista kultakruunua.

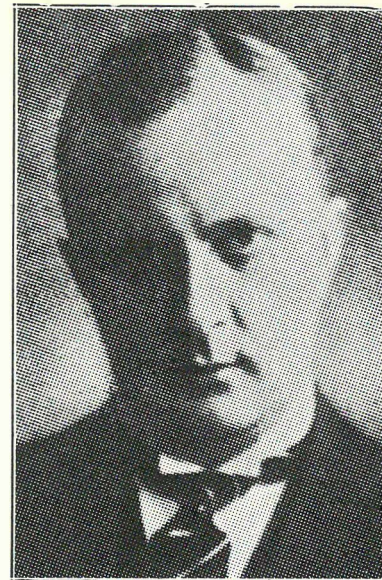
Jos Johanen hovin loisto hänen ylhäisen avioliittonsa jälkeen nousi korkeimmille, oli se samalla lopun alkua. Sen aiheutti eripurai-

suus hänen veljensä Eerikki kuninkaan kanssa. Jo Juhanan erikoinen asema Suomessa oli emansa ärsyttämään Eerikin sairaloisen epäluuloista mieltä. Juhanan läheiset suhteet Puolaan, jonka kanssa Ruotsi oli ilmisodassa, jännittivät välit äärimmilleen, mitä ei suinkaan ollut omansa helpottamaan Juhanan tunnetusti horjuvainen ja päättämätön luonne. Näin päätyttiin lopulta aseelliseen ratkaisuun. Juhanan täydellinen valmistautumattomuus sotatoimiin todistaa kumoamattomasti, että hän ei ollut suunnitellut maanpetoksellisia hankkeita, joista häntä syytettiin. Melkein kaikki hänen entiset kannattajansa Suomen aateliston parissa luopuivat hänestä nyt ja siirtyivät Ruotsiin. Suomen papisto, porvaristo ja talonpojat asettuivat paremminkin Juhanan puolelle. Mutta käytännössä ei heidänkään apunsa tunnu paljoa vaikuttaneen, vaikka Juhanan Turun markkinoille kokoontuneelle kansalle pitämän puheen kerrotaankin saaneen suurta suosiota osakseen. Jouluaattona 1562 oli Juhana tuonut nuorikkonsa Turun linnaan ja jo 12 p:nä elokuuta seuraavana vuonna antautui linna Eerikin väelle, kun omat miehet rupesivat horjumaan ja ylivoimakin lienee ollut noin kymmenkertainen. Kun Juhana puolisoineen ja seuralaisineen oli jältänyt upean linnansa, ryntäsivät voittajat sisään ja panivat toimeen perinpohjaisen ryöstön ja hävityksen. Se oli Sue-

men ensimmäisen ja viimeisen hovin surkea loppu. Kukapa olisi silloin osannut ennustaa, että jo viiden vuoden kuluttua vaihtuu Juhanan vankeus Ruotsi—Suomen valtaistuimeen ja vähän myöhemmin Turun linna ottaa Juhanan vankina Eerikin vastaan?

Korkein vuori Appalachian vuorijärjestelmässä on Mount Mitchell, N. C., joka on 6,711 jalkaa korkea. Tennesseessa oleva Clingman's Dome on 6,644 jalkaa korkea. North Carolinassa on maanpinnan keskikorkeus ainoastaan 700 jalkaa merenpinnan yläpuolella, Tennesseen ollen 900 jalkaa korkealla. Kaikki valtiot Mississippi-joen länsipuolella, paitsi Missouri, Arkansas ja Louisiana, ovat korkeammalla kun nämä, Coloradon keskikorkeus ollen ylempänä kuin Applachian vuorten korkein huippu.

Mount McKinley, Alaskassa, olisi vieläkin korkeampi kuin Yhdysvalloissa oleva korkein huippu, Mount Whitney olisi, jos sen päälle asetettaisiin Adirondaks-vuoriston korkein huippu, Mount Marcy, korotukseksi. Mount McKinleyn huippu on 20,300 jalkaa merenpinnan yläpuolella, samalla kun Mount Whitney ja Mount Marcy yhteenslaskettu korkeus on ainoastaan 19,840 jalkaa.

KONSULI EINO A. AALTIO

Suomen konsuli Duluthissa, tuomari Eino A. Aaltio, on sen jälkeen kun hän Suomesta saapuneena otti vastaan konsulintoimensa, tehnyt itsensä tunnetuksi laajalti Amerikan suomalaisten keskuudessa tehtävissään Suomen tasavallan toimekkaana ja työhönsä innostuneena edustajana laajassa piirissään ja puhujatoiminnallaan sekä kirjoituksillaan snomalehdissä saattanut Suomea tuloksellisesti tunnetuksi

tässä maassa sekä lähentänyt kotimaataan ja Amerikan suomalaisia toisiinsa. Seuraavassa esitämme konsuli Aaltioista muutamia lyhyitä elämäkerrallisia tietoja Siirtokansan Kalenterin lukijoille.

Konsuli Eino A. Aaltio on syntynyt v. 1889 Keuruulla, Keski-Suomessa, jossa hänen isänsä toimi kauppiana ja maanviljelijänä. Tultuaan ylioppilaaksi Jyväskylän lyseosta v. 1909 jatkoi konsuli Aaltio lukujaan Helsingin yliopistossa suorittaen oikeustutkinnon helmikuussa 1914. Tämän jälkeen hän toimi eri lakimestehtävissä Suomessa, pääasiallisesti asianajajana ja Helsingin kaupungin palveluksessa. Varatuomarin arvonimen konsuli Aaltio sai v. 1919 hoidettuaan sitä ennen tuomarinvirkaa Pirkkalan tuomiokunnassa. Hän on ottanut Suomessa innokkaasti osaa monien valistus- ja kansalaisyhdistysten toimintaan. Hän oli kansanedustajana (maalaisliiton) vuoden 1929 valtiopäivillä ja on toiminut sanomalehden päätoimittajana ja sanomalehtiopin opettajana Kansalaiskorkeakoulussa Helsingissä. Myös hän on toiminut tunnetun kirjailijan Johannes Linnankosken perustaman kulttuurijärjestön Suomalaisuuden Liiton pääsihteerinä ja aikakauslehti Tähestäjän päätoimittajana ja ollut johtokunnan jäsenenä ja toimihenkilönä useissa järjestöissä ja oppikoulujen johtokunnissa. Kun ulkosuomalais toimintaa

muutama vuosi sitten alettiin Suomessa järjestää, oli konsuli Aaltio alusta alkaen näissä puuhissa mukana ja valittiin Ulkosuomalais-Yhdistyksen puheenjohtajaksi. Nykyisin, kuten tiedetään, tämän yhdistyksen sekä toisen, samansuuntaista toimintaa harjoittaneen Suomi-Seuran tilalle on yhtenäinen Ulkosuomalaisseura Suomi-niminen järjestö perustettu. Ulkosuomalais-Yhdistyksen toimihenkilönä konsuli Aaltio tuli usein kosketuksiin Amerikan suomalaisten kanssa ja monet täkäläiset suomalaiset muistavat tuomari Aaltion tuolta ajalta ulkosuomalaisten vastaanottajana ja puhujana ulkosuomalaisjuhliissa. Kansalaistoimintaansa kautta Suomessa konsuli Aaltio perehtyi monipuolisesti maansa sivistys- ja yhteiskunnalliseen elämään. Kansan miehenä hän oli läheisessä kosketuksessa maaseutuväestöön ja oli m. m. viisi vuotta Itä-Lempäälän pienviljelijäin Maamiesseuran esimies, minkä seuran hän perusti, samoin kuin hän perusti Lempäälän pitäjän ensimmäisen osuuskassankin.

Myös konsuli Aaltio on tullut Suomessa tunnetuksi kirjallisen toimintansa kautta. Paitsi lukuisia kirjoituksia sanoma- ja aikakauslehdissä on hän kirjoittanut julkaisut Herkmanin pojat (Kotiseutututkimus), Sanomalehdistön synty sekä suomennos lisäyksineen ja selityksineen Keuruun pitäjän ensimmäisestä historiasta. Häntä on niinkään käytetty Suomessa

paljon esitelmöitsijänä ja juhlapuheitten pitäjänä.

Toimensa Suomen konsulina tuomari Aaltio otti vastaan viime maaliskuun alussa. Hän antautui heti innolla työhönsä piirissään, pyrkien pääsemään kosketuksiin niin monen kansalaisensa kanssa kuin mahdollista. Tuoreentaakseen täkäläisten suomalaisten muistoja entisestä kotimaastaan ja esittääkseen heille kuvan nykypäivien Suomesta sekä tämän yhteydessä hälventääkseen erinäisiä harhakäsityksiä, joita joillakin kansalaisillamme Suomesta mahdollisesti on, hän aloitti lajalle ulottuvan puhe- ja esitelmätöiminnan, selostaen näissä puheissaan ja esitelmissään Suomen historiallista kehitystä, sen sivistyssaavutuksia ja sitä verraten korkeaa kaikenpuolista kulttuuritasoa, jolle nykypäivien Suomi on kohonnut. Useissa suomalaisten yleisissä juhlissa konsuli Aaltio on juhlapuhujana esiintynyt ja hänellä on aina ollut valistava ja innoittava sanoma tuotavana suomalaisille. Enemmän kuin 70 puhetta ja esitelmää, niistä monet kuvin valaistuja, konsuli Aaltio on pitänyt täällä sillä lyhyellä ajalla, jonka hän on konsulintoimessaan ollut. Toiminta on myös kohdistunut Suomen tunnetuksi saattamiseen amerikalaisissa piireissä sanomalehtikirjoitusten, puheiden ja henkilökohtaisten kosketusten kautta. Liikaa ei ole sanoa, että konsuli Aaltion suhtautuminen Amerikan

suomalaisiin on ollut läheistä ja keskinäisiä luottamussuhteita herättävää.

Duluthin konsulipiirin suomalaiset toivovat saavansa pitää konsuli Aaltion kauan keskuudessaan.

VUOSI, JOSSA ON 13 KUUKAUTTA

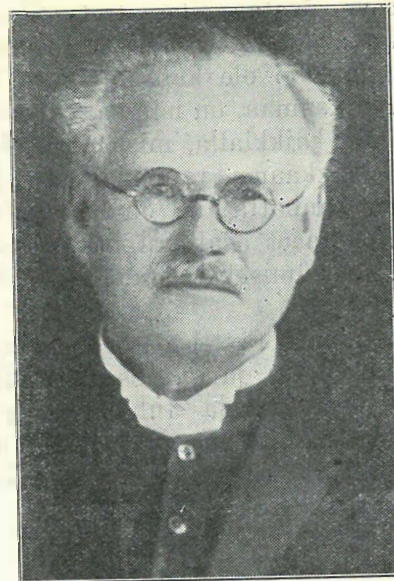
Tämän vuoden kuluessa tulee kysymys 13-kuukautisesta almanakasta varsin aktuaaliseksi. Kansainliiton asettama komitea, joka on tutkinut mahdollisuuksia nykyisen almanakan uudistamiseksi, on pyytänyt eri maita antamaan asiaa koskevat vastauksensa ennen ensi vuoden maaliskuun 1 päivää, minkä jälkeen kysymys otetaan täydellä todella käsiteltäväksi. Uusi ajanjako suunnitellaan pantavaksi voimaan vuodesta 1933 alkaen.

Uudistuksen kaikkein innokkaimpia ajajia on Mr. Moses B. Cotsworth, joka on hiljattain selitellyt Tukholmassa suunnitelmia. Kaksi vaihtoehtoista suunnitelmaa on huomattavinta, suunnitelmat A ja B. Edellisen mukaan olisi järjestettävä ikuinen almanakka, jossa on 13 kuukautta, kussakin 28 päivää. Lisäksi jäisi jäljelle 1 ylimääräinen päivä, joka sijoitettaisiin vuodenvaihteeseen. Sitäpaitsi syntyisi karkausvuosina myös yksi ylimääräinen päi-

vä, joka sijoitettaisiin heinäkuun viimeisen ja uuden kuukauden "aurinkokuun" ensimmäisen päivän väliin.

B-suunnitelma on mielenkiinnostomampi. Vuodessa on kaksitoista kuukautta, jotka jakautuvat neljäksi yhtä pitkäksi, 91 päivää tai 13 viikkoa sisältäväksi neljännekseksi. Viikkojen säännöllinen jatkuvaisuus häiriytyy täten tavallisina vuosina yhdellä ja karkausvuosina kahdella päivällä, joista tulee lepopäiviä. Määrätty kuukausi sisältää siis joka vuosi saman määrän työpäiviä. Tämän suunnitelman mukaan pääsiäispäivä vakiinnutetaan huhtikuun 15 päiväksi.

Näistä suunnitelmista on nyt keskusteltu kaikissa maissa. Amerikassa mielipide on rohkeasti 13-kuukautisen vuoden kannalla. Vanhassa maailmassa reformi taas kohtaa suurempaa vastustusta.

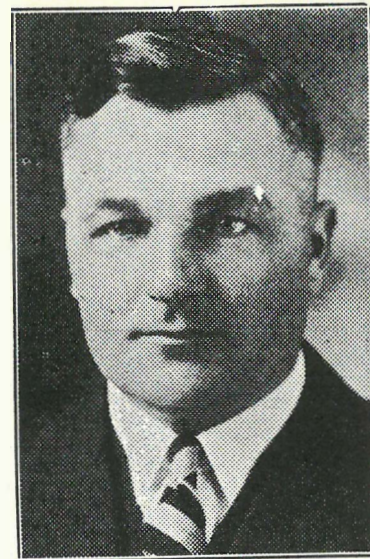
PASTORI MATTI LEHTONEN

Pastori Matti Lehtonen on harvinainen luonne. Hymysuin, hyväntuulta hehkuvana esiintyy hän keskellä suurimpiakin vastoinkäymiä. Herjaukset ja vastustajain nuolet eivät hänen pysty. Hyväntuulisena, maltillisena antaa hän vastustajain nuolien singota ohi. Oikein suomalaisen tienraivaajan tyyppi.

Hänen valistustyönsä Pohjois-Minnesotan suomalaisten keskuudessa on kestänyt noin

neljännesvuosisataa, eikä sitä työtä ole vähäksi arvosteltava. Vaikka hän edustaakin uskon-suuntaa, joka ei ole kansamme suuren enemistön omaksumaa, on hän saavuttanut suuren ystäväpiirin kaikkialla, missä on tullut tunnetuksi. Innokkaana rauhanasian ajajana ja raittiuden kannattajana on hänen lennokkaat puheensa tehneet osaltaan paljon näiden aatteiden kiteyttämiseksi kansalaistemme sydämiin.

Viime vuonna täytti past. Lehtonen kuusikymmentä vuotta ja sai osakseen lukemattomia onnentoivotuksia tuhansilta ystäviltaan tässä maassa ja Suomessa. Näihin onnentoivotuksiin yhtyy myös "Siirtokansan Kalenteri".

MATTI VIITALA.

KIELTOLAKIPÄÄLLIKKÖ DULUTHISSA

Siirtokansan Kalenterin lukijoilla on ollut jo aikaisemminkin tilaisuus tutustua kieltolakisioitsijaan Matti Viitalaan, tarmokkaaseen hallituksen palvelijaan, jolla kieltolain voimaannpanijana on maine, jota tuskin kukaan muu hänen toimessaan oleva mies on kyennyt ylittämään. Viime vuonna Mr. Viitala ylennettiin Duluthin piirin kieltolakipäälliköksi, tämä piiri käsittäen suurimman osan Pohjois-Minnesotaa. Mr. Viitalan virasto on Du-

luthissa uudessa federalitalossa, johtaen hän sieltä työskentelyä kieltolain rikkojia vastaan. Hänen käytettävänä on rajoitetut voimat, ainostaan muutamia miehiä, mutta tulokset osoittavat, että Duluthin piirin kieltolakivoimiin nähden pitää paikkansa sanonta, että "vähät voimat ne suuria aikaansaa, kun on intoa, innostusta," j. n. e.

Koskaan ennen ei federalisessä piirioikeudessa Duluthissa ole ollut niin monta kieltolain rikkojien juttua käsiteltävänä kuin oli viime vuoden viimeisellä istuntokaudella Mr. Viitalan oltua muutamia kauukausia piiripäällikön toimessa. Syytettyjen lukumäärä nousi parinsadan vaiheille, eikä mikään juttu osoittanut, että kieltolain valvojat olisivat sellaisia vanginneet, joita ei olisi vangita pitänyt. Syyteyistä useat olivat "isoja miehiä", kaksi heistä Duluthin kaupungin palveluksessa ollutta henkilöä, jotka olivat todistuksien mukaan virka-asemansa ohella harjoittaneet melkoisen suurta väkijuomaliiikettä. He saivatkin rangaistuksen lain raskaimman mitan mukaan. Joukossa oli myös useita toisia, jotka eivät liioin olleet viinamäkeä missään pienessä mittasuhteessa viljelleet, ja tuomarit sulkiivat heidät pidemmäksi aikaa tiilimuurien sisälle.

Mr. Viitalan ylennys piiripäälliköksi osoitti, että häneen luotetaan korkeampien viranomaisen taholla. Aikaisemmin hän oli johtavana

asioitsijana piirin pohjoisosassa monet vuodet ja tulee hän olleeksi kaikkiaan jo lähes kymmenen vuotta kieltolakimiehen vaikeassa ja monessa suhteessa epäkiitollisessa toimessa. Harvat kykenevät tällaisen toimen näin kauan säilyttämään, mutta kun mies täyttää tehtävänsä tunnollisesti, rehellisesti, rohkeasti ja oikeudentuntoisesti, niin vaikea on häntä syrjäyttää.

URHEILUA

MAAILMANENNÄTYKSET TÄLLÄ HETKELLÄ

*Uusia ennätyksiä kesän kuluessa enemmän
kuin koskaan ennen.*

Yleisurheilukauden alkaessa ollessa jo päätymässä lienee mielenkiintoista tarkastella, missä määrin kulunut toimintakausi on pysynyt muuttamaan ennätystaulukkoa. Tällöin teemme sen havainnon, että kesän kuluessa on parannettu ennätyksiä enemmän kuin milloinkaan aikaisemmin yhden urheilukauden kessä. Loistavimmat nyt tehdyistä uusista ennätyksistä ovat amerikalaisen Tolanin 100 metrillä, ranskalaisen Ladoumerquen 1500 m. juoksussa, Paavo Nurmen 20 kilometrillä, amerikalaisen Jessupin kiekossa, Matti Järvisen 10-ottelussa. Seuraavassa julkaisemme eri kilpailulajien ennätykset, suluissa saavutusvuosi.

Juoksut:

- 100 m.: 10,2 Tolan, Amerika (1930).
- 200 m.: 20,6 Locke, Amerika (1927).
- 300 m.: 33,6 Paddock, Amerika (1921).
- 400 m.: 47,0 Spencer, Amerika (1928).
- 500 m.: 1,02.9 Tavernari, Italia (1929).
- 800 m.: 1,50,6 Sera Martin, Ranska (1928).

- 1000 m.: 2,25.8 tri Peltzer Saksa (1927).
- 1500 m.: 3,49.2 Ladoumerque Ranska (1930).
- 2000 m.: 5,23.4 Eino Purje, Suomi (1927).
- 3000 m.: 8,20.4 Paavo Nurmi, Suomi (1926).
- 5000 m.: 14,28.2 Paavo Nurmi, Suomi (1924).
- 10,000 m.: 30,06.2 P. Nurmi, Suomi (1924).
- 15,000 m.: 46,49.5 P. Nurmi, Suomi (1928).
- 20,000 m.: 1,04.38.4 P. Nurmi, Suomi (1930).
- 25,000 m.: 1,22.28.8 Marttelin, Suomi (1930).
- 30,000 m.: 1,43.07.8 Sipilä, Suomi (1928).
- Maraton: 2,32.35.0 Hannes Kolehmainen, Suomi (1920).
- Tunninjuoksu: 19.210 metriä Paavo Nurmi, Suomi (1928).
- 2 tunnin juoksua: 33,056 metriä Green, Englanti (1913).
- 110 m. aidat: 14,4 Wennström, Ruotsi (1929) ja Anderson, Amerika (1930).
- 200 m. aidat: 23,0 Brookins, Amerika (1924).
- 400 m. aidat: 52,0 Taylor, Amerika (1928).
- 4X100 m. viesti: 40,8 S. C. Charlottenburg, Saksa (1929).
- 4X200 m. viesti: 1,27.0 Pennsylvanian yliopisto, Amerika (1919).
- 4X400 m. viesti: 3,13.6 Amerikan maajoukkue (1928).
- 4X800 m. viesti: 7,41.4 Boston Athletic Association, Amerika (1926).

Hypyt:

- Korkeus: 203 Osborne, Amerika (1924).
 Vauhditon korkeus: 167 Goehring, Amerika (1913).
 Pituus: 793 Cator, Haiti (1928).
 Vauhditon pituus: 347 Evry, Amerika (1904).
 Kolmiloikka: 15,64 Brunetto, Argentina (1928).
 Seiväs: 432 Carr, Amerika (1927).

Heitot:

- Kiekko: 51,74 Jessup, Amerika (1930).
 Kiekko (molemmin käsin): 90,13 Niklander, Suomi (1913).
 Kuula: 16,045 Hirschfeld, Saksa (1929).
 Kuula (molemmin käsin): 28,02 Rose, Amerika (1912).
 Keihäs: 72,93 Matti Järvinen, Suomi (1930).
 Keihäs (molemmin käsin): 117,21 Sunde, Norja (1930).
 Moukari: 57,77 Ryan, Amerika (1913).

Käynti:

- 3000 m.: 12,53.8 Rasmussen, Tanska (1918).
 5000 m.: 21,59.8 Rasmussen, Tanska (1918).
 10 km.: 45,26.4 Rasmussen, Tanska (1918).
 15 km.: 1,10.23.0 Rasmussen, Tanska (1918).
 20 km.: 1,37.05.8 Schwab, Sveitsi (1929).
 25 km.: 2,03.49.0 Valente, Italia (1930).
 50 km.: 4,34.03.0 Sievert, Saksa (1924).
 100 km.: 10,04.20.8 Pavesi, Italia (1921).

- 1 t. kävely: 13,403 m. Altiman, Italia (1913).
 2 t. kävely: 24,256 m. Ross, Englanti (1921).

Moniottelut:

- 10-ottelu: 8255,475 pistettä Akilles Järvinen, Suomi (1930).
 5-ottelu: 4011,37 pistettä Martti Tolamo, Suomi (1930).

KUULUISA PITKIEKSIEN MATKKOJEN JUOKSUJA

Pitkien matkojen juoksu on aina herättänyt sangen suurta mielenkiintoa eri kansojen keskuudessa. Aina noin vuodesta 1860 on maailmanennätyksien lyöminen herättänyt suurta ihmettelyä. Pitkien matkojen tulokset ovat kuitenkin vasta viime vuosikymmenenä kohonneet huippuunsa. Ennen kaikkea kiinnostavat meitä tässä yhteydessä nimet Nurmi, Ritola ja Vide. Seuraavassa tilastoa pitkien matkojen parhaimmista tuloksista eri vuosina.

1 maili, 1,609,3 m.:

- 14|5 1881 W. Cummings, Englanti, 4.16,2.
 23|8 1886 W. G. George, Englanti, 4.12,8.
 26|8 1895 P. T. Conneff, Amerika, 4.15,6.
 20|8 1897 B. Tincher, Amerika, 4.15,2.
 9|6 1907 I. E. Fall, Amerika, 4.15,8.
 8|6 1912 A. J. Kiviat, Amerika, 4.13,2.
 31|5 1913 I. P. Jones, Amerika, 4.14,4.

- 16|7 1915 N. S. Taber, Amerika, 4.12,6.
 12|4 1919 J. W. Ray, Amerika, 4.14,6.
 3|7 1921 A. G. Hill, Englanti, 4.13,8.
 23|8 1923 P. Nurmi, Suomi, 4.10,4.
 23|8 1923 E. Wide, Ruotsi, 4.13,2.
 17|3 1925 J. W. Ray, Amerika, 4.12,0.
 16|9 1928 H. Larva, Suomi, 4.11,0.
 16|9 1928 E. Purje, Suomi, 4.11,6.

Ammattilaisia näistä on kaksi ensiksi mainittua.

Paavo Nurmen tulosta tällä matkalla pidetään ulkomailla hänen parhaimpinaan. Tämä matkahan on maratonin rinnalla aina ollut pitkiä matkoista suurimman mielenkiinnon esineenä ja sitäpaitsi oli Nurmen väliaika tässä juoksussa 1,500 m:llä 1,53,0 parempi kuin John Zanderin maailmanennätys.

Georgen 1886 saavuttama tulos 4.12,8 on herättänyt paljon epäluuloja, mutta lienee se joka tapauksessa oikea.

2,000 m.:

- 18|7 1863 W. Lang, Englanti, 5.33,5.
 14|6 1904 A. Shrubbs, Englanti, 5.32,2.
 16|6 1918 J. Flander, Ruotsi, 5.30,4.
 11|6 1925 E. Wide, Ruotsi, 5.26,0.
 5|9 1922 P. Nurmi, 5.22,4.
 9|8 1927 E. Purje, Suomi, 5.23,4.

W. Lang oli ammattilainen.

Paavo Nurmen aika on saavutettu sisära-

dalla, joten Purjeen aika on siis virallinen maailmanennätys.

Englantilaisen Langen tulos saavutetuksi 67 vuotta sitten tuntuu epäilyttävältä.

3,000 m.:

- 1|8 1863 W. Lang, Englanti, 8.34,5.
 11|6 1904 A. Shrubbs, Englanti, 8.33,2.
 12|7 1912 H. Kolehmainen, Suomi, 8.36,8.
 7|8 1918 J. Zander, Ruotsi, 8.33,1.
 5|9 1925 P. Nurmi, Suomi, 8.22,4.
 10|2 1923 J. W. Ray, Amerika, 8.31,8.
 14|2 1925 P. Nurmi, Suomi, 8.18,6.
 24|5 1925 P. Nurmi, Suomi, 8.25,4.
 13|7 1926 E. Wide, Ruotsi, 8.20,8.
 27|6 1930 L. Virtanen, Suomi, 8.27,7.

Ammattilaisia W. Lang. Langin tämäkin tulos herättää epäilystä. Virallinen maailmanennätys on 8.20,4 koska tulos 8.18,6 (2 mailin väliaikana, jolloin lopputulos oli 8.58,2) on saavutettu sisäradalla.

2 mailia 3218,6 m.):

- 1|8 1863 W. Lang, Englanti, 9.11,15.
 11|6 1904 A. Shrubbs, Englanti, 9.09,6.
 10|2 1923 J. W. Ray, Amerika, 9.08,4.
 12|2 1925 W. Ritola, Suomi, 9.03,8.
 14|2 1925 P. Nurmi, Suomi, 8.58,2.
 12|9 1926 E. Wide, Ruotsi, 9.01,4.

Ammattilaisia W. Lang.

Nurmen, Ritolan ja Rayn tulokset on saavutettu sisäradalla. Virallinen maailmanennätys on Widella 9.01,4, juostu Berliinissä, jolloin Nurmi hävisi.

3 mailia (4827,9 m.):

- 8|11 1888 P. Cannon, Englanti, 14,34,5.
 21|5 1903 Shrubbs, Englanti, 14.17,7.
 12|2 1913 H. Kolehmainen, Suomi, 14.18,2.
 24|8 1923 P. Nurmi, Suomi, 14.11,2.
 12|9 1923 P. Nurmi, Suomi, 14.08,4.
 24|2 1925 W. Ritola, Suomi, 13.56,2.
 17|7 1926 J. E. Webster, Englanti, 14.11,2.

Ammattilaisia P. Cannon.

Ritolan ilmiömäinen tulos on saavutettu sisäradalla, joten virallinen maailmanennätys on Nurmen 14.08,4. Ritolan tulos on sitäpaitsi väliaika 5,000 m:ltä jolloin hän saavutti tuloksen 15.23,2.

5,000 metriä:

- 10|7 1912 H. Kolehmainen, Suomi, 14.36,6.
 10|7 1912 J. Bouin, Ranska, 14.36,7.
 12|9 1922 P. Nurmi, Suomi, 14.35,2.
 19|6 1924 P. Nurmi, Suomi, 14.28,2.
 9|7 1924 W. Ritola, Suomi, 14.31,4.
 24|2 1925 W. Ritola, Suomi, 14.23,2.
 18|8 1925 E. Wide, Ruotsi, 14.40,4.
 7|7 1928 E. Purje, Suomi, 14.39,3.

Ammattilaisia ei ole. Ritolan tulos 14.23,2 on siis saavutettu sisäradalla, joten virallinen maailmanennätys on Nurmella 14.28,2. Tänä vuonna on parhaat ajat Loukolalla 14.48,1 ja Magnussonilla 14.49,6 saavutettu Helsingissä 18|6, mutta ovat ne jo luokkaa alempana edellisiä.

5 mailia (8046.5 m.):

- 11|5 1863 I. White, Englanti, 24.40,0.
 12|5 1904 A. Shrubbs, Englanti, 24.33,4.
 12|2 1913 H. Kolehmainen, Suomi, 24.29,2.
 21|9 1918 C. Pores, Amerika, 24.36,8.
 1|10 1924 P. Nurmi, Suomi, 24.06,2.
 17|1 1925 W. Ritola, Suomi, 24.21,8.

Ammattilaisia I. White. Nurmen Turussa saavuttama aika 24.06,2 osoittaa ylivoimaisuutta. Ritolan tulos on saavutettu sisäradalla. Whiten aika saavutettu 67 vuotta sitten tuntuu ihmeelliseltä.

6 mailia (9655.8 m.):

- 3|4 1863 L. Bennet, Canada, 30.25,0.
 11|5 1863 I. White, Englanti, 29.50,0.
 5|11 1904 A. Shrubbs, Englanti, 29.59,4.
 16|11 1911 Jean Bouin, Ranska, 29.51,3.
 6|8 1921 P. Nurmi, Suomi, 29.41,8.
 2|9 1923 P. Nurmi, Suomi, 29.41,2.
 31|8 1924 P. Nurmi, Suomi, 29.07,8.

Ammattilaisia Bennet. Nurmen maailman-

ennätys on saavutettu Turussa 10,000 m:n väliaikana. — Whiten tulos on huomattava.

10,000 m.:

- 3|4 1863 L. Bennet, Canada, 31.29,0.
 11|5 1863 J. White, Englanti, 30.53,2.
 16|5 1880 W. Cummings, Englanti, 31.23,1.
 5|11 1904 A. Shrubbs, Englanti, 31.02,4.
 16|11 1911 J. Bouin, Ranska, 30.58,8.
 6|8 1921 P. Nurmi, Suomi, 30.40,2.
 5|7 1924 W. Ritola, Suomi, 30.23,2.
 5|7 1924 E. Wide, Ruotsi, 30.50,8.
 31|8 1924 P. Nurmi, Suomi, 30.06,2.
 2|9 1928 W. Ritola, Suomi, 30.19,2.

Ammattilaisia Bennet, White ja Cummings. Whiten tulos edelleen ihmeteltävän hyvä. Mitä pitemmille matkoille tullaan, sitä selvemmin tulee näkyviin Nurmen ylivoimaisuus.

10 mailia (16093,15 m.):

- 3|4 1863 L. Bennet, Canada, 51.48,6.
 16|5 1880 W. Cummings, Englanti, 51.06,6.
 3|7 1889 S. Thomas, Englanti, 51.31,4.
 16|9 1899 H. Watkins, Englanti, 51.05,2.
 5|11 1904 A. Shrubbs, Englanti, 50.40,6.
 6|7 1913 J. Bouin, Ranska, 50.46,8.
 1|9 1913 H. Kolehmainen, Suomi, 51.03,4.
 17|8 1918 G. McCrae, Englanti, 50.55,0.
 16|7 1923 W. Ritola, Suomi, 51.04,2.
 7|10 1928 P. Nurmi, Suomi, 50.15,0.

Ammattilaisia Bennet, Cummings, Watkins ja McCrae. Melkein kaikki 10 mailin ajat ovat tunninjuoksun väliaikoja. Kun Nurmi myöhäissyksyllä 1928 löi Berliinissä Ranskan Bouin-vainajan tunninjuoksuennätyksen, löi hän samalla englantilaisen Arthur Shrubbin Ibrox-puistossa, Glasgowissa, 1904 saavuttaman ennätyksen.

Tunnin juoksu (metreissä):

- 11|9 1862 W. Jackson, Amerika, 17,746.
 17|10 1862 L. Bennet, Canada, 18,360.
 12|1 1863 L. Bennet, Canada, 18,424.
 23|2 1863 L. Bennet, Canada, 18,539.
 3|4 1863 L. Bennet, Canada, 18,589.
 28|7 1884 W. George, Englanti, 18,555.
 22|10 1892 S. Thomas, Englanti, 18,471.
 19|6 1897 F. Baeon, Englanti, 18,839.
 16|9 1899 H. Watkins, Englanti, 18,878.
 5|11 1904 A. Shrubbs, Englanti, 18,742.
 6|7 1913 J. Bouin, Ranska, 19,021.
 7|10 1928 P. Nurmi, Suomi, 19,219.

Ammattilaisia Jackson, Bennet, Baeon ja Watkins.

Nurmi ylivoimainen, todellinen "kaikkien aikojen suurin juoksija."

MINNESOTAN UUSI KUVERNÖÖRI

Minnesotan uusi kuvernööri Floyd B. Olson, ent. Hennepin-kauntin yleinen syyttäjä, joka valittiin viime marraskuun 4 päivän vaaleissa, otti toimensa vastaan tammikuun 7 päivänä. Hän, kuten tiedetään, kuuluu Farmer-Labor-puolueeseen, maanviljelijäin ja työväen poliittiseen järjestöön, ollen ensimmäinen tuota ryh-

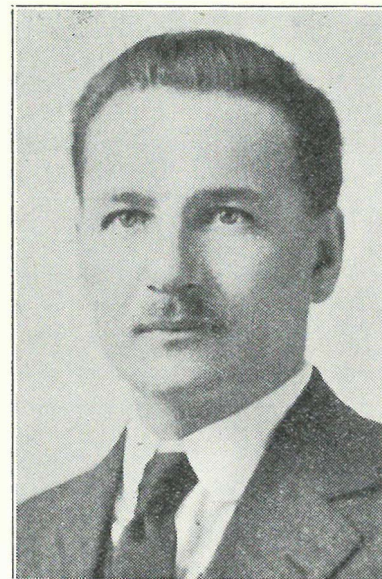
mää edustava kuvernööri Minnesotassa ja samalla koko Yhdysvalloissa.

Avauspuheessaan lainlaatijakunnalle uusi kuvernööri piti edistysmielisen ohjelman mukaisen puheen. Pääpainon asetti hän sille, että valtion on puolestaan koetettava huojentaa työttömyystilannetta. Hänen mielestään valtion rakennukset tarvitsevat korjauksia ja uudennuksia, mitkä työt olisi nyt juuri suoritettava, vaikka tämä merkitsisi lisäystä valtion menoissa. Ihmisten suuren hädän edessä on oltava valmiita tekemään uhrauksia. Laajennetulla tieohjelmalla on työttömyyttä myös huojennettava.

Uusi kuvernööri on verolakien uudelleen luokittelemisen kannalla, että farmimaat saataisiin vapautetuksi epätasapuolisen verotuksen alaisuudesta. Valtion luonnonrikkauksien säilyttämiseen nähden hän tahtoo ohjelmaa, joka kantaisi parempaan tulokseen kuin tähänastiset ohjelmat ovat kantaneet. Niille kaupungeille, joilta on viety oikeus katuvaunu- ja bussiliikenteen säännöstelemiseen, hän tahtoisu tuon oikeuden palauttaa. Minnesotan "suukapulalaki", vaikka sen alkuupanijoina olivatkin kuvernöörin puolueeseen kuuluvat miehet, olisi kumottava, koska sellaista ei tässä valtiossa tarvittaisi, sillä toimeen tultaisiin entisillä painokannelaeilla. Laki olisi säädettävä epätasaisen ketjuliikkeiden ja paikallisten kauppiai-

den välisen kilpailun poistamiseksi. Rikostilanteen tehokkaampaa käsittelyä varten tulisi valtion keskushallituksella olla paremmat toimintamahdollisuudet kuin sillä nykyisin on. Vaalilakeihin olisi tehtävä sellainen muutos, että nimitysvaaleissa käytettäisiin vain yhtä lippua, joten ei kenenkään tarvitsisi puolueyhteyksiään julkisesti ilmaista. Pakollinen vanhojen eläkelaki olisi otettava käytäntöön. Valtion olisi laitettava oma kirjapainonsa. Pohjois-Minnesotan kaivospaikkakuntien verotusvapautta kahlehtivat lait olisi kumottava.

Tässä on mainittuna muutamia uuden kuvernöörin ohjelman kohtia. Saako hän sitten ohjelmansa läpiviedyksi, on epätietoista toistaiseksi. Vaaleissa kävi siten, että vaikka valittiinkin Farmer-Labor-puolueen kuvernööri ja saman suunnan mies varakuvernööriksi, ei heidän puoluelaisiaan enemmistöksi lainlaatijakuntaan valittu. Sen kumpaakin huonetta kontrolloivat konservatiiviset edustajat ja jollei nyt niin kovin konservatiivisetkaan, niin kuitenkin Farmer-Labor-puolueeseen kuulumattomat. Taitavalla ja tarmokkaalla esiintymisellä kuvernööri tietenkin voi paljon lainsäätäjiin vaikuttaa, mutta kyllä hän kaikista ennako-osoituksista päättäen on kohtaava suuria vaikeuksia ohjelmansa toteuttamisessa.

TRI JOHN RÄIHÄLÄ 50-VUOTIAS

Joulukuun 8 päivänä viime vuonna täytti viisikymmentä vuotta tunnettu kansalaisemme, lääketieteen tohtori John Räihälä Virginiassa, Minnesotassa. Tri Räihälä syntyi Viitasaarella ja tuli ylioppilaaksi 1899. Amerikkaan hän siirtyi 1903. Suoritti lääkärintutkinnon Chicagossa 1908, harjoittaen ensin ammattiaan Ishpemingissä ja sittemmin Virginiassa, joka on ollut hänen kotikaupunkinaan parisenkymmentä vuotta. Lääkärintoimensa ohella hän

on ottanut osaa kansallisiin harrastuksiin, kuuluen kotikaupunkinsa vapaakirkolliseen seurakuntaan, jossa hän on esittänyt toiminnallista osaa, ja Kalevan Ritarikuntaan sekä muihin yhdistyksiin, ollen aina innokkaasti mukana suomalaisten yhteistä hyvää sekä paikkakuntansa parasta edistävissä pyrynnöissä.

Viime joulukuun 6 päivänä, Suomen itsenäisyyden muistopäivänä, tri Rähälä sai vastaanottaa Duluthissa Suomen itsenäisyyden muiston johdosta konsuli Eino A. Aaltion toimeenpanemassa juhlatilaisuudessa Suomen tasavallan presidentin hänelle suoman Valkoisen Ruusun Ritarikunnan toisen luokan kunniamerkin tunnustuksena hänen harrastuksistaan Suomen ja suomalaisuuden hyväksi. Tässä yhteydessä mainittakoon, että tri Rähälä saapui tähän maahan nuorena ylioppilaana Suomen sortovuosien aikana, ollen hän pakoitettu synnyinmaansa jättämään sen vuoksi, että oli ottanut osaa toimintaan venäläisten sorto- ja vainotöiden vastaan. Amerikka sittemmin muodostui hänen kotimaakseen, mutta kiinnostus Suomeen on kaiken aikaa pysynyt läheisenä.

Eteväenä ja tunnollisena lääkärinä, ystävällisenä kansalaistoverina, vilkkaana seuramiehenä ja yhteistoimintojemme uhrautuvana harrastajana tri Rähälä on voittanut suuren ystäväpiirin.

EMIL S. BJÖRKMAN

Henkilöistä, jotka ovat tehneet uskollisesti, uupumattomasti ja kyvykkäästi työtä suomalaisen musiikin hyväksi Amerikassa, kuuluu johtavimpien joukkoon tukkukauppias Emil S. Björkman Virginiassa, Minnesotassa. Sen jälkeen kun hän saapui Suomesta nuorena miehenä Amerikkaan 30 vuotta sitten, ei hänen taitoikkonsa ole levätä saanut. Hän sai hyvän musiikkikasvatuksen Suomessa, ja Amerikan suomalaisilla on ollut onni saada käyttää hänen kykyjään ja lahjojaan jatkuvasti. Hän toi-

mi ensin suomalaisen laulun hyväksi Kupari-
saarella ja sittemmin Minnesotan rauta-alueil-
la. Johtajakykynsä on saavuttanut yleisen
tunnustuksen ja sanoa voidaan ,että hänellä
on ollut tahtoa ja taitoa luoda kuoroistaan
kaikkialla, missä hän on tahtipuikon taakse
asettunut, laulajien joukkoja, jotka ovat suo-
malaista laulua kunniallaasti edustaneet. Yhtä
väsymättömästi kuin ennenkin hän täyttää jaloa
kutsumustaan, johtaen tietääksemme tätä ny-
kyä ainakin kahta kuoroa. Suomalaisten ylei-
sillä kesäjuhilla ja muissa juhlatilaisuuksissa
ovat johtamansa kuorot ohjelmaa rikastutta-
neet ja laulun innostusta kuulijoissa herättä-
neet. Paitsi musiikkiharrastuksiin Mr. Björk-
man on innolla ottanut osaa myös muihin kan-
sallisiin sivistys- ja edistystoimintoihin.

Työ, jonka hän on tässä maassa tehnyt suo-
malaisten lauluharrastusten ja muiden hyvien
pyrintöjen puolesta ei ole jäänyt huomaamatta
Suomessakaan. Viime joulukuun 6 päivänä
hän sai vastaanottaa konsuli Eino A. Aaltion
Duluthissa toimeenpanemassa Suomen itsenäi-
syyden muistotilaisuudessa Suomen tasavallan
presidentin hänelle suoman Valkoisen Ruusun
Ritarikunnan toisen luokan kunniamerkin tun-
nustuksen osoituksena siitä arvokkaasta toi-
minnasta, jota ylläolevassa on hahmoiteltu.
Tämän tunnustuksen hän oli hyvin ansainnut.

MITÄ TAPAHTUU VUONNA 1931?

*Kiintoisia ranskalaisia ja amerikalaisia
ennustuksia.*

Minkäläiseksi muodostuu maailman meno
vuonna 1931? Kuten joka vuosi ennenkin ovat
monet astrologit tutkineet taas nytkin tähtien
asentoja ja monet kaukonäkiäjät ennustelleet
tulevan vuoden tapahtumia. Epäillä heitä tie-
tysti täytyy, mutta on kuitenkin huvittavaa
kuulla, mitä heillä on sanottavaa.

Pariisilainen astrologi Abel on hyvin opti-
mistinen. Hän ennustaa suuria teknillisiä keksintöjä tapahtuviksi ensi vounna. Eräs rans-
kalainen onnistuu konstruoimaan helikopterin,
lentokoneen, joka voi kohota ja laskeutua ai-
van kohtisuoraan ylös ja alas, siis vaikka ra-
kennusten katoille. Toinen arvaamattoman
merkityksellinen keksintö tehdään Amerikassa.
Löydetään keino, millä voidaan suoraan muut-
taa auringon lämpö sähkövoimaksi. Siten saa-
daan uusi, ehtymätön voimanlähde. Poliitti-
sessa elämässä Abel myös näkee vain suotuisia
tapahtumia. Erikoisesti on huomattava Rans-
kan ja Saksan lähentyminen toisiinsa. Tämä
voi aiheuttaa näiden valtioiden välisen liiton
Neuvosto-Venäjäjä vastaan.

Ranskalainen sibylla Madame Fraya pitää
taas tulevaa vuotta vähemmän suotuisana. Hän

profetoi kauhean onnettomuuden tapahtuvaksi Pariisissa. Tämä on nähtävästi jokin suuri teatteripalo t. m. s. Ensi vuonna jatkuvat kairosonnettomuudet, jotka alkoivat tänä vuonna.

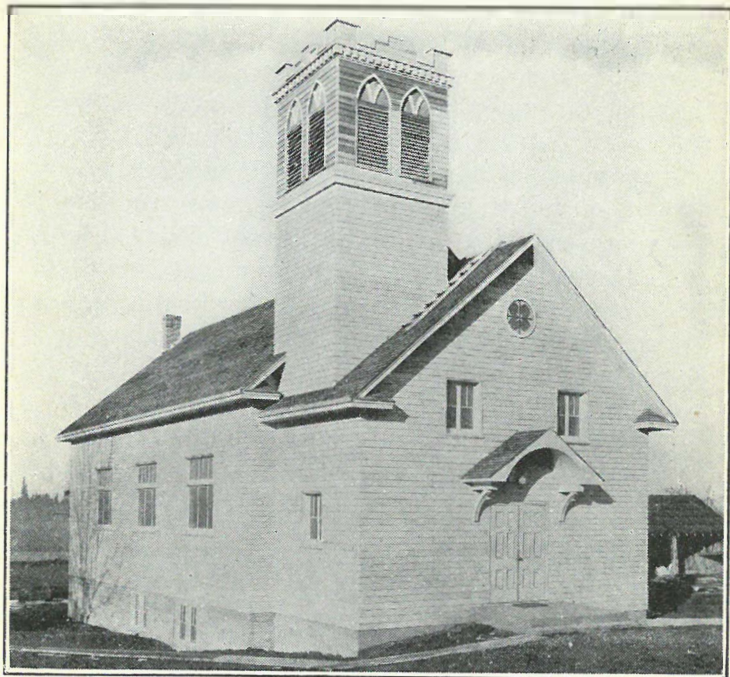
Historionoomi Violet Pariisista sanoo ensi vuonna Euroopassa raivoavan ankaran kulkutaudin, samantapaisen kuin espanjantauti aikoinaan oli. Tauti alkaa Balkanin valtioista ja leviää Itävallan ja Unkarin kautta länteenpäin, aiheuttaen paljon kuolemantapauksia. Lääkärit ovat aluksi neuvottomia, mutta viimein onnistuu Pasteur-instituutin löytää taudin aiheuttaja sekä lääke sitä vastaan.

Joka pelästyy tätä Violet'in ennustusta, lohduttakoon toivorikkaan amerikalaisen tähdistälukijan Leen tiedoilla. Erikoisesti terveydenhoidossa tullaan hänen mukaansa tekemään suuria löytöjä. Eräs saksalainen keksii jo keväällä syöpäbasillin, ja eräs englantilainen syövän parantavan lääkkeen. Niin olisi ihmiskunta päässyt yhdestä suurimmasta vitsauksestaan. Amerikalaiset ja saksalaiset saavuttavat suuria tuloksia teknillisillä aloilla. Eräs saksalainen keksii uuden lajin säteitä, jotka fysikaalisesti ja lääkeopillisesti ovat monta sataa kertaa röntgensäteitä tehokkaampia. Vuosi 1931 on Leen mukaan hyvin turmiotatuottava timanttikauppiaille. Erään intialaisen tutkijan onnistuu nimittäin kiteyttää hiiltä ja valmistaa kaikensuuruisia ja -värisiä timantteja. Tämä

aiheuttaa jalokivipörssissä huimaavan laskun.

Amerikalainen kaukonäkiä ja astrologi Whitemcomb ennustaa kahden eurooppalaisen valtionpäämiehen kuolemaa v. 1931. Vielä sauco hän New Yorkin pörssissä ensi vuonna tapahtuvan kaksi huimaavaa, koko maailmaan vaikuttavaa laskupäivää, toinen maalisen toinen syyskuussa. Koko Ranska suree erästä hirvittävästä onnettomuudesta. (Tätähän on myös ranskalainen Fraya ennustanut.) Teknillisellä alalla on huomattavin nousu ilmakehän ylimpiin kerroksiin. Ilmapallo, jossa on ihmisiä, nousee nim. 20 kilometrin korkeuteen. Toinen samanlainen yritys tulee epäonnistumaan.

Moninaista on siis ennustettu. Se näkee, joka elää!

HOCKINSONIN SUOMALAINEN
LÄHETYSKIRKKO

Viime syksynä valmistui Hockinsonissa, Washingtonin valtiossa, suomalaisille uusi kirkko, sikäläisen lähetyssurakunnan toimesta pystytetty. Se vihittiin tarkoitukseensa juhllisin menoin, joista on sanomalehdissä kerrottu. Uhrauksista ja yhteistoiminnasta kirkon

aikaansaamiseksi kirjoittaa eräs hockinsonilainen:

“Hockinsonin suomalaisen lähetyskirkon tekeen osallistuivat sekä jäsenet, että ne, jotka eivät vielä ole jäseniä tässä kirkossa, antaen auttavaa kättään. 226½ miesten työpäivää suoritettiin vapaasti, joka työ 4 dollarin päiväpalkan mukaan on 906 dollarin arvoinen. Poikaset seurasivat miesten asettamaa hyvää esimerkkiä ja suorittivat 49½ työpäivää, joiden arvoksi voidaan laskea \$148.50 kolmen dollarin päiväpalkan mukaan. Traktoreita käytettiin 6½ päivänä ja niiden suorittama työ voidaan laskea 10 dollarin arvoiseksi päivää kohden eli 65 dollariksi. Hevostiimejä oli työssä kuutena päivänä, mikä työ kahdeksan dollarin mukaan päiväältä on laskettava 48 dollariksi. Trokeja eli kuorma-autoja käytettiin rakennustarpeitten ajoon \$51.15 arvosta. Automobiileja käytettiin 1908 mailia, mikä viiden sentin mukaan maililta olisi ollut \$95.40. Kaikki tämä vapaasti tehtiin eli yhteensä suoritettiin vapaata työtä 1,314 dollarin arvosta.”

NUORTEN OSASTO

Odottelen Uutta Vuotta.

Odottelen Uutta Vuotta keskuuteemme saapuvan;
Silmilläni ihaelen vuoristoa Montanan.
Vain miksi?
Kenties siksi,
Mä täällä ensi päivän valon näin.

Mä ihaelen vuoristoa ja sen lumihuippuja.
Ei aurinkokaan lämmöllään voi sulattaa sen lumia.
Ei heinäkuukaan,
Eikä jälkeenkään,
Vaan läpi kesän valkoisena lumi kimaltaa.

Kauas kantaa kotkan siipi, yli vuorten korkeain.
Mulle sydämeeni hiipii käsky: nouse, nouse vain
Valon maille,
Autuaille,
Kuiskaa ääni sielussain.

Odottelen Uutta Vuotta, toivon päivää nousevaa.
Elämä ei riennä suotta, kell' on toivo rinnassaan.
Ajan yöstä
Tahdon syöstä
Toivon tähtimaailmaan.

Kevyesti jalka napsaa opin tietä astuissa.
Kerran vielä saamme niittää sadon suuren, suotuisan.
Väsy emme oppimaan,
Kouluamme kulkemaan,
Nuorena kun ahkeruimme, vähitellen vaurastumme.

Olemme vielä nuoria Elämältä toivomme
Paljon hyvää, oikeaa, kehittävää tietoisuutta.
Kylvämme
Tiedon jyvää,
Nuorena kaikkeen hyvään.

Reippahasti kaikki mukaan, tytöt, pojat, ettei hukkaan
Uusi Vuosi alkaisi. — Äidinkieli kaikukohon,
Suomalaisuus
Vapaasti kaikkialla, kylillä ja kotosalla.
Raikukohon

Uutta Vuotta oottaessa onnen tinat valetaan.
Sitten taasin uusin toivein uusi vuosi aletaan.
Tyhjiin usein
Toiveet raukee,
Mutt' toivorikkaille kerran onni aukee.

Uusi Vuosi! toivon uuden ihmisrintaan sytytät.
On kuin hetket vastaisuuden oisi onnen täyttämät.
Rukoilkaamme Jumalalta
Siunausta, menestystä
Alkavalle vuodelle — myöskin meidän työllemme.

Päivät vaihtuu, vuodet vierii, ajan mereen hetket kierii.
Hyvä Vanha Vuosi mulle; hyvästi siis sanon sulle.
Sanon kiitos
Kun viel' jaksan —
Eihän kiitos mitään maksa.

Nyt sitten vielä lopuksi toivoisin, että hyvästi
Osaisimme suomea kirjoittaa ja lukea.
Iloisella mielellä
Kirjoittaisimme suomenkielellä
Vanhemmille iloksi, itsellemme opiksi.

Kyhäilyni lopetan, kyllä tämä jo piisaa;
Vai oisko värsy kahdestoista lukijoille liikaa?
Yöllä kun pillit alottaa
Kahtatoista puhalttaa,
Me kuulemme ja tiedämme —
Uutta Vuotta vastaan otamme.

—HELMI KÄÄRIÄINEN.

Near Lake Minnetonka's Shore.

When the summer sun is high
Far up in the azure sky,
When the gay larks sing once more
Let me ride near Tonka's shore.

When the soft winds gently play
With the elms across the bay,
When the bright June day is o'er
Let me dream near Tonka's shore.

—OLIVER PULKKINEN.

Teräshermoinen alajärveläinen nainen.

Ihmiset, joilla on terve ja luja hermosto, eivät koskaan pelkää mitään näkymättömiä.

Alajärven Kurejoen kylän Sissalon numerossa olevissa taloissa oli pyöriskellyt sellainen lujahermoinen nainen, ammatiltaan hyvä puuseppä — ainakin mitä puulusikoiden tekoon tulee — ja nimeltään Kataja Riika. Erään kerran hänen kauhoja veistellessään oli miehiä illansuussa kerääntynyt naapuristosta ja olivat alkaneet jutustelut näkymättömistä henkiolioista. Kirkoissa ja kirkko- mailla olivat tienneet asustavan öisiin aikoihin valkoisten haamujen eli kirkkomaan haammitusten; saunoissa ja riihissä taasen sysimustien haamujen eli siis riihipirujen. Olipa miehet vakuutelleet, ettei riiheen tohdi sydänyöllä mennä, varsinkin jos riihessä on ruumis.

Silloin oli Riika puuttunut asiaan ja ja sanonut, että eihän ruumiin vuoksi tarvitse peljätä, sillä hengetön on aivan vaaraton.

Olipa sattunut sitten niin, että toisella puolella jokea olevassa Anttilan talon riihessä oli ollut suuren miehen ruumis odottamassa viimeiseen lepoonsa vientiä.

‘No, koetappas sydänyön aikana viedä jokin esine sinne ‘ruumisriiheen,’ niin näet miten sinun käy,’ olivat miehet pelotellen sanoneet.

Kun sydänyö oli saapunut, oli Riika lähtenyt esinettä viemään. Miehet olivat kerääntyneet joen yli johtavan käymäportaan Sissalon puoleiseen päähän nähdäkseen ja kuullakseen jotain odottamatonta. Mitään odottamatonta he eivät kuitenkaan kuulleet, mutta sen sijaan he näkivät; sillä Riika asteli pitkin käymäporrasta, suuri, alaston miehen ruumis selässänsä. Hän laski taakkansa maahan ja sanoi miehille, että ‘siinä on nyt teidän koko hirmunne, eikä tuo yrittänyt edes yhtään härjstellä vastankaan koko matkalla.’

‘Vie Jehovan nimessä se heti takaisin,’ olivat miehet hätäillen pyydelleet.

‘Viekää te,’ oli Riika kiusotellut, ja jatkanut: ‘en minä rupea sitä koko yöksi kanniskelemaan, sillä painaakin pahus niin tavattomasti.’

Miehet olivat edelleen pyydelleet ja jo lupailleetkin jos mitä, jos vaan vie ruumiin kaikessa hilpaisuudessa takaisin.

Niin olikin Riika napannut ruumiin hartioilleen ja vienyt sinne mistä hakikin.

Tämän oli Riikan tytär Tilda Kivipelto kertonut isälleen. Olkoon vielä sanottu, että Riika oli tuon ihmeihmisen Tobias Kivipellon ja mykkä-Kustin äiti. Ja isäni sanoi että ‘Maplen Juhalle’ ja ‘Wattonin Joelille’ pitäisi tämän kertomuksen oleman hyvin tutun nyt näin muisto eloon loitsittuna.

—PENTTI METSÄPELTO.

After Paradise—What?

‘Leddees an’ Gintlemin,’ an’ wat yo’ is all,
We is glad you ah all heah, fo’ de roll call;
We ah two niggahs, black as de coal,
An’ we ain’t still sho, dat we has a soul.
We am goin’ to relate to yo’ an event
De time w’en we didn’ hab a red cent.
De foist thing to do, is to introduce us;
Dat’s wat de rest duz, so we also mus’.
Dis heah is ‘me,’ as yo’ all mus’ know;
But dat ain’t mah name, fo’ ‘tiz Jim Snow.
Dat dere is ‘him,’ as yo’ all kin see,
He is mah pard, his name’s Clip Swanee.
Now leddees an’ gintlemin, look fo’ de sign
An’ as it goes up, pleeze step in line.
De foist experience dat we ah to show
Takes place at de fiel’ whar de wattah-mellons grow.

‘As Clip an’ me wuz up in de tree,
Swipin’ de apples whar no one could see,
We seed a fiel’ so soft an’ so green,
Wid mellons biggah den we’d ebber seen;
But thar waz de fence, so bloomin’ high—
Dat ain’t a fib, dat it mos’ touched de sky.
So how in de woild could we ebber get
To de place whar all dose beauties done set,
As we set thar ‘mirin’ an’ thinking so hard,
A sudden ideah seemed to spring to mah pard.
Jes’ like a wrigglin’ snake was he,
A climbin’ along dat ole apple tree.
Dere wuz one branch, witch grew to de side,
Makin’ it look like de slippery slide.
He slid until he wuz ovah de fence,
An’ standin’ aroun’ like he had no sense.
So callin’ to me, he made me climb,

An' dat's whar I lost mah oney dime.
 "An' fer de lawd's sake," got stuck on de pole,
 An' tore in mah pants, a big roun' hole!
 But we set down, an' we et an' et;
 A better thing we hab nebber met.

"Soon thar was Clip a-rollin' aroun',
 'N squirmen' aroun' like an ole grey houn',
 "Oh Jim, thar's some awful pains aside me,
 Mos' as bad as de sting o' de bee!"
 Almos' as soon I had de same trubble,
 Mah inersides seemed to be all a-bubble.
 "Fo' de sake o de Lawd," I can't seem to figgah
 Why in de woild I mus' be a niggah,
 Lovin' dem wattah-mellons so red,
 An' eatin' o dem, till I'm almos' dead.
 We got to our feet, an' away we ran,
 Feelin' inside like an ole tin can.
 All of a sudden, Clip wuz laughin'—
 It 'peared to me dat he was a-cryin'.
 'Cuz he's mah pard, I ran to de place,
 Askin' him why he had stopped de race?
 "Oh Jim, will yo' look at dat thar slivah,
 It hoits me worse den mah poor livah!"
 An' sho enuff, thar on his big toe,
 Makin' de pain, an' de blood flow,
 Wuz de swellest piece ob dry kindlin' wood,
 Lookin' so proud in de place dat he stood.

"Den came de job of luggin' 'im home:
 I sweated an' spit' an' mah mouf did foam.
 P'raps I should say, mah pard weighs but liddle,
 He's but sixty inches, way 'cross de middle.
 Te reach clear aroun' him, I tried mor'n once,
 An' den as I failed, Ah stood like de dunce.
 Den came de ideah, to ride 'im hoss-back,
 "Oh gee, Oh me gosh!" he felt like de stack.
 But it wuz better'n carryin' 'im in "frunt"
 An' ebber so offen he'd let out a grunt,
 An' howlin' to me dat dis ole pain
 Wuz put' near drivin' 'im insane.
 Den to get the place dat I speak,
 We had to cross a wide liddle creek.
 I wondered if dat thar log would hole';
 Fo' it was rotten, so I wuz tole,
 Holdin' hard wid de tips o' mah toes,

Fearin' dat I'd fall flat on mah nose,
 An' quickerin' yo' could say "Black Calf"
 De blasted ole log he busted in half!
 "Witch am mah heel? Whar am mah toe?"
 I do declare, dat I didn' know.
 Wat happened nex', yo' all kin guess,
 I'm sho' yo all know dat it wuz a mess.
 But now we mus' leave yo' all again,
 We soitenly hope our program has been
 Digestible to yo', big, short and tall,
 We will be back heah again nex' fall."

(Notice. The hilarious experiences of Jim and Clip
 will be continued later on.)

—BETTY NIEMALA

Suomi-haaveiluni.

Ajatukseni Suomessa askartaa,
 Sen luonnossa raikkahassa.
 Vanhemmat mulle kun kertoilevat
 Sen öistäkin valoisista.

Tuhatmäärillä järviä päilyviä,
 Toinen toisesta eriäviä;
 Satamäärillä eri lajin lintusia
 Siellä myöskin on syötäviä.

Eri lajeja niinikään kalojakin on,
 Niitä tuskin luetella voisi;
 Niitä pyytää saa rysillä, verkoilla
 Ja millä parhaiten sais vain pois.

Riistan pyyntiaika siellä kun vapaata on,
 Sitä kenkään kieltää ei saa —
 Se kaikki, mi syötäväks' kelpaava on,
 Se suuhunne valitkaa.

Valo-öisin siellä niin hauskaa lie,
 Että kuinka tuon kuvailla vois.
 Kalamoj akka ja kahvi ne kiehuisivat,
 Joista väliin maistella ois.

—VIENO AGNEDA METSÄPELTO.

The Year in Months.

January brings us ice and snow,
So to skating we can go.
February is a real short one,
The birthday of George Washington.
March winds blow us every way,
So no use for umbrellas to stray.
April fills us up with showers,
Encourages the growth of flowers.
May the thirtieth is this way,
We often call "Memorial Day."
June brings flowers we all adore;
And weddings, too, they love much more.
July the Fourth the bell rang out,
For Independence now we shout.
August has hot days, 'tis true,
But to the sea we go to cool off, too.
September brings us schools once more,
And days of work and play we restore.
October brings us Halloween,
With spooks and witches all unseen.
November brings us Thanksgiving gay,
And we give thanks to God that day.
December finds us jolly and gay,
For Christmas enlightens up that day.
So every month, the whole year through,
Has something good for me and you.

—IRENE KOIVISTO.

Kulkurin kohtalo.

Oli kylmä ja kalsea yö, joten Simunan piika päätti mennä yläkamariin nukkumaan, vaikka olikin ennen nukkunut luhdissa

Kaikki olivat nukkumassa kun naputettiin ovelle.

Isäntä huusi: "Tule sisään," samalla aukaisten lukon.

Kulkuri astui sisään ja pyysi isännältä ruokaa ja yö-sijaa. Tällöin emäntä lämmitti perunapuuron ja laitto kulkurille ruokaa.

Isäntä käski kulkurin mennä yläkamariin, tietämättä

että piika oli jo siellä nukkumassa. Kulkuri meni ja riisui vaatteet pois päältänsä, menen vuoteelle.

Yöllä kulkuri alkoi kuorsata, joten piika heräsi.

"Heittiö, mitä tämä on?" kärähti piika.

Piika kääntyi vuoteellaan ja kätensä sattui kulkurin paljaaseen päähän.

Silloin piika kiukustui ja otti kulkurin korviin kiinni ja heitti kulkurin akkunasta ulos.

Talon isäntä ja emäntä kuulivat akkunan helähdysten ja menivät akkunasta katsomaan ulos. Siellä he näkivät kulkurin paitasillaan istuvan lumihangella, pidellen korviaan.

Vihdoin kulkuri tuli tupaan ja tahtoi vaatteitaan.

Piika tuli tupaan myös ja huusi: "Mitä varten minua tällä tavalla palkitaan." Ja hän aikoi lähteä pois, mutta isäntä ehätti selittämään mitä oli tapahtunut.

Piika pidätti kiukkunsa, mutta kulkuri meni tiehensä vaatteensa saatuaan.

—IDA KYLMÄLÄ.

Södergrenin Tunnettuja ja Taattuja

Koti-Lääkkeitä

Saatavana asiamiehiltämme, osuuskau-poissa ja yksityisliikkeissä suomalaisilla paikkakunnilla, samoin Erikoiis-Lääkkeit-ämme, joten saatte ne pian ja säästätte lähetyskulut.

Yksityiset tilaukset suoritetaan nopeasti, vaan on lähetyskulut lisättävä.

SÖDERGREN & OC.

Suomal. Ulkolähetys Apteekki

18 GLENWOOD AVE.

MINNEAPOLIS, MINN.

Lääkeluettelomme selityksineen
lähetetään vapaasti pyydettyinä.

SUURENMOISEN

HUVIMATKAN SUORAAN HELSINGIN SATAMAAN

—toimeenpanee—

CUNARD LINJA VUONNA 1931

LANCASTRIA

LÄHTEE

New Yorkista Toukokuun 27 päivänä 1931

Mukaan tulee ensiluokkainen, suurehko

SUOMI SOITTOKUNTA

J. F. JACOBSONIN JOHDOLLA.

Entiset ANDANIAN huvimatkailijat huomatkaa!

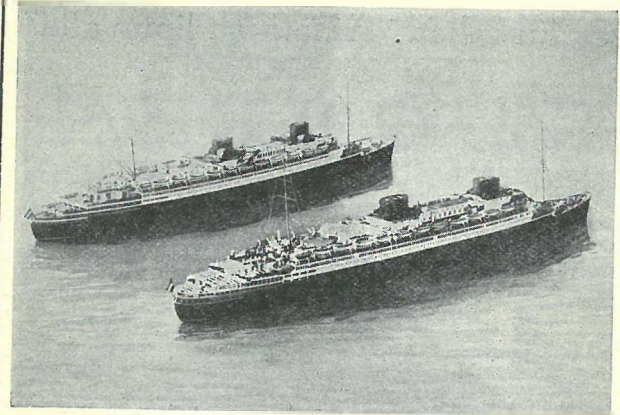
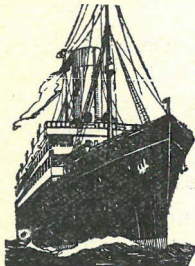
Tämä huvimatka tehdään samoissa merkeissä kuin ANDANIAN huvimatka 1926. Sama johto, paljon samoja soittajia ja paljon samoja matkustajia osallistuu matkaan. Konserteja ja huvitilaisuuksia tullaan panemaan toimeen joka päivä laivalla.

Kaikki mahdolliset mukavuudet huvimatkailijoille!

Lähempiä tietoja, hyttien tilauksia, tarpeellisten asiapaperien valmistamista j.m.s. varten kääntykää lähimmän linjan suomalaisen asianiehen puoleen taikka suoraan—

Cunard Line

Cor. 3rd St. & 2nd Ave.,
Minneapolis, Minn.

7 PÄIVÄN MATKA SKANDINAVIAAN 8-PÄIVÄN MATKA SUOMEEN—8

BREMENIN KAUTTA

Kiitäkää poikki Atlantin kaikkein nopeimmilla laivoilla—muhkeasti ja ylellisesti varustetuilla pikalaivoilla **BREMEN** ja **EUROPA**. Huolimatta siitä, missä luokassa matkustatte — saatte nauttia laivasteollisuuden mestarituotteen ylellisyydestä ja mukavuudesta. Jos nopeus ei ole tärkeänä tekijänä, niin voitte kaikessa rauhassa matkustaa loistolaiva **COLUMBUKSELLA**, jonka matka kestää päivän enemmän.

North German Lloyd

57 BROADWAY

NEW YORK

CARL H. SALMINEN
AGENCY

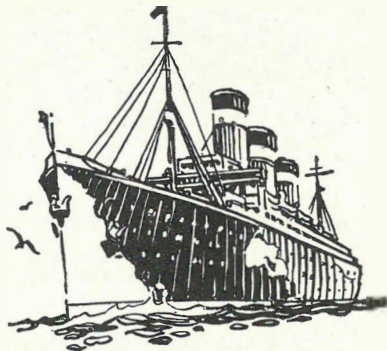
10 Lake Avenue North, Duluth, Minn.

Matkustakaa "Amerikan lipun alla"

Kun suunnittelette matkaa

SUOMEEN

Matkustakaa United States Linjan
Upeilla ja Suurilla Laivoilla

Matkustaessanne maailman suurimmalla höyrylaivala Leviathanilla, on teillä tilaisuus Southamptonin kautta kulkiessanne nähdä Englantia rautateitse matkustaessanne Englannin poikki. Pohjanmeren laivalla pääsette sitte suoraan Suomeen.

Jos haluatte, voitte matkustaa millä United States Linjan laivalla tahansa saapuen New Yorkista Hamburgiin ja sieltä Saksan kautta kotimaahanne.

Matkustaessanne Yhdysvaltain Linjan omistamilla laivoilla voitte tehdä kaikki matkasuunnitelmanne valmiiksi ja etukäteen jo järjestää matkanne sekä matkustaa omien kansalaistenne seurassa.

Täydelliset selostukset, purjehdus-ajasta, piletien hinnoista ynnä muista seikoista kysykää paikalliselta laivayhtiön asiamieheltä tai kirjoittakaa suoraan

United States Lines

A. E. NELSON, Yleis-Asiamies.

312 Second Avenue South Minneapolis, Minnesota

LLOYD

EXPRESSI PALVELUS

Suomeen ja Suomesta

BREMENIN KAUTTA
nopeimmilla höyrylaivoilla

BREMEN -- EUROPA -- COLUMBUS

New Yorkista Cherbourgiin 5 päivässä
New Yorkista Bremeniin 6 päivässä
Suomeen vähemmässä kuin 7 päivässä

Myöskin tavalliset viikottaiset purjehdukset seuraavilla cabin matkustajalaivoilla — Berlin, Muenchen, Dresden, Stuttgart, Karlsruhe, ja muut suositut cabinlajilaivat. Jokaisessa Lloydin höyrylaivassa on kuuluisa Turisti Kolmas Luokka.

Tietoja antavat asiamiehet tah!

North German Lloyd

57 Broadway, New York

ATLANTA, GA, 416-417 Healey Building
BALTIMORE, MD. Charles & Redwood Streets
BOSTON, MASS. 65 State Street
CHICAGO, ILL. 130 West Randolph St.
CLEVELAND, O. 982 Union Trust Building
DETROIT, MICH. 1215 Washington Blvd.
HOUSTON, TEXAS 1034 Main Street
LOS ANGELES, CAL. 707 South Hill Street
NEW ORLEANS, LA. 734 Union Street
PHILADELPHIA, PA. 1711 Walnut St.
PITTSBURGH, PA. 616 Empire Building
SAN FRANCISCO, CAL. 626 Market Street
SEATTLE, WASH. 1161 Stuart Building
MEXICO D. F. Krieger YCia., 2-a Urugay, 50
CRISTOBAL, C. Z. Royal Mail Building
HAVANA, CUBA Obispo, 28

CANADA

HALIFAX, N. S. Furness, Withy & Co., Ltd.
MONTREAL, Que. 1178 Phillips Place
TORONTO, ONT. 112 Yonge Street
WINNIPEG, MAN. 654 Main Street
REGINA, SASK. 1721 Eleventh Avenue
EDMONTON, ALTA. 10235-101st Street
CALGARY, ALTA. 203-7th Avenue East
VANCOUVER, B. C. 525 Seymour Street

LAIVAPILETTEJÄ

Täältä Suomeen ja Suomesta tänne saatte pikaisesti allekirjoittaneelta, joka toimii asiamiehenä seuraaville laivalinjoille:

THE INTERNATIONAL MERCANTILE MARINE YHTIÖLLE, johon kuuluvat: American Linja, Leyland Linja, Red Star Linja, White Star Linja, Atlantic Transport Linja, White Star-Dominion Linja.

— Yhteensä 106 valtameriläivää —

CANADIAN PACIFIC STEAMSHIPS, Ltd., johon kuuluu 16 valtameriläivää.

CUNARD LINJA, ANCHOR-DONALDSON LINJA, ANCHOR LINJA, 15 valtameriläivää.

RUOTSIN-AMERIKAN LINJA, 4 valtameriläivää.

SCANDINAVIAN-AMERICAN LINJA, 4 valtameriläivää.

BALTIC-AMERICAN LINJA.

NORTH GERMAN LLOYD LINJA.

HOLLAND-AMERICAN LINJA.

RANSKAN LINJA.

Tietoja laivojen kuluista ja piletien hinnoista olemme aina valmiit antamaan joko suullisesti tai kirjeellisesti.

Rahaa Suomeen Päivän Parhaimman Kurssin Mukaan

Suora yhteys Suomen suuren pankin, Pohjoismaiden Yhdyspankin kanssa.

EHDOTTOMASTI PIKAINEN TOIMINTA

Korte Agency
Port Arthur, Ont., Canada

Antti Maunula

matkustelee Minnesotan ja Wisconsinin valtioissa hyvin tunnetun ja luotetun Sorsen Bros. & Co:n asioilla, ottaen vastaan pukujen, palttojen ja sadetakkien tilauksia. Työ ja sopivaisuus taataan.

Mr. Maunula samalla toimii useampien eri sanomalehtien asioita, joita voidaan tilata hänen kauttaan allaolevalla osoitteella.

AMERIKASSA ILMESTYVIÄ JULKAISUJA:

Rauhan Tervehdys, 1 vuosi	\$1.00
Kristillinen Kuukausilehti, vuosikerta	\$1.00
Opas, 1 vuosi	\$3.50
Lasten Lehti, 1 vuosi	70c
Nuorten Ystävä, 1 vuosi	65c
Paimen-Sanomia, 1 vuosi	\$1.50
Päivälehti, vuosikerta	\$4.00
Auttaja, vuosikerta	\$2.00
Siirtolainen, vuosikerta	\$2.00
Valvoja, vuosikerta	\$3.50
Amerikan Sanomat, vuosikerta	\$2.00
New Yorkin Uutiset, vuosikerta	\$4.00
Lasten Ystävä	50c
The Duluth Herald, vuosikerta	\$4.00
The Duluth News Tribune, vuosikerta	\$4.00

SUOMESSA ILMESTYVIÄ JULKAISUJA:

Oulun Kaiku, jokapäiväinen, vuosikerta	\$6.00
Suomen Kuvalehti, joka viikko, vuosikerta	\$4.00
Vaasa, jokapäiväinen, vuosikerta	\$6.00
Ilkka, jokapäiväinen, vuosikerta	\$6.00
Alavuuden ja Töysän Sanomat	\$1.50
Nyyriikki, vuosikerta	\$2.00
Perjantai, vuosikerta	\$2.00
Kalajokilaakso, vuosikerta	\$2.00
Koti, vuosikerta	75c
Kotiliesi, vuosikerta	\$2.00
Lauantai, vuosikerta	\$2.00
Ajanviete, vuosikerta	\$2.00
Maailma, vuosikerta	\$2.00
Suomen Arnanakka	15c
Päänkipupulveria	25c
Kansan Kuvalehti, vuosikerta	\$3.00

Tilataan osoitteella:

ANTTI MAUNULA

R. 1, Box 10, Almena, Wisconsin.

Yli 40 Vuoden Aikana

on yleisön luottamus **Kansallis-Osake-Pankkia** kohtaan vuosi vuodelta kasvanut. Tämä ilmenee erityisesti pankille **talletettujen varojen** suuruudessa. Niiden määrä kohosi vuoden 1929 loppuessa pyörein luvuin

2,230 milj. markkaan

Samaan aikaan kohosi pankin **omien rahastojen** määrä noin

426 milj. markkaan

Maksamme korkeimman talletuskoron. — Muutamme dollarit markoiksi edullisimman kurssin mukaan. — Konttoriverkkomme — **164 konttoria** — on maan suurin. Tämän avulla voimme suorittaa annetut tehtävät **nopeasti ja täsmällisesti.**

Kansallis-Osake-Pankille annettavia tehtäviä ottavat suorittaakseen Amerikan kaikki tunnetuimmat pankit ja pankkiiriliikkeet. — Pankin puoleen voi myöskin kääntyä suoraan kirjeitse tai sähköitse. Sähköosoite: **Kansallispankki.**

Kansallis-Osake-Pankki

164 KONTTORIA

Mitä Se miestä Hyödyttäisi Jos Hänellä Olisi
Kaikki Kyky Maailmassa—Ja sitten Uhraisi Sen
Huonon Ulkoasun Tähtien

“Pukeudu Parhaiten Toivoseni”

Tilaa itsellesi sopiva ja hyvä PUKU. — Säästät samalla 10.00 dollaria, sillä hinnat ovat alennetut.

Ainoastaan tilauksen mukaan valmistettu puku eli palttoo voi tyydyttää sitä miestä, joka haluaa olla kunnollisesti, sopivasti ja hyvin puettu. **Heiskarin Veljesten** valmistamat vaatteet sopivat ja pitävät kuosinsa, sillä siinä liikkeessä aina leikataan ja valmistetaan vaatteet mittojesi, vartalosi rakenteen ja aina uusimpien kuosien mukaan. Heillä on ehdottomasti kaikkein parhaimmat kankaat ja käyttävät aina hyviä vuoriaineita. **20 vuoden kokemus** takaa tilaajille heidän valmistajien sopivaisuuden ja kelvollisuuden. Tämän todistaa kymmeniin tuhansiin nouseva tyytyväinen tilaajajoukko Amerikassa.

“Rehellinen kohtelu vakuutetaan.”

**Halutaan Uus'a, Kyvykkäitä ja
Rehellisiä Asiamiehiä**

niihin valtioihin ja niille paikkakunnille missä niitä ei vielä ole.

Meidän liikkeemme on Union Ilke ja räätälimme ovat Union hiitäleitä

O. A. HAYSKAR BROS. & CO.

(Heiskarin Veljekset)

TAILORS TO THE TRADE

101 SO WELLS ST.,

CHICAGO, ILL.

Seuratkaa Canadian Aikaa Tilaamalla

CANADAN UUTISET

joka ilmestyy jokaisena torstaina. — Se on sisältörikas niin uutisiin kuin muihinkin kirjoituksiin nähden. Mainio väline liikemiehille saada tuotteensa tunnetuksi.

TILAUSHINNAT:

Canadaan:

Yhdysvaltoihin:

Koko vuosi.....	\$2.50	Koko vuosi.....	\$3.50
Puoli vuosi.....	\$1.50	Puoli vuosi.....	\$2.00
Neljännes vuosi..	0.75	Neljännes vuosi..	\$1.00

CANADAN UUTISET

PORT ARTHUR, ONT., CANADA

Huom.: Tilatkaa "Unisampo" meiltä. — Hinta postivapaasti 50c.

Suomen Konsulinvirasto Canadassa

183 LORNE STREET, PORT ARTHUR, ONT.

...Konsulinvirasto avustaa Canadassa olevia Suomen kansalaisia virallisissa suhteissa kotimaahan. Konsulinvirasto antaa Suomen kansalaisille matkapasseja ja hyväksyy (viseeraa) passeja matkustamista varten Suomeen ja Yhdysvaltoihin.

Konsulinvirasto avustaa Suomen kansalaisia valtakirjain vahvistuksessa, Suomen kansalaisoikeutta koskevilla kysymyksissä, perintöasioissa y. m. kysymyksissä, joissa tarvitaan Suomen virallisen edustajan vahvistusta.

Consulate of Finland

183 LORNE STREET, PORT ARTHUR, ONT.

Sähköosote:

Korte, Port Arthur, Code: Bentleys American.

*Edistäkää karun
isänmaannon
taloudellista
vaurastumista*

*samalla kuin han-
kittte rahoillenne
hyvän koron*

!

Lähetäkää

säästöenne Suomeen!

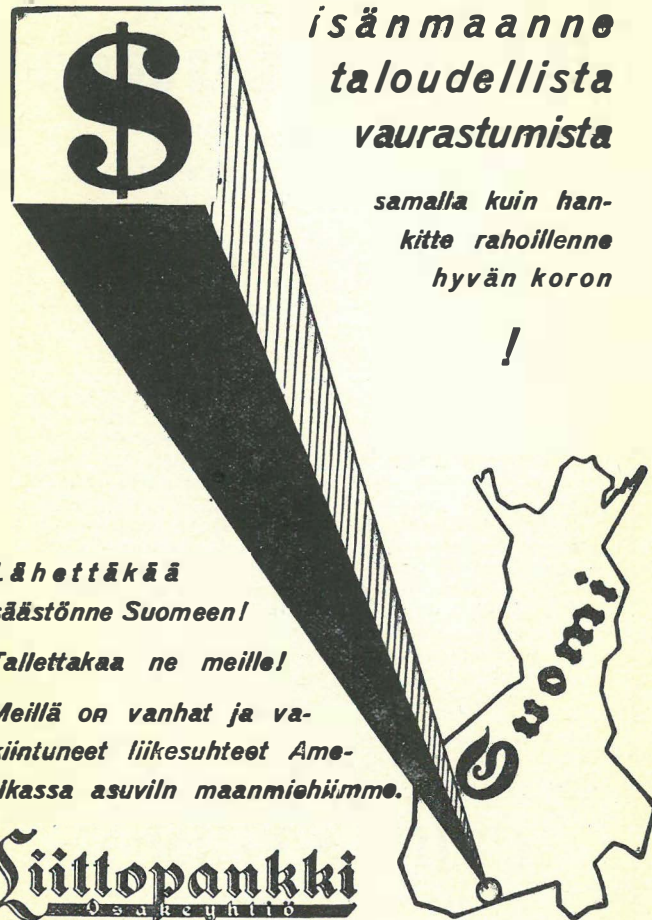
Tallettakaa ne meille!

Meillä on vanhat ja va-

kiintuneet liikesuhteet Ame-

rikassa asuviln maanmiehiimme.

Liittopankki
Osakeyhtiö

Duluthin Suomalainen Valokuvaamo
Tunnetaan Nimellä

Cliff Studio

Omistaja Robert Mäki

Ainoa suomalainen liike sillä alalla Duluthissa.

Mr. Mäki on harjoittanut valokuvausammattia pitkän ajan omaten laajat ammattitiedot.

Viisi vuotta sitten alkoi Mr. Mäki ensimmäisen alakertakuvaamon keskikaupungilla kokonaan uuden aikaisella sähkövalaistuksella.

Heti alettuaan ennustivat toiset kuvaajat, ettei sillä tule olemaan menestystä. Mutta niin ei käynyt. Menestys oli suurempi kun toivottiin ja ne, jotka ennen olivat huomatuita alallaan, valittavat että Cliff Studio on vienyt heidän liikkeensä. Jotkut kaukonäköisemmät ovat seuranneet Mr. Mäen antamaa esimerkkiä, muuttaen liikkeensä alakertaan.

Cliff Studio ei palvele ainoastaan suomalaista yleisöä, vaan on se amerikalaisen väestön keskuudessa suuressa suosiossa, emmekä epäile sanoa, että se pidetään parhaana kuvaamona Duluthissa.

Sitä asemaa ei ole saavutettu suurella ilmoittamisella eikä suurella suulla, vaan käytännössä toteuttaen periaatetta: Mahdollisimman parhain työ ja rehellinen palvelus.

Tarkoitus on aina ollut saavuttaa yleisön luottamus. Se on saavutettu ja pidämme sen.

Luottamuksella voitte kääntyä puoleemme kaikissa kuvaamo-alaan kuuluvissa asioissa.

CLIFF STUDIO

108 WEST FIRST STREET
DULUTH, MINN.

TERVETULOA

THE First and American National Bank
ki kohteliaasti kutsuu suomalaisia käyttämään hyväkseen tämän Duluthin vanhimman pankin tarjoamia monia palveluksia.

FIRST and AMERICAN NATIONAL BANK OF DULUTH

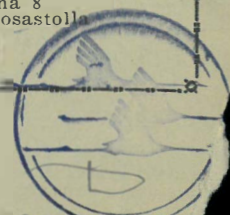
Varat \$39,000,000
Northwest Bancorporationin Yhteydessä
Varat \$462,000,000

ESTHER LONGSIO, Akkuna 8
Suomalainen Apulainen Säästöosastolla

SUOMALAINEN APUAINEN SÄÄSTÖOSASTO

M. J. J.

2050 Tarkka 50 ☎ 17336

99-1282

20% Voitto-osuus

taataan kaikille Päivälehdessä entisille ja uusille tilaajille. — Vaki-
tuinen tilaushinta \$5.00, halvennus-
aikana (v. 1931) \$4.00. — Tilaja-
t saavat "voitto-osuutensa" aina etu-
käteen. Mikä muu liike suosii asiak-
kaitaan näin edullisesti?

Päivälehti Kustannusyhtiö

DULUTH, MINN.

O. J. LARSON

LAKIMIES

Puhelin: Melrose 586

800 Lonsdale Bldg.

Duluth, Minn.

Kokeilkaa Palvelustamme

EXCELSIOR LAUNDRY CO. INC.

Puhelin: Melrose 1003

17-19 No. 20th Ave. W.,

Duluth, Minn.